ATFK :: BPFK :: BMK :: FMK :: GEO :: KTK :: MÉK

VIVAT ACADEMIA

A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

2005 : 2 : Március - Április

BesztofAMI

Avagy morzsák az elmúlt félév legjobbjaitól

Hagyományteremtő, egyben hiánypótló kiállításon mutatkoztak be az Alkalmazott Művészeti Intézet hallgatói, az elmúlt félév terméséből. A válogatásnak teret adó Torony Galériában a féléves szakmai munka egy kis szeletkéjét mutatták be a kiállítók, építészeti, formatervezői és plasztikai alkotásokon keresztül, újszerűen különös traktálási módon. Faoszlopok közé feszített acéllemezek a befogadó teret visszatükröző üveg felületen közvetítik az önmagukért beszélő, tárgyiasult gondolatokat. A bemutató, a szépészet iránt fogékony szemlélőnek és az alkotóknak egyaránt alkalom egy magasabb szintű kapcsolatteremtésre.
Köszönet az elkövetőknek és a lehetővévevőknek.

Kiállító hallgatók: Bogáti Gergő, Császár Kata, Domokos Attila, Fignár Levente
Frölich Nóra, Jagadics Barbara, Juhos Lehel, Lakatos Ábel
Nagy Krisztina, Papp Anita
Rabie Anisz

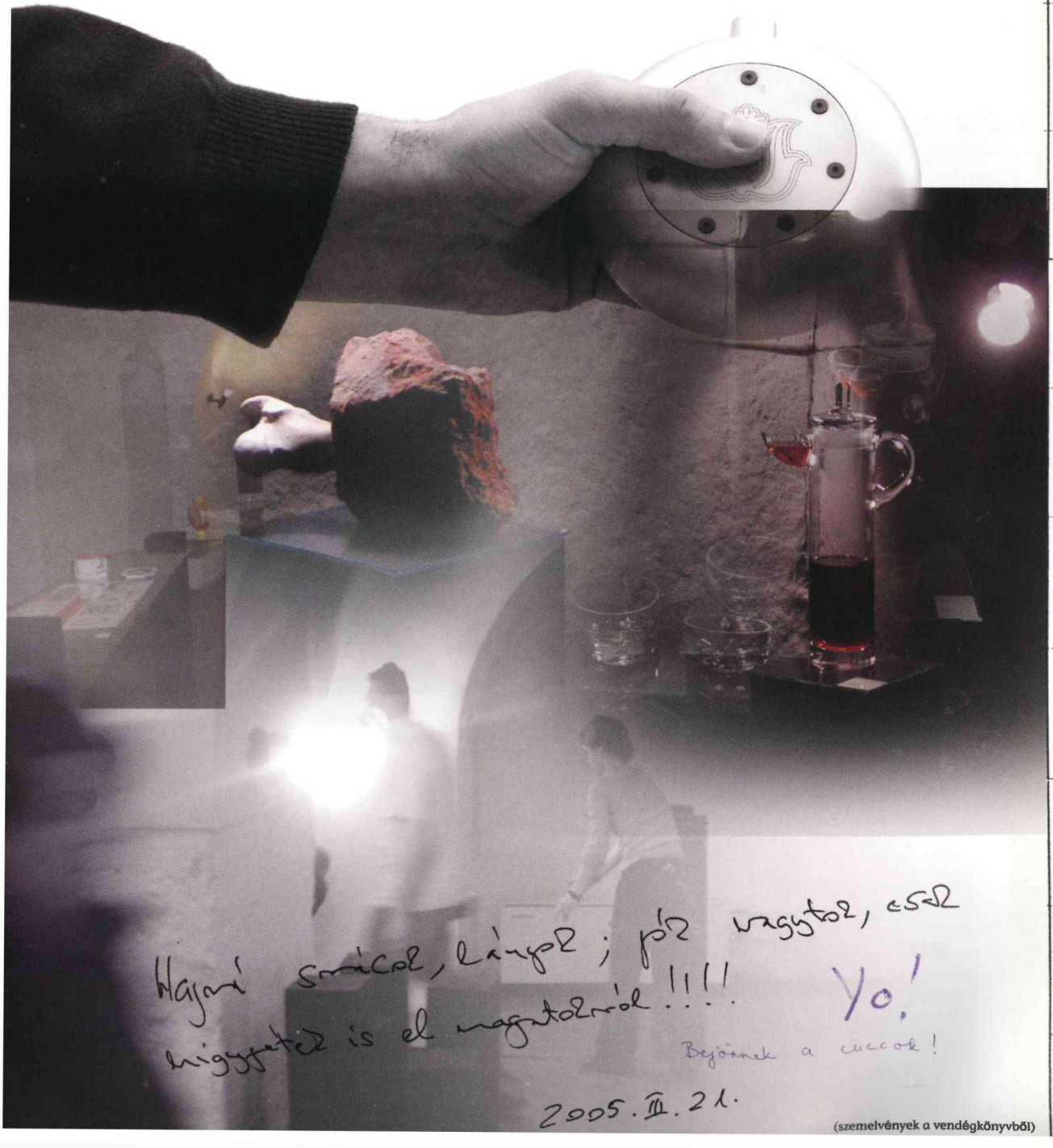

(szemelvények a vendégkönyvből)

TARTALOM

2 **Mindnyájan jártunk egyszer az Akadémián** beszélgetés Dr. habil Veszeli Tibor professzor úrral
4 **Beszélgetés Mátyás Csaba akadémikussal**
6 **"A végtelen dallam egy cseppje a 175 év"** interjú Dárdai Árpád karnaggyal
7 **Dárdai Árpád ünnepi gondolatai a Soproni Zeneegyesület fennállásának 175. évfordulóján**
8 **Fasching Antal díjjal tüntették ki Márkus Bélát -**
9 **Szabó Gyula életútjának elismerése**
10 **OTDK műszaki tudományi szekció 2005 gödöllő**
11 **Gratulálunk kitüntetettjeinknek!**
12 **Tíz esztendő - KTK-s jubileum**
13 **Prof. Dr. Gidai Erzsébet dékán köszöntője**
Új lehetőségek a Számviteli Tanműhelyben
14 **Rendszerváltás és pénzügypolitika -** interjú Dr. Lentner Csaba dékánhelyettessel új könyve kapcsán
15 **Országos első a KTK csapata!**
16 **Közgazdász Klub, jókedv, pogácsa**
17 **Rendszerváltás a kispadról -** Recenzió Nagy Pongrác könyvéről
18 **Invitatio - OTDK előzetes**
19 **BPFK - hírek**
20 **Magánalapítvány a hallgatók idegennyelvi képzésének támogatására -** interjú dr. Markovszky Györggyel
21 **OTDK- konferencia FMK**
22 **A RURALPRO és EUREKA projektek újabb fordulója Móváron -** interjú Nina Holopainen asszonnyal
23 **Heuréka, levizsgáztunk 2**
24 **Miért szép? -** Tenk Antal gondolatai a szépségről
25 **Világokat igazgatott -** József Attila most lenne 100 éves
26 **Széljegyzet -** Mészáros Ágnes írása
Tavaszváró - Takács János verse
27 **Karrier Keksz 8.** Fejvadászat, networking ... - karrieres ropogtatnivaló
28 **Május 8. a Vöröskereszt világnapja**
A Nagy Könyv - hogy ne csak hallgatók legyetek
29 **Amikor én még kisrác voltam -** óvodai néávadó
Egy kiállítás képei - Gáspárdy Tibor festőművész
30 **A látható matematika -** Horváth Jenő matematikai érdekességei
31 **Rendhagyó tervbemutató -** az AMI végzős hallgatóinak borászattervei
Idén is: Nyugat-Magyarországi Egyetem bora
32 **270 éves az Alma Mater: Mikoviny Sámuel**
33 **Szobor az intézet első igazgatójának, Wittmann Antalnak**
35 **Május 10: madarak és fák napja**
Cinege köszöntő - Tenk Antal verse
36 **Egy kis történet**
37 **Régi idők üzenete - A selmeci hegyományról**
38 **Fajátékok -** könyv barkácsolóknak
39 **Sítábor Vysne Rusbachy-ban**
40 **Végső búcsú Dr. H.C.Dr. Szendrey István ny. egyetemi tanártól**

A mosonmagyaróvári Aula "Relief"-jéről

1993-ban - a Magyar-Óvári "Gazdasági Magántanintézet" megnyitásának 175. évfordulójára - az évfordulós ünnepségre készült el és avatták fel a Kar Auláját. Az Aulában kapott helyet a borítón látható Relief, Tuller László képzőművész alkotása. A középpontban a Kar címere található, melyet a mezőgazdaságot szimbolizáló népi motívumok (búzakalász, pipacs, kék búzavirág stb.) ölelnek körül.

Vivat Academia
A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Főiskolai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár

III. évfolyam, 2. szám
2005. március - április

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, be@geo.cslm.hu (GFK)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, nnika@ktk.nyme.hu (KTK)
Gecseyné dr. Papp Katalin, papp@atif.hu (ATIF)
Hajnal János, janika@fmk.nyme.hu (FMK)
Horváth Attila ahorvath@atif.hu (ATIF)
Horváth Balázs. elnok.fmk.hok@fmk.nyme.hu (FMK)
Lengyel Zita zitalengyel@777westel.hu (EMK)
Németh Viktória vik@netposta.net (FMK)
Rameczz Ádám (KTK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Szemerey Tamás tszemerey@fmk.nyme.hu (FMK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth András toth.andras@bepf.hu (BEPF)
Állandó munkatársaink:
Bősze Viktória karrierelemző, karier@nyme.hu
Dr. Fónayné dr. Tihanyvári Éva jogtanácsos, jogasz@nyme.hu
Címlapfotó: Moldoványi Géza

A szerkesztőség címe:
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-357; 518-365
e-mail:vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-Magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor
Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NyME Kommunikációs Irodájában történt
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-Magyarországi Egyetem

MINDNYÁJAN JÁRTUNK EGYSZER AZ AKADÉMIÁN...

Dr. habil. Veszeli Tibor okleveles mezőgazdasági mérnök, a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar professzora, a szociológiai tudományok kandidátusa 2005. április 6-án töltötte be 70. életévét. Ezt az alkalmat használtam fel arra, hogy a VIVAT ACADEMIA részére interjút készítsek Vele, arra kérve, hogy beszéljen életpályájáról, tapasztalatairól és jövőbeni terveiről. Interjúzárta után érkezett az örömteli hír, hogy március 15.-e alkalmából a köztársasági elnök Veszeli Tibor professzort a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjével tüntette ki.

Prof. Dr. Veszeli Tibor

-Hosszas gondolkodás után választottam ezt a címet, abban reménykedve, hogy Neked is tetszeni fog. Benned milyen emlékeket ébreszt a Gazdász-himnusz első sora?

-Hosszú és rögös volt az az út, amely engem Magyaróvárra, az Akadémiára hozott Vas megyéből. A háborút követő években a gyermekeik sorsát is meghatározó megpróbáltatások értek, a továbbtanulásunk gátolt volt. 1954-ben Magyaróvárra jelentkeztem, sikertelenül. Ezt többször megismételve, 1957-ben vettek fel az egyetemi rangú Mezőgazdasági Akadémiára.

Boldog és büszke voltam, hogy az óvári vár ódon falai között élhetem gazdász életem. Családias volt akkor itt az egyetemisták élete. Együtt éltünk városunkkal és annak polgáraival.

Professzoraink, oktatóink nagy tiszteletben álltak előttünk és tekintélyük példaadó volt. Magyaróvár nekem a magyar mezőgazdasághoz elkötelezett mérnöki hivatást adott, amely végigkíséri egész életemet.

-Tudom, hogy mielőtt Óvárra jöttél volna tanulni, előtte letöltötted tényleges katonai szolgálatodat. Mit jelentett az a két év a további életed szempontjából?

-Katonaidőmet a sárbogárdi gépkocsi iskolánál oktatóként töltöttem. Az ötvenhatos forradalom alatt Budapestnek az élelmiszert naponta szállítottuk. Fegyelmezett, de szabadlelkű, mások véleményét elfogadó embernek tartom magam, amely kialakulásában ez az időszak meghatározó volt. Megismerhettem a munkásemberek igaz barátságát, a forradalmi állapotok bajtársiasságát. Az odaadó, őszinte barátságot és annak megtartását a mai napig fontosnak tartom.

-1957-ben kezdted egyetemi tanulmányaidat és már akkor aktív, közéleti emberként tartottunk számon. Milyen volt akkor gazdászhallgatónak lenni?

-Nem nevezném tudatos közéleti munkavállalásnak azokat a megbízatásokat, amelyeket az egyetemtől és a hallgatótársaimtól kaptam. Nekem szórakozás volt az akkor alakuló táncscsoport megszervezésében és a különböző intézményi és ifjúsági rendezvények lebonyolításában aktív szerepet vállalni. Mosonmagyaróvár kulturális életébe is ezeken keresztül kapcsolódtam be.

Közösségi volt akkor a hallgatói élet, és abban meghatározó a felsőbb évfolyamosok szerepe. A magatartásról és a tanulmányi elvárásokról tőlük kapták a balekok az első "nevelő leckéket". Ők adták azt a példát, amely az óvári gazdásszá válást segítette. A balek-firma kapcsolatok általában örök barátsággá váltak. Komolyan vettük szakmai felkészülésünket és céljaink már hallgató korunkban határozottak voltak. Ezzel együtt éltük az "akadémisták" vidám életét.

-1961-ben a diploma átvételét követően azonnal a gyakorlatba - az úgynevezett nagybetűs ÉLET-be - kerültél. Milyen volt akkor a mezőgazdaságban dolgozni?

-Harmadévtől a cukorgyári célgazdaság ösztöndíjasa voltam és az államvizsga után üzemegység-vezetői beosztásba kerültem. A uradalmi gazdálkodás szigorú hagyományai voltak akkor még jellemzői az üzemi életnek. Igásökrökkel és -lovakkal dolgoztunk. A "Hoffer" traktorok és a cséplőgépek jelentették a technikát. De pár év alatt robbanásszerű technikai váltás következett be és a gyakorlatban alkalmazni lehetett az egyetemen tanult modern termelési- és tenyésztési technológiákat. A hatvanas évek közepén átkerültem a járási szakigazgatásba, majd pár év után újra a termelésbe főállattenyésztői, illetve főmezőgazdászi munkakörökbe.

-Mikor és hogyan kerültél vissza az ALMA MATERBE?

-1971-ben hívott meg az Alkalmazott Üzemtani Tanszékre Kovács László professzor. Egyetemi adjunktusi kinevezést és tantárgyfelelős oktatói megbízást kaptam. Elkezdődött az a 34 év, amelyben a vezetés- és szervezéselmélethez, a munkatudományokhoz, a vidékszociológiához és a munkalélektanhoz tartozó különböző tantárgyak oktatása és a gyakorlati képzés szervezése teljesítette ki életemet. E szakterületekhez igazítottam kutatási témáimat. Ezen a tanszéken lettem tanszékvezető és a hagyományokhoz ragaszkodó környezet ellenére alakítottam ki a diszciplínák menedzsment szemléletű oktatásához, magam és munkatársaim kutató munkájához a feltételeket. A tanszék ezzel kapcsolódhatott be a tudományos közéletbe és a -továbbképzésbe.

A bel- és külföldi tudományos együttműködések közül kiemelhető munkakapcsolatom van az Erdőmérnöki Kar üzemtani-, a műegyetemi és a miskolci Ipargazdasági Tanszékekkel, amelyet a Miskolci Egyetem a "Pro Facultate Oeconomica" érdeméremmel ismert el.

Örömmel tölt el, hogy több ezer hallgató oktatója, számta-

lan szakdolgozatos és tudományos diákkörös hallgató konzulense, és több doktorandusz témavezetője lehettem, s még most is vagyok.

-Szokatlan, de legalábbis ritka, hogy egy agrármérnökből a szociológia tudomány kandidátusa legyen. Veled ez történt. Hogy is volt ez?

-A hatvanas évektől foglalkoztatott a pályakezdő agrármérnökök vezetővé válásának folyamata. E témából doktoráltam. Kutatómunkámat egy országos merítésű, 12 esztendőt átfogó vizsgálattal folytattam, amelynek eredményeit kandidátusi értekezésemben összegeztem. Témámat a szociológiai tudományokhoz tartozónak nyilvánította a Tudományos Minősítő Bizottság.

-Honnan Benned a múlt, az Alma Mater iránti tisztelet?

-Családomtól és tanáraimtól hoztam a múlt tiszteletét. Örömmel ismertem meg és vallottam magaménak azokat a hagyományokat, amelyek az agrár-felsőoktatásban csak Óvárott őrizték a klasszikus egyetem hangulatát, több vonatkozásukban a selmecbányai tradíciókat is követve. Hallgatóink többsége ma is fogékony a diákhagyományok ápolására. Büszke vagyok arra, hogy szívesen fogadják az ezekre vonatkozó beszélgetés-kezdeményezéseimet, véleményemet és ajánlásaimat. Ezek hivatásnövelő szerepét fontosnak tartom. Sajnos hallgatóink kevés szabadidőt töltenek együtt és a várossal is laza a kapcsolatuk.

-Fiatal korunkban gyakran múlattuk együtt az időt baráti társaságban. Mikor hegedültél utoljára?

-Mi együtt éltünk Óvárral. Nagyszerű visszaidézni azokat a hangulatos, cigányzenés mulatásainkat, amikor az egész vendégkoszorú velünk együtt nótázott és búcsúzóul felállva hallgatták gazdászhimnuszunkat. Igaz, akkor még meg voltak a régi patinás éttermek: az "Arany Ökör", a "Fekete Sas", még a "Széchenyi", ahol a híres prímások: a Frici, a Bumbi, meg a Csirke muzsikáltak. Hegedűm pihen, és régen nótáztam. Szívműtétem óta nem szívesen változtatok a mindennapok kialakult menetrendjén.

-Többféle hobbyd közül ugye a régi könyvek gyűjtése áll az első helyen?

-Ezek nem hobbyk, csak örömmel őrzöm azokat a tárgyakat, amelyek életünk során hozzánk kerültek és múltunkat jelentik. Történetek fűződnek és emlékek tartoznak hozzájuk.

A könyvek nekünk az emberi szellem erejét jelentik. Ezért törekedtünk arra, hogy saját könyvtárunk legyen. A régi könyvek nagy része azért került hozzám, mert azokat sajnos kidobták onnan, ahol őrizni kellene. Én felszedtem és újra visszatettem a polcra. Szeretem őket, mert eltűnik a jelen, ha néha beleolvasgatok egy-egy szakkönyvbe, és beleélhetem magam abba a történelmi időszakba, amelyben a szerző azt megalkotta. A könyvek és a múlt eseményeit hordozó iratok megsemmisítését megbocsájthatatlan bűnnek tartom.

-Hogyan érzitek magatokat a mecséri kis parasztházatokban?

-Huszonegy év óta mentjük és alakítgatjuk a Duna parti kisablakos, tömés házunkat. Rengeteget dolgoztunk, de sok örömet adott a szigetközi falu szép természeti és őszinte emberi környezete. Ott gyermekkorunk visszatérését érezhetjük és reméljük unokáinknak is örök élményt adhatunk.

Feleségemet hallgatóként Óvárott ismertem meg, aki a "gazdász lelkületemet" is elfogadva, negyvennégy éve támogató társam. A volt vezető óvónő és szakfelügyelő számomra ma is mindent biztosít, hogy nyugodt és kényelmes körülmények között élhessek és dolgozhassam. Tibor fiam villamosmérnök, a győri Széchenyi István Egyetem oktatója, és egy Rt ügyvezető igazgatója. Menyem közgazdász. A 14 éves Réka és a 12 éves Máté unokáim kisgimnazisták, a 10 éves Flóra általános iskolás.

A mecséri kertben még akad egy-két tő otelló, belőle kiforr egy kevés "gugolós" Tibotelló, amely fröccsben üdít a kerti munkák után.

-Ha közel ötven esztendő munkáját lehetséges volna ilyen röviden bemutatni, Szerinted mi lenne az a három kiemelt terület, amit feltétlenül említened kell.

-Visszatérésemet az óvári "Alma Mater" katedrájára, amely lehetővé tette, hogy egyetemi tanárként oktathatom a jövő agrárértelmiségét és fejleszthetem tudományterületeimet. Megadatott, hogy több mint másfél évtizeden keresztül vezetője lehettem a magyar felsőoktatásban elismert tanszéknek, majd intézetnek.

Büszkeségemet azokra a hallgatóimra, akik figyelemreméltó karriert futottak be. Örülök, hogy példájukra hivatkozhatom jelenlegi hallgatóimnál.

Azt a hátteret, amelyet a feleségem, a családom biztosított, és a barátaim, a fáradhatatlan munkatársaim támogatásával megteremthettem. Eredményeim csak így lehettek és a kudarcaimat is csak így tudtam elviselni.

-Most, hogy közeleg a nyugdíjba vonulásod napja, az azt követő időszakra milyen tervek foglalkoztatnak? Tényleg igazak e a Gazdászhimnusz szavai: ,,Szép idő volt, jó idő volt, kár hogy elmúlt, jaj de kár"?

-Nem kívánom lezárni munkásnapjaimat. Továbbra is részt veszek a tudományos közéletben, elsősorban a MTA Vezetés- és Szervezéstudományi, illetve az Agrártörténeti és Faluszociológiai bizottságok munkájában. Nyugodtabb körülmények között szeretném folytatni Karunk oktatástörténetének feldolgozását, valamint a magyar vidék társadalmi és gazdasági kérdéseinek elemzését. Szeretném a diplomadolgozatos és a doktorandusz hallgatóimat, az elindított munkájuk eredményes befejezésében támogatni.

Szeretnék több szépirodalmat olvasni, nyugodtan zenét hallgatni, újra zenélni, és békés éveket együtt eltölteni szeretteimmel, barátaimmal.

Én mindig a cselekvő jövőt kerestem, ezért az elmúló, de "szép idő"-ért nem kár. Nekem megadatott, hogy a 70. évemet megérhettem.

-És végül: Mit üzensz a jövő gazdász-nemzedékeinek?

-Kérem, hogy tiszteljék és szeressék ősi Óvári Alma Materünket, mert tőle kaphatják meg azt a tudást, aminek a birtokában az Életből, az Életnek, teremthetnek Életet.

Vivat, Crescat et Floreat Academia!

-Köszönöm a beszélgetést. A VIVAT ACADEMIA és a magam nevében szívből gratulálok szép és tartalmas életpályádhoz, az elért sikereidhez. A közelmúltban átvett magas kitüntetésedhez külön is gratulálunk!

Tenk Antal

BESZÉLGETÉS MÁTYÁS CSABÁVAL, AZ MTA LEVELEZŐ TAGJÁVAL SZÉKFOGLALÓ ELŐADÁSA UTÁN

Mátyás Csaba akadémikus 2005. február 23-án tartotta székfoglaló előadását az MTA székházának dísztermében. Ebből az alkalomból kértük fel arra, hogy ossza meg néhány gondolatát a Vivat Academia olvasóival.

Mátyás Csaba akadémikus

Mátyás Csaba 1943-ban született Marosvásárhelyen, Magyarországon. Erdőmérnöki diplomáját a Drezdai Műszaki Egyetemen szerezte meg 1967-ben. Az Erdészeti Tudományos Intézetben folytatott 20 éves kutatói munka után Sopronban, az Erdőmérnöki Karon kapott egyetemi tanári kinevezést. Az Erdőmérnöki Kar szakjain bevezette az addig nem oktatott ökológiai és genetikai tantárgyakat. 1998-ban létrehozta a Környezettudományi Intézetet, amelyen belül működik az általa alapított Ökológia és Genetika Tanszék, s az MTA Produkcióbiológiai Kutatócsoport is. A 2001-ben akkreditált környezettudományi szak kezdeményezője. A hazai erdészetben elsőként foglalkozott populáció- és konzerváció-genetikával, ezen a területen nemzetközi elismerést szerzett. 2004-től az MTA levelező tagja.

-Milyen hatást gyakoroltak szakmai életedre a szervezett képzés különböző szintű színterei, az iskolák?

-További pályám szempontjából meghatározó volt, hogy Németországban folytathattam Sopronban megkezdett tanulmányaimat. Az akkori NDK-ban még éltek a polgári világ maradványai; ne feledjük, két évvel a berlini falépítés után kerültem ki. Az egyetemen számomra addig teljesen ismeretlen szabadság honolt. Bevallom, nem sokszor jártam előadásokra, úgy döntöttem, hogy az időt inkább önképzésre fordítom. Ott jöttem rá, hogy van affinitásom a kutatómunka iránt, sőt a kutatás egy speciális formája iránt, amely a vizsgálandó problémát nem önmagában próbálja megoldani, hanem tágabb összefüggésben keres új megközelítést. Ezt úgy szoktam érzékeltetni, hogy van ólomgolyó és olajcsepp típusú kutató; az előbbi azonnal mélyre süllyed, az olajcsepp vékony hártyaként szétterül a felszínen - én inkább az utóbbi "felszínes" kategóriába sorolom magam. Ebben a megközelítésben foglalkoztam egy trópusi fafaj anatómiai rendellenességével, olyan sikeresen, hogy még hallgatóként a szakterület legrangosabb francia folyóiratában publikálhattam eredményeimet. Jelzem, mindennek ellenére nem terveztem kutatói pályára lépni, ehhez több véletlen és az élet kényszerítő ereje is kellett, konkrétan: kissé elsietve alapítottam családot...

-Befolyásolt-e a pályaválasztásodban és a későbbi kutatásaidban tudós erdőmérnök atyád elhivatottsága és munkássága?

-Hihetetlen népszerű erdélyi útikönyve mellett, édesapám erdészként a tölgyek tudós kutatójaként vált ismertté. Logikusnak látszik, hogy fia pályaválasztását befolyásolta, ahogy azt számos "erdészdinasztia" esetében láthatjuk. A dolog mégsem volt ilyen egyszerű. Közelről látván az önsanyargatásig menő fáradalmakat és azok csekélyke elismerését (a terepi kutató szokásos sorsát), nem éreztem különösebb vonzalmat a pálya iránt. Soproni családi környezetem inkább a művészetek felé orientált (három elismert művész nagybátyám volt) és építésznek készültem, szabadidőmben rajzoltam, pasztell festészettel foglalkoztam.

Végül közvetlen érettségi előtt inamba szállt a bátorságom. A fiatalabb olvasóknak jegyzem meg, hogy értelmiségi származásommal felvételi esélyeim akkor, öt évvel '56 után, nem voltak túl jók. Így végül erdésznek jelentkeztem.

-Milyen szerepet kapott szakmai munkásságodban a tudatos témaválasztás, mint lehetőség és felelősség? Volt-e szerepe a véletlennek és az intuíciónak?

-Az iskolapadot elhagyva csak keveseknek adatik meg, hogy saját maguk határozhatják meg a területet, amelyen dolgozni fognak. Nekem elég sokáig tartott, míg ráébredtem, hogy összegyűjtött ismereteim, tapasztalatom alapján felelősséggel tartozom egy szakterület, egy szakma jövőjéért. Most egy olyan problémán dolgozom, amely kétségkívül sorsdöntőnek látszik, de mindjárt leszögezném, hogy kiválasztása egyáltalán nem volt tudatos, inkább megérzésen alapult, ugyanis akkor kezdtem el foglalkozni vele, amikor a klímabizonytalanság és esetleges következményei még nem voltak a közfigyelem látóterében. A témaválasztásban a megérzésnek, az intuíciónak nagy szerepet tulajdonítok.

A problémafelismerés egy fontos tényezője, hogy ne járjunk sokáig kitaposott, bejárt ösvényeket, hiszen azon az úton oda jutunk, ahol mások már előttünk voltak. Persze ezt könnyű mondani, de nehéz megvalósítani! Ehhez el kell szakadni a megszokott, hétköznapi megközelítésektől, tájékozódni kell a határos tudományterületeken is, és az új gondolatokat az embernek magához kell édesgetnie. Ez nem megy erőszakkal.

Keresni kell az intuíciót fejlesztő helyzeteket, ami lehet meditálás, természeti élmény, mélyenszántó beszélgetés - nekem személy szerint a kora hajnali, félálomban eltöltött pillanatokban villantak fel többször a tudatalattiból érdekes megoldások. Érdemes ezeket a pillanatokat módszeresen keresni, hiszen évekre-évtizedekre meghatározók lehetnek.

Példának említeném jelenlegi munkaterületemet. Nálunk sokkal gazdagabb országokban kutatók légiói évtizedek óta dolgoznak a klímaváltozás következményeinek vizsgálatán. Lehet itt egyáltalán még valami eredetit alkotni? A felhalmozott óriási adattömegből éppen csak az nem derült ki, hogy milyen tényező fogja eldönteni a vegetáció várható változásait. Válaszom, hogy az erdei ökoszisztémákat determináló fafajok genetikailag meghatározott toleranciája fogja eldönteni az erdőtakaró további sorsát. Ez nagyon primitívnek tűnik, de eddig, ebben a formában, senkinek sem jutott az eszébe.

-Fontosnak tartod-e és ha igen, miben látod a csapatmunka jelentőségét?

-Nos igen, ilyen egyszerűnek kell lenni egy megközelítésnek ahhoz, hogy feladatként lefordíthatóvá váljon többféle szakterületre, és az ott kapott eredményeket majd ismét egy egységes egésszé lehessen összerakni. A csapatmunkában az a szép, ha motiválni lehet nagyon különböző érdeklődésű embereket egy ilyen rendező elv alapján. A motiváció nagyon fontos, hiszen a kutatásban, különösen ha szervezetileg különálló egységek működnek együtt, ez az egyetlen lehetőség valós együttműködés megteremtésére, egyébként csak egymás mellé rakott eredmények születnek. Egy ilyen csapat összetartása persze nyilván csak időlegesen sikerülhet, ebből a szempontból jelenlegi helyzetemet minden nehézség és gond ellenére kegyelmi állapotnak tekintem.

-Mivel magyarázod nem lankadó érdeklődésedet az alkalmazkodás genetikája iránt?

-Kutatói pályám meghatározó, fiatalkori szakaszában fenyőnemesítéssel foglalkoztam. Kezdettől lenyűgözött, hogy a természetes állapotú fás populációkban óriási genetikai változatosság tapasztalható és mérhető. Ez azért különös, mert a természetes szelekció koncepciója alapján azt várnánk el, hogy az öröklött változatosság az alkalmazkodás szempontjából fontos tulajdonságok esetében (pl. növekedési erély, virágzás időpontja stb.) lecsökken, csak az optimálisan alkalmazkodott egyedek maradnak fenn. Annak, hogy ez nyilvánvalóan nincs így, genetikai és ökológiai okai vannak. A természetes szelekció genetikai-ökológiai törvényszerűségei alapvetően minden fajra érvényesek, a tengeri csigáktól a rovarokig, de különösen érdekes egy olyan fajcsoport alkalmazkodása, amely helyhez kötött és amellett igen hosszú életű - amilyenek az erdei fák.

Az alkalmazkodás genetikája iránti érdeklődésemnek alapvetően két oka van: az alkalmazkodás kutatása lehetőséget kínál egyrészt a múltbeli környezetváltozások hatásának elemzésére, másrészt pedig a jövőben várható szelekciós eseményekre következtethetünk. Ha megértjük a múltban kialakult genetikai változatosság létrejöttének okait és körülményeit, előrebecsülhetjük a populációk, fajok és életközösségek jövőbeni viselkedését. Az általános evolúciós következtetések mellett előrevetíthetjük az emberi beavatkozások okozta globális változások következményeit is.

A nemzetközi evolúcióökológiai kutatásban - a feladat nehézsége miatt - csak nagyon kevés fajon végeztek szabadföldi vizsgálatokat a természetes szelekció működéséről. Nyersanyagszolgáltató szerepe mellett az erdőtakaró óriási ökológiai és esztétikai-emocionális jelentőséggel bír, ezért a hazai erdei ökoszisztémák alkalmazkodóképességének, sőt: egyáltalán fennmaradásának fontosságát nehéz lenne eltúlozni.

-Korábbi tapasztalataid alapján milyen irányba kívánod folytatni kutatásaidat?

-Az innovatív gondolkodás különösen fontos egy olyan környezetben, ahol nemcsak a kutatáshoz szükséges pénznek és a gyakorlati fogadókészségnek vagyunk híján, hanem még sokkal inkább az elmélyült munkához elengedhetetlen nyugodt és kiszámítható környezetnek is. Kérdés persze, hogy ez az innováció szerény lehetőségeink mellett hogyan valósulhat meg. Az egyik lehetőség a szintézis módszeres építése.

A mai, mértéktelenül specializálódó világunkban a szintéziseknek komoly aktualitása van. Úgy gondolom, hogy egy szegény és kicsi országban a versenyt a Nagy Tudománnyal talán éppen ezen a területen lehet felvenni. A következő időszakban két rohamosan fejlődő szakterület, az ökológia és a genetika eddiginél sokkal szorosabb szintézise kell létrejöjjön, amihez a magam részéről továbbra is szeretnék hozzájárulni.

Szerencsésnek tekintem magam abban, hogy életem során sok kihívásban lehetett részem, amelyeket képességeimnek megfelelően próbáltam megfelelni. Szerencse kellett ahhoz is, hogy munkásságomat elismerték, ami egyáltalán nem magától értődő. Végül szerencsésnek mondhatom magam, hogy úgy látom, saját elképzeléseim is továbbélnek a fiatalabb nemzedékben. Hiszen különösen az erdészetben létkérdés, hogy a folyamatosságot fenntartsuk. Még akkor is, ha az időközben eltelt idő alatt a célok, koncepciók változnak. A sok évtizedes terepi megfigyelések során több kutatói "generációváltás" is bekövetkezhet és nem szabad felelőtlenül, a pillanatnyi divatoknak bedőlve, az "elavult" és "korszerűtlen" eredményekről lemondani, hanem meg kell találni bennük a mai kontextusban hasznosítható értéket. Most például éppen a genetikában fenyeget az a veszély, hogy kizárólag a molekuláris szinten kapott eredményeket tekintik tudományosnak, holott ezek értelmezése hosszú lejáratú, terepi megfigyelések nélkül megoldhatatlan. De hasonló példákat említhetnék az erdőművelés-faterméstan kutatása területén is.

Óvakodnék attól, hogy befejezésül nagy lélegzetű, hosszú távú kutatási koncepciókat vázoljak fel, hiszen a jövő alakítása elsősorban a jövő generáció feladata. A mindannyiunk számára kifürkészhetetlen jövő meghódításához csak a ránk kiszabott időkeretek között nyújthatunk több-kevesebb segítséget. Ezt tegyük meg felelősséggel és önzetlenül. A skót "Mátyás", azaz a Matheson klán jelmondatával szólva: Fac et spera - azaz: Tedd és reménykedj.

Születtem 1943-ban Marosvásárhelyen, Magyarországon. Pontosan öt évtized után Sopronban, az Erdőmérnöki Karon találkoztam először Mátyás Csaba professzorral. Mindig kellemes és gondolatébresztő Vele beszélgetni. Most is az volt. Köszönöm.

Albert Levente

"A VÉGTELEN DALLAM EGY CSEPPJE A 175 ÉV" - BESZÉLGETÉS DÁRDAI ÁRPÁD KARNAGGYAL -

"Itt, hogyha botját emeli a Mester, lebegve árad édes, lágy zene, mely mondhatatlan mélyekből remeg fel, mintha a föld bús méhe zengene."

(Tóth Árpád: Prospero szigetén)

Dárdai Árpád és a Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar

-A Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar és vezetője a közelmúltban fontos, városi elismeréseket kapott. A Sopronért-díj, a Pro Urbe-díj a külső szemlélő számára azt jelenthetik, hogy a zenekar a konjunktúra éveit éli. Valóban így érzi-e ezt a zenekar életét 25 éve irányító Dárdai Árpád?

-Amint soha sincs semmi és senki életében folyamatos felfelé ívelő szakasz, úgy a mi működésünkben is vannak természetesen hullámvölgyek. Szerencsére most felfelé tartunk, mert a jó változások általában pozitív hatással járnak. A zenekar életében most az a változás, hogy alapítványunk új kapcsolatba lépett az egyetemmel, illetve a Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Karral és együttműködési megállapodást írtunk alá.

-Mit tartalmaz konkrétan a megállapodás, mit ad az egyik fél és mivel honorálja a másik?

-Mi elsősorban azt szeretnénk, ha az egyetemi ifjúság zeneileg képzett hallgatói a zenekarban működnének. Másrészt rendeztük végre olyan dolgainkat, mint az állandó próbaterem, a kottatár és hangszerállomány biztonságos elhelyezése. Ennek fejében a zenekar évente két alakalommal, a szívességet megköszönve fellép az egyetem rendezvényein, mindenképpen gazdagítva annak ünnepi mivoltát.

-Ilyen vendégjáték volt a zenekar részéről a BPFK karácsonyi ünnepségén való megjelenés?

-Nem, azt még nem számíthatjuk oda, de annyiban mégis idetartozik, hogy az az alkalom hívta életre a mostani szorosabb együttműködést. Jó volt muzsikálni karácsonykor az intézményben, előtte természetesen próbáltunk Jól éreztük magunkat, ezért vetődött fel bennünk, mi lenne, ha ezt a kapcsolatot legálissá és állandóvá tennénk. Megkeresésünkre a főigazgató asszony és a rektor úr személyében rögtön támogatókra leltünk. A közös tárgyalások során odáig jutottunk, hogy az egyetem - a városi önkormányzattal karöltve - alapítványt hoz létre a nagy múltú, 175 éves zenekar megsegítésére, működtetésére.

-Mindenképpen hasznos lehet az egyetem kulturális életében, ha itt egy lélegző, működő, próbáló zenekar hangjai "keringenek a folyosókon".

-Így van, az esti próbák hangulatához hozzátartozik, hogy a tanácsterem előtt a muzsika hangjaira összegyűlnek a kollégista lányok. Lejönnek és tanulnivalóikkal letelepednek a próbaterem ajtaja elé.

-A költészet és a zene hatalmának újabb példáját láthatjuk ebben, az Ön életében változott-e a viszonya a muzsikához, el tudná-e képzelni az életét nélküle?

-Nem tudnám, már csak azért sem, mert ha teljes csönd vesz is körül, akkor is van az embernek belső zenei hallása. Akkor is szól bennem a zene. Ebből adódik, hogy ha kottát olvasok, akkor nagyon örvendek, mert ebben a csöndben nincs egyetlen egy hamis hang sem, és nem kell rászólni, pl. a kürtösre (bocsánat, hogy éppen a kürtöst említem) vagy egyetlen zenészre sem, hogy ne haragudj, de nem az a hang van ott, te légy halkabb, te meg hangosabb, stb.

Ezek jó órák! Nyugalmam is teljes és azt teszem, amit szeretek, gondolkodhatom a művek üzenetén.

-Ez akkor nem a hosszútávfutó magányossága, hanem a karnagyé?

-Egyre inkább szükségem van erre a csendes magányra, ami mégis muzsikával teli. Korábbi elfoglaltságaimat is megritkítottam ennek érdekében. A Liszt Ferenc Pedagógus Énekkar vezetését 22 év után hagytam abba. Zongorával való fellépést is egyre kevesebbet vállalok. Éppen elég feladatot ró rám a szimfonikus zenekar és a Benedek Elek Nőikar vezetése, valamint a Petőfi Színház zenés darabjaiban való közreműködés. A zene persze nem mindig puszta örömforrás. Ugyan olyan, mint bármilyen más kétkezi, fizikai dolgozónak a munkája: sokszor munka, kevésszer öröm. Nem érzem magam különb embernek másnál. A minőség az elsőrangú szempont. Ez lenne mindennemű tevékenység legfontosabb szempontja akár esztergályos, akár könyvelő, akár művész az ember.

-A zenekar fiatalabb tagjai között lát-e olyan tehetséges, vezetésre termett embert, akinek majd megnyugvással adná a karmesteri pálcát?

-Igen, találni sorainkban olyan alkalmas személyt, akire ezt a feladatot rá merném bízni.

Most így hirtelen Kocsis Zoltán jutott eszembe, városunk fiatal tehetséges muzsikusa, aki már komponál is, és jelenleg a Zeneakadémia karvezető szakán tanul. Az az elhivatottság, amit látok benne, eszembe juttatja saját ifjúságomat is.

Dárdai Árpád ünnepi gondolatai a Soproni Zeneegyesület fennállásának 175. évfordulóján

"A mai nap kettős évforduló. 175 évvel ezelőtt alakult meg a Soproni Zeneegyesület, és 25 éve annak, hogy a Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekar felkért, hogy álljak az élükre, legyek a karmesterük. Rengeteg élmény tódul föl bennem, ezeket nem illendő ilyen ünnepi alkalommal közzétenni. A kezdetekről két meghatározó élményemet, kérem, hallgassák meg mégis, mert szerintem jellemez embert, zenekart, várost, és annak karakterét is láthatjuk mögötte!

25 évvel ezelőtt, 1979. december 17-én, amikor Bach f-moll zongoraversenyét is játszottam, Horváth Józsefet köszöntöttem.

Soproni működésem előtt fontosnak tartottam őt megismerni. Tudtam, hogy városunk zenekultúrájában óriási érdemei voltak. Nyugállományba vonulása után soha nem ment el meghallgatni a szimfonikusokat, most kivételt tett. Várakozással mondta: "Rád kíváncsi vagyok, meghallgatlak Benneteket!" A zenekari tagság körében hamar elterjedt ez a rendkívüli hír, a hőn szeretett Jóska bácsi több mint egy évtized után ismét eljön a hangversenyünkre, a karácsonyi koncertünkre.

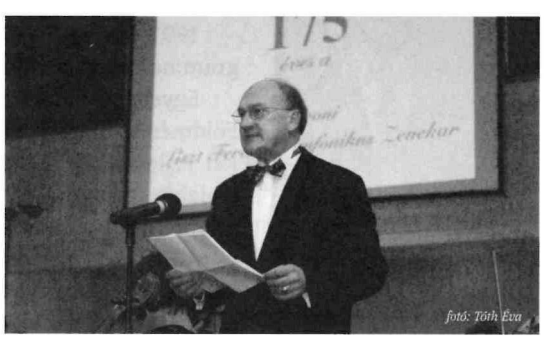

fotó: Tóth Éva

Horváth József pár nap múlva meghalt. Kaptam tőle útravalót, amikor azt mondta a muzsikusokra célozva: "higgyél bennük!"

Akkoriban egyáltalán nem volt szokás, sőt lehetetlen volt, hogy egy zenekar maga döntsön vezetője személyéről! Fennmaradását veszélyeztette az együttes, ha nem fogadta el a pártvezetők döntését.

Váratlanul egyszer a Művelődési Osztály vezetője baráti beszélgetésre hívott. Meglepetésemre a Városi Tanács vezetői és a párt képviselői is jelen voltak. Közölték velem, nem tudják ezentúl biztosítani az utazási költséget, a kevés tiszteletdíjat sem, a szállást sem, sőt egzisztenciális lehetőségeim sincsenek a városban. Ezek után megkérdezték, vállalom-e a továbbiakban a zenekar vezetését.

Elszántan azt feleltem, hogy: "az elmondottak ellenére is folytatom a megkezdett munkát."

Lomoschitz Pali bácsi és Takács Gábor a zenekar életét is szervezték akkoriban. Ők vállalták, hogy megváltoztatják a hivatal álláspontját. Kiállásuknak, a zenekar helytállásának köszönhető, hogy már 25 éve együtt muzsikálunk, tiszteljük egymást.

Mi a 25, és mi a 175 év? Az idők tengerében egy csepp. Benne van az életünk, a nagy szenvedély - szenvedéssel, boldogsággal - az együttmuzsikálás!

A végtelen dallam egy cseppje a 175 év. Megszületünk, meghalunk. Nekifeszülünk, hogy dicsőséggel gyűrjük magunk alá az időt, aztán alábbhagy a lendületünk, hogy új születéseknek készítsük elő a jövőt.

Ugye, így látjátok Ti is - nagy elődeink -, kiket szívünk melegével és tiszteletünkkel köszöntöttünk: Lomoschitz Pál, Maros Ernő, Horváth Marietta? És Ti is, akik hangszereitekkel játszani készültök most a zenekarban?

Ti, az élő tanúk és a közelmúltban elhunytak - Kóczán Péter, Horváth Misi, Emreszné Katica néni -, Ti mindannyian hősei vagytok e kornak, mert a végtelen dallam nektek köszönhetően szól még ma is! Magyarország legrégebbi zenekarát ünnepeljük, melynek jeligéje már 175 éve vezérmotívuma és úticsillaga a Zeneegyesületnek.

"Régiekről emlékezzünk,
Újakat buzgón szerezzünk,
Tiszta szívvel és erénnyel,
Csillagunk, tovább vezérelj!"
(Zwinz Károly és Sarkady Sándor fordítása)

Megélni a 175 évet: ÖRÖM! Sikerekre emlékezni: ÜNNEP! Látni szebb jövő születését: ÖRÖMÜNNEP!

A szebb jövőhöz változások kellenek. Ehhez pedig először magunknak kell megváltoznunk!

A Soproni Liszt Ferenc Szimfonikus Zenekarnak szebb jövőjéhez a zenekari tagok változása már megadta az első lökést. A városi önkormányzat zenekarhoz való viszonyának kedvező fordulata adta a másodikat. És a város polgárainak érdeklődő, a nagy múltú együttest figyelő magatartása adja meg majd a változásokhoz szükséges végső lendületet.

Ennek eredményeként nem csupán hóbortnak számít majd a zenekari tagság, hanem anyagilag is elismert művészi munkát, sőt egzisztenciát fog jelenteni. Ha ez megvalósul, akkor válik a város kulturális arculata egyszeriben gyönyörűségessé. Addig csak szépül. Akkor a végtelen dallam hangjai, a múlt áldozatkész tettei örömtől fognak ujjongani, és az idő cseppjei tengerré válnak. Akkor a zenekar nagy távlatokra és egy szebb jövőre számíthat, különbre, mint amilyen az elmúlt 175 év volt. Ez legyen a cél, ne adjuk alább!

Kodály Zoltán, aki személyesen is megjelent a 100 éves jubileumkor városunkban, a következőket mondta:

"Van-e jobb szemléltető eszköze a társadalmi szolidaritásnak, mint a zenekar?

Ahol mindenkinek a munkája egyaránt fontos, s ahol egyetlen ember hibája mindent elronthat.

A zenekar fejleszti a közösségi érzést, megadja a zenei műveltség alapját, amivel aztán szebbé, gazdagabbá válik az ember egész élete."

Érdemes ezt elemezni! A tanulságokat, le kell vonni! Mindent kell és lehet, de csak a maga idejében - nem most! Mert most ÖRÖMÜNNEP van, jelenünkben találkozik a dicsőséges 175 év és a jövendő.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ha Önök is éreznek a zenekarunkért felelősséget, akkor hiszem, hogy a mi negyed százados együttműködésünk a szebb, virágzóbb jövő születésének az ELŐJÁTÉKA,

LES PRELUDES-je.

FASHING ANTAL DÍJJAL TÜNTETTÉK KI PROF. DR. MÁRKUS BÉLÁT

Németh Imre a Magyar Köztársaság földművelésügyi és vidékfejlesztési minisztere március 15-e alkalmából a földmérés, földügy és térképészet terén kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismeréséül Fashing Antal díjat adományozott prof. Dr. Márkus Bélának.

Apagyi Géza foosztályvezeto, a kitüntetett prof. Dr. Márkus Béla foigazgató, Németh Imre földmuvelésügyi és vidékfejlesztési miniszter és Bíró Gyula a Geodézia Rt. vezérigazgatója

Márkus Béla 1971-ben végzett a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karán. Tudományos ösztöndíjasként kezdett dogozni az egyetem Általános Geodézia tanszékén. Az egyetemi ranglétra minden fokozatát végigjárta. 1981-től a Moszkvai Geodéziai, Fotogrammetriai és Kartográfiai Egyetemen levelező aspirantúrát folytatott, melynek eredményeként megszerezte a műszaki tudomány kandidátusa fokozatot, majd kinevezték a tanszékre egyetemi docensnek.

1994-ben meghívást kapott, a Nyugat-Magyarországi Egyetemre, ahol a Földmérési és Földrendezői Főiskolai Karon megszervezte és azóta vezeti a Térinformatikai tanszéket, mely az országban az első ilyen diszciplínát oktató tanszéke volt. A kar akkreditációja során 1995-ben, tanszéke egyedüli kiváló minősítésű tanszéke volt a főiskolai karnak. Nagyszerű oktatói és tudományos munkáját 1998-ban az egyetem habilitációs eljárásában is bizonyította és a habilitáció megszerzésével 1999-ben egyetemi tanári kinevezést kapott az intézménybe. 2001 óta főigazgatóként vezeti a közben Geoinformatikai Főiskolai Kar elnevezésűre változott oktatási intézményt.

Márkus professzor úr mérnöki diplomájának megszerzésétől kezdve fokozott erővel és nagyon eredményesen foglalkozott a számítástechnika műszaki alkalmazásának lehetőségeivel. Társszerzőként vett rész a kétkötetes "Programozási alapismeretek" ill. a "Geodéziai AMT" című egyetemi jegyzetek kidolgozásában. Oktatás korszerűsítési pályázaton kétszer nyert díjat. Számos diplomaterv és tudományos diákköri dolgozat konzulenseként irányította - érdeklődési körének megfelelően - a térinformatika szakterülete felé hallgatóit. Emellett rendszeresen szervezett mérnöktovábbképző tanfolyamokat a térinformatikai alkalmazások témakörben. Ezen a szakterületen hamarosan tekintélyt szerezve, több egyetemen dolgozott meghívott vendég oktatóként (EFE, GATE, KÉE, ELTE).

1991 óta az "NCGIA Core Curriculum" oktatási világprogram nemzeti koordinátora.

Egyetemi oktató munkája mellett 1997-ben felkérték a Földmérési és Távérzékelési Intézet Földügyi és Térinformatikai Fejlesztési Főosztályának vezetésére. A mintegy 50 főből kialakított főosztály vezető és koordinációs szerepet játszik a földhivatalok korszerűsítésére indított TAKAROS, TAKERNET és META projektekben ill. a hazai és nemzetközi térinformatikai projektekben. Az OMFB IKTA program keretében irányításával a FÖMI-ben kialakításra került az Interneten alapuló földügyi szolgáltatások rendszere (FISH projekt). Vezetésével elkészült a földügyi szervezet egészét átfogó képzési rendszer kidolgozására a SDiLA TEMPUS Institution Building projekt, amelyet az indulás óta sikerrel szervez.

Különböző nemzetközi szervezetekben is sikerrel képviseli mind a felsőoktatást, mind a földügyi szakigazgatásban dolgozó szakembereket. 1999-ben felkérték az Ordenance Survey Cambridge Conference oktatási műhelyének megszervezésére. Felkért előadóként vett részt a "First International Seminar on Cadastral Systems, Land Administration and Sustainable Development" (Bogota) konferencián. 2000-ben meghívást kapott a Capacity Building in Land Administration szemináriumon Közép-Európa képviseletére. Elnöke a Magyar Földmérési és Távérzékelési Társaság FIG Nemzeti Bizottságának. 2006-tól a szervezet 2.sz. Oktatási Bizottságának elnöki posztját fogja betölteni. Elnöke az FVM-en belül működő Igazságügyi Mezőgazdasági Szakértői Bizottság Földmérési Albizottságának.

Jelenlegi kutatási területe a "Birtokrendezés informatikai modelljének elemzése".

Prof. Dr. Márkus Béla sokoldalú és sikeres oktató-kutató munkájáért, a térinformatika oktatása és módszereinek elterjesztése terén hazai viszonylatban egyedülálló munkásságáért, a földügyi szakigazgatásban dolgozó szakemberek szakismereteinek fejlesztésére kidolgozott programok vezetéséért és koordinálásáért, a szakterület eredményességét segítő projektek és a hazai szakemberek nemzetközi elismertetése terén kifejtett tevékenységéért részesült a Fasching Antal díjban, melyhez ezúton is őszintén gratulálunk.

Dr. Ágfalvi Mihály

"MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ARANY ÉRDEMKERESZT" KITÜNTETÉSBEN RÉSZESÜLT DR. SZABÓ GYULA

Szabó Gyula főiskolai tanár, a felsőoktatás elkötelezett híve, a Geoinformatikai Főiskolai Kar és az Egyetem érdekében végzett négy évtizedes megbízható, példaértékű, színvonalas oktatási, tudományos, szakmai, vezetői munkásságának, sikeres életútjának elismeréséül "MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ARANY ÉRDEMKERESZT" kitüntetésben részesült.

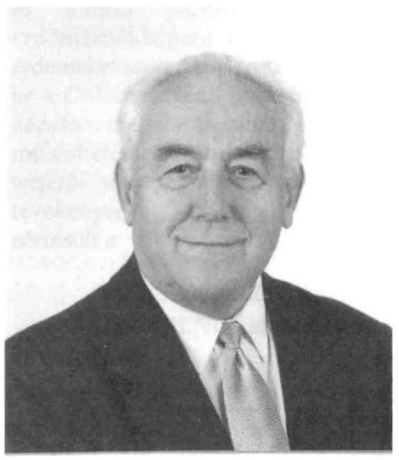

Dr. Szabó Gyula foiskolai tanár

Szabó Gyula 1960-ban szerezte meg erdőmérnöki oklevelét. A mérnöki pályát erdőrendezőségnél kezdte, majd erdészetnél folytatta. 1963. szeptember 15-től 1975. január 15-ig az Erdészeti és Faipari Egyetem Földméréstani Tanszékén egyetemi tanársegédként, majd egyetemi adjunktusként dolgozott. Az egyetemi hallgatói évek alatt (1955-1960-ig) ugyanennek a tanszéknek volt a demonstrátora. A tanszék akkori vezetője, Dr. Sébor János professzor hívta vissza - Dr. Bezzegh Lászlóval a tanszék későbbi vezetőjével egyidőben - az oktatásba. Ezek az évek meghatározták egész oktatói pályafutását. Európában is jól ismert és elismert professzorok mellett szerezhetett felsőoktatási gyakorlatot, kutatott, publikált, sikeres nyelvvizsgák után ösztöndíjas lehetett Helsinkiben a Műszaki Egyetemen, dr. techn. címet szerzett és jelentős kutató munkákban vett részt. A több mint négy évtizedes "Sébori Iskola" követőjének vallja magát. Példaképének, életmintának mindenben egykori nagynevű professzorát tekintette.

1975. január 16-tól vesz részt a székesfehérvári Földmérési és Földrendezői Főiskolai Kar (jogutód Geoinformatikai Kar) oktató-nevelő, tudományos munkájában. A Főiskolai Karra történt áthelyezésével vállalta a földrendező üzemmérnökképzés megszervezését, tantervének és tantárgyi programjainak kialakítását. Kezdetben a Geodéziai Tanszék oktatójaként részt vett a Geodézia, Alappontsűrítés, Országos felmérés és Mérnökgeodézia c. tantárgyak oktatásában.

Iskolateremtő egyéniség, munkája eredményeként kialakította a földrendező szak tantervét, és azóta oktatja a Föld- és területrendezés c. két féléves tantárgyat. Megírta és folyamatosan átdolgozta/korszerűsítette tantárgya jegyzeteit. Legutóbb 2001-2004-ben jelentek meg jegyzetei. Szervezi és irányítja a tantárgyfejlesztő és témához kapcsolódó kutatásokat (pl.: Birtokrendezés az ezredforduló küszöbén; OTKA, 1997-2000).

1980. novemberétől 1993. júliusáig a Főiskolai Kar igazgató-helyetteseként, majd főigazgató-helyetteseként az oktatási-nevelési feladatokért felelt. Az oktatás tartalma az intézményben mind a két szakon folyamatosan korszerűsödött (1983/84; 1988/89) a műszaki és technikai fejlődéssel lépést tartva. Szabó Gyula kutatási-, publikációs és előadói tevékenysége ebben a szakaszban az oktatásfejlesztés témakörével gazdagodott.

A csaknem 13 év vezető-helyettesi tevékenysége alatt a Kar fejlődése felfelé ívelő tendenciával, egyre magasabb szinten folytatódott.

1981. júliusától 1990. júliusáig a főigazgatói vezetés az Alapozó Tárgyak Tanszék vezetésével bízta meg. Jelentős eredményeket ért el a tanszékközi kapcsolatok fejlesztésében és abban, hogy az alaptárgyak oktatása a szaktárgyak igényeinek megfelelően történjen. Sokat fejlődött a számítástechnika, a begyakorló példákat "matematikus-geodéta párosok" dolgozták ki. A tanszék pedagógus oktatói bekapcsolódtak a szakmai kutatásokba. Az új tantárgyi programokhoz folyamatosan készültek el a tantárgyi jegyzetek, segédletek.

1990 júliusára elkészítette a Felmérési és Földrendezői Tanszék alapító-okiratát, megszervezte annak munkáját, majd vezette az oktatási egységet 2000 októberéig. Ebben az időszakban - számos feladat mellett - jelentősnek minősíthető: az Ingatlankataszteri Szakmérnöki Továbbképző Szak megszervezése és működtetése, valamint a TEMPUS OLLO projekt feladatainak teljesítése, a távoktatásos továbbképzéshez szükséges modul anyagok elkészítése, illetve elkészíttetése. Eredményes kutatásokat folytatott a mezőgazdasági nagyüzemek területi tervezésével kapcsolatosan. Számos pályázatot nyújtott be és nyert el, többek között FEFA 1989, 1990; OTKA 1997; PHARE "Tükörprogram"; Humánerőforrás fejlesztés 2001; oktatást támogató környezetvédelmi pályázatok és még sorolhatnánk.

Munkatársaival és a hallgatókkal való kapcsolata nagyon jó, amelynek alapja a kölcsönös tisztelet. A hallgatók kedvelik, nagyra értékelik szakmai felkészültségét, munkabírását, sokoldalúságát, sokrétű munkáját és segítőkészségét. Számos olyan tanéve volt, amikor tíznél is több szakdolgozatot konzultált. (Ma már több száz az általa konzultált dolgozatok száma, ebben az évben mintegy 40 dolgozat konzultálását vál-

lalta.)

A földrendezés területén szaktanácsadó, 6 évig dolgozott a Dr. Stefanovics Pál - Dr. Gál János vezette Igazságügyi Mezőgazdasági Szakértői Bizottság Földmérési Albizottságában.

Hazai és nemzetközi szakmai rendezvényeken többször szerepelt előadásokkal, konferenciák kiadványaiban publikációi folyamatosan jelentek meg.

Megírt jegyzeteinek, oktatási segédleteinek száma 16 (többek között a Kiegyenlítő számítások és a Föld- és területrendezés, Földbirtok-politika és területrendezés tantárgyakhoz); 18 jegyzetet lektorált. Cikkeinek, tanulmányainak száma 28.

Több mint 22 éve folyamatosan írja, korszerűsíti, illetve szerkeszti az oktatásfejlesztés dokumentumait (Okleveles földrendező mérnökképzés 3+2-es illetve 5+0 rendszerben: 1986; 1990; 1995. Négy éves képzés földmérő és földrendező szakon: 1989. Okleveles területfejlesztési mérnök, Területfejlesztési mérnöki szak létesítése és indítása: 2002, 2003, 2004. Településgazda főiskolai szintű képzés akkreditációjának előkészítése: 2003.)

2004. szeptember 16-án múlt 41 éve, hogy Szabó Gyula főiskolai tanár az ősi soproni Alma-Mater oktatója, aki ebből 30 évet a székesfehérvári Földmérési és Földrendezési Főiskolai Karon, illetve a jogutód Geoinformatikai Főiskolai Karon szolgált, oktatott, kutatott, oktatásfejlesztő és szervező tevékenységet végzett, felelős vezetői tisztség betöltésével irányította a Főiskolai Kar szakmai, oktatói, kutatói tevékenységét, tenni akarásával, elhivatottságával, szakmaszeretetével igen nagy mértékben hozzájárulva a Főiskolai Kar és Egyetemünk hírnevének öregbítéséhez.

A kitüntetéshez az oktatótársak, a jelenlegi és volt hallgatók nevében gratulálok!

Balázsik Valéria

OTDK MŰSZAKI TUDOMÁNYI SZEKCIÓ 2005 GÖDÖLLŐ

2005 március 22-24-ig a Szent István Egyetem Gépészmérnöki Kara adott otthont a XXVIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Műszaki Tudományi Szekciójának. A 23 tagozatban mintegy 460 dolgozatot mutattak be az egyetemek és főiskolák hallgatói.

Szép sikerrel szerepeltek a főiskolai kar hallgatói a Geotechnológia, Geodézia, Műszaki földtudomány tagozatban. Szántó Gábor és Szűcs Balázs 2004-ben végzett diákjaink a Vertikális kéregmozgás vizsgálatok Magyarországon c. dolgozatukkal első helyezést értek el. Konzulensek voltak: Dr. Joó István egyetemi tanár, Balázsik Valéria főiskolai adjunktus, Csepcsényi Lajos Lászlóné Balogh Melinda tanszéki mérnök.

Szelestey Ákos és Dobrai Miklós III. éves hallgatók a: GNSS infrastruktúrára épülő RTK mérések felhasználhatósága az alappontsűrítésben c. dolgozatukkal külön díjat kaptak.

Témavezető: Dr. Busics György főiskolai docens

Sikerükhöz őszintén gratulálunk.

A különdíjasok: Dobrai Miklós és Szelestey Ákos

Az elso helyezést elért szerzopáros: Szántó Gábor és Szucs Balázs
A fotókat Bödő Viktória készítette

GRATULÁLUNK KITÜNTETETTJEINKNEK!

Állami kitüntetésben részesültek

Prof. Dr. Horváth Béla egyetemi tanár, a mezőgazdasági tudomány kandidátusa, az Erdőmérnöki Kar Erdészeti-Műszaki és Környezettechnikai Intézet igazgatója, a Géptani Intézeti Tanszék vezetője, az erdészeti felsőoktatás egyik jeles professzora, aki három évtizeden át kifejtett oktató és kutató munkájával a magyar erdőmérnökképzés terén elévülhetetlen érdemeket szerzett.Jelentős szerepet töltött be a Csíkszeredában indított, határon túli képzés megalapításában, eredményes működtetésében. Szakmai, tudományos és vezetői munkássága, szakmai közéleti tevékenysége, érdemei elismeréséül részesült a

"MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND tisztikereszt"

kitüntetésben.

Prof. Dr. Veszeli Tibor egyetemi tanár, a szociológia tudomány kandidátusa, a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Vezetés- és Munkatudományi Intézet Vezetési és Szervezetfejlesztési Tanszék oktatója, az Intézet volt igazgatója iskolateremtő, kiváló szaktekintély, aki az agrármérnök generációk mérnökké válásában végzett magas színvonalú és eredményes felsőoktatási, szakmai, széleskörű vezetői munkássága, az emberi értékek gyarapításában kifejtett példamutató tevékenysége, emberi magatartása, négy évtizedes munkásságának elévülhetetlen érdemei elismeréséül, 70. születésnapja és nyugállományba vonulása alkalmából részesült a

"MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND lovagkereszt"

kitüntetésben.

Dr. Szabó Gyula főiskolai tanár, a Geoinformatikai Főiskolai Kar oktatója, több ciklusban volt főigazgatóhelyettese, aki több mint négy évtizede a felsőoktatás elkötelezett híve, a Főiskolai Kar és az Egyetem érdekében végzett megbízható, - az Alma Mater hírnevét is öregbítő - kiemelkedően eredményes, színvonalas és példaértékű felsőoktatási, tudományszervezői, szakmai és vezetői munkásságának, becsületes és sikeres életútjának elismeréséül, 70. születésnapja és nyugállományba vonulása alkalmából részesült a

"MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ARANY ÉRDEMKERESZT"

kitüntetésben.

Dr.h.c. Dr.Gencsi László a mezőgazdasági (erdészet) tudomány kandidátusa, Egyetemünk Erdőmérnöki Kara Növénytani Tanszékének nyugalmazott tanszékvezető egyetemi tanára, tudományos munkássága - külön kiemelve az erdei fenyővel és a tölgyekkel kapcsolatos anatómiai kutatási eredményeit - , publikációs tevékenysége, több mint négy évtizedes magas színvonalon művelt eredményes szakmai, oktatási, tudományszervezői tevékenysége, a növénytan tudományterület oktatásában szerzett elévülhetetlen érdemei elismeréséül, 80. születésnapja alkalmából részesült a

"MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI EZÜST ÉRDEMKERESZT"

kitüntetésben.

Miniszteri szakmai elismerében részesült

Dr. Krász Ádám egyetemi adjunktus, a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Élelmiszertudományi Intézet Tejgazdaságtani Tanszékének oktatója, a tejgazdaság, ill. a tejipari szakterületen elért közel négy évtizedes eredményes tudományos és gyakorlati munkássága, kiemelkedő szakmai publikációs tevékenysége, sikeres, aktív életpálya teljesítményeinek elismeréséül, nyugállományba vonulás alkalmából részesült a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által adományozható

"UJHELYI IMRE-díj"

szakmai kitüntetésben.

Más egyetem, illetve társadalmi, tudományos szervezet kezdeményezésre az alábbi munkatársaink részesültek kitüntetésben

Orosz István Balázs Béla- és Munkácsy Mihály-díjas grafikus, animációs filmrendező, festőművész, az MTA levelező tagja, a Faipari Mérnöki Kar Alkalmazott Művészeti Intézetének egyetemi docense műfajilag sokszínű és gazdag alkotótevékenységéért részesült a

"MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ÉRDEMES MŰVÉSZE"

állami kitüntetésben.

Az informatikai és hírközlési miniszter által adományozható

"KOZMA LÁSZLÓ-DÍJ"

kitüntetésben részesült **Prof. Dr. Jereb László** MTA doktor, a Budapesti Műszaki Egyetem egyetemi tanára, Egyetemünk Faipari Mérnöki Kara Informatikai Intézetének további jogviszonyú egyetemi docense az Informatikai és Hírközlési Szakértő Bizottság elnökeként végzett kiemelkedő szakmai tevékenységéért.

"FASCHING ANTAL-díj" kitüntetést vehetett át a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter úrtól **Prof. Dr. Márkus Béla** egyetemi tanár, a műszaki tudomány kandidátusa, PhD., Geoinformatikai Főiskolai Karunk főigazgatója sikeres és sokoldalú oktató-kutató munkájáért, a térinformatika oktatása és módszereinek elterjesztése terén hazai viszonylatban egyedülálló munkásságáért, a földügyi szakigazgatásban dolgozó szakemberek szakismereteinek fejlesztésére kidolgozott programok vezetéséért és koordinálásáért, a szakterület eredményességét segítő projektek és szakemberek nemzetközi elismertetése terén kifejtett tevékenységéért.

TÍZ ESZTENDŐ

Immár egy évtizede, hogy a Soproni Egyetemen a Miskolci Egyetem gesztorságával megalakult a közgazdász szak, és meglehetősen puritán, mondhatni mostoha körülmények közepette elindult a soproni közgazdászképzés először a város történetében.

Az elmúlt évtized jelentős változást hozott az immár regionális egyetemként működő Nyugat-Magyarországi Egyetem életében. A legnagyobb változást, fejlődést mégis a közgazdászképzésben tapasztalhattuk. E képzés történetében mérföldkő az önálló Közgazdaságtudományi Kar megalakulása 2000-ben. Az elmúlt években karunk a regionális egyetem legnépesebb karává nőtte ki magát, jelenleg már 3200 hallgatóval.

Az Erzsébet utcai épület megszerzésével és berendezésével lényegesen javultak az oktatás tárgyi feltételei is.

Mindezen nehéz, küzdelmes, ám kétségkívül sikeres évtizedre, a szak és az önálló kar megalakítására emlékezünk 2005-ben.

A Közgazdaságtudományi Kar ez évi gazdag rendezvénysorozatát a jelzett évfordulók jegyében szervezzük.

- Az ünnepi évnyitó rendezvényét február 23-án tartottuk: Dr. Gidai Erzsébet, karunk alapító dékánja nyitotta meg az ünnepségsorozatot. Ezzel egy időben a kar központi épületében (Sopron, Erzsébet u. 9.) fotókiállítás nyílt a kar történetéről, életéről, mindennapjairól.
- Március folyamán megnyitotta kapuját a Közgazdász Klub, azzal a távolabbi szándékkal, hogy klubunk a soproni és a határokon is átívelve a környék értelmiségének találkozóhelyévé is váljék.
- A jubileumi év egyik legjelentősebb eseménye a XXVII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Közgazdaságtudományi Szekciója, melynek karunk lesz a házigazdája. E rendezvényre több mint félezer közgazdászhallgatót várunk az ország felsőoktatási intézményeiből, valamint a határainkon túli oktatási intézményekből.
- Az év rendezvényét színesíti az április végén a Pannonia Med Hotelben rendezendő - immár hagyományos - Közgazdász Bál.
- Májusban pedig karunk oktatói és hallgatói közös sportnapon mérkőznek meg a fair play jegyében.
- Az évforduló alkalmat ad találkozásra is Sopron vezetőivel, polgármesterével elbeszélgetni az egyetem és a város kapcsolatáról, az együttműködésről, és a közös jövőről.
- Mindezeken túl találkozó lesz az első évfolyam volt hallgatóival és a közgazdász szak alapítóival, felidézendő a kezdeti éveket.

"Tíz éves a szak, öt éves a Kar"

- Ez év novemberében a tudomány napja alakalmából rendezzük meg a két napos ünnepi ülést. Az első nap jubileumi ünnepségre kerül sor, a második napon hallgatói rendezvény lesz.
- Érdeklődve várjuk az egyetem rektorával való találkozást, akivel a kétszintű képzéssel kapcsolatos feladatokról szeretnénk beszélgetést kezdeményezni.
- 2005 szeptemberében vállalati, pénzintézeti és közszolgálati vezetőket hívunk Sopronba, hogy találkozzanak közgazdász hallgatóinkkal és azok közvetlen információkat kapjanak tőlük a pályakezdés lehetőségeiről és a közgazdász pálya kilátásairól.
- Az ünnepi év záró rendezvényére 2005 adventjén kerül sor, a hagyományos kari adventi ünnepséggel és az új esztendőt váró reménységgel.

A Kar vezetői, oktatói kara, a diákság szeretettel várja az egyetem és a város iránt érdeklődő vendégeket

b.j.

KEDVES OLVASÓ!

Szeretettel köszöntöm, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kara által szervezett, XXVII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Közgazdasági Szekcióján a résztvevő hallgatókat, a zsűritagokat, a kísérő oktatókat, a hallgatókat, minden kedves vendégünket. Nagy örömmel üdvözlöm a most először ilyen nagy számban megjelent határon túlról érkezett előadókat és vendégeinket.

Örömteli számunkra a 2005-ös év. Tíz éve indult a közgazdászképzés Sopronban, a "leghűségesebb városban", e nagy múltú, hagyományokban gazdag kultúrközpontban. Felemelő és megtisztelő, hogy jubileumi ünnepi rendezvénysorozatunkon ezen magasrangú konferencia kerül megrendezésre, ahol a nagyszámú hazai szakemberek és tanártársak mellett határon túli honfitársainkat, hallgatókat, doktoranduszokat is köszönthetjük.

Megtiszteltetés Karunknak, hogy a XXVII. OTDK-ra minden eddiginél nagyobb számban adták le a felsőoktatási intézmények hallgatói munkáikat, színvonalas előadásokat biztosítva. Köszönet minden oktatónak, akik hozzájárultak tudományos felkészülésükhöz.

A konferencia színvonalát, tudományos értékét emeli, hogy a rendezvény keretei között külön szekcióban a doktori iskolák hallgatói ismertetik kutatásaikat, eredményeiket, hozzájárulva a közgazdaságtudomány továbbfejlesztéséhez.

Most, amikor a nemzetköziesedés, a globalizálódás folyamatát éljük, mind a gazdaság, mind az oktatás területén, jó látni, hogy fiatal közgazdászjelöltjeink eredményesen foglalkoznak a tudományos kutatásokkal, így jó eséllyel szállnak majd versenybe a hazai és nemzetközi porondon.

Bízom abban, hogy a konferencia minden résztvevő számára meghozza gyümölcsét, tanulmányaikban és kutatásaikban előrehaladást biztosít. A tudományos, kulturális és szórakoztató programokhoz mindenkinek kellemes időtöltést kívánunk.

Sopron, 2005. április

Prof. Dr. Gidai Erzsébet DSc
dékán

ÚJ LEHETŐSÉGEK A SZÁMVITELI TANMŰHELYBEN

2005 februárjában együttműködési megállapodás jött létre egyetemünk Közgazdaságtudományi Kara és a Magyar Könyvvizsgálói Kamara között.

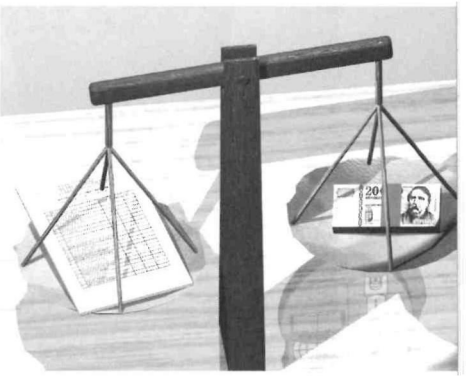

A szerződést a Közgazdaságtudományi Karról Dr. Gidai Erzsébet dékán, míg a Könyvvizsgálói Kamara részéről Dr. Sugár Dezső írta alá. A megállapodás lehetővé teszi a folyamatos kapcsolattartást és a rendszeres szakmai információcserét hazánk egyik legmagasabb számviteli szakmai fórumával. Ennek értelmében rendelkezésünkre bocsátják a magyar nemzeti könyvvizsgálati standardokat, valamint az ezekhez kapcsolódó módszertani útmutatókat. A megállapodás tartalommal való megtöltéséért és a kapcsolattartásért a Kamara részéről Dr. Pál Tibor, oktatási alelnök - aki a miskolci testvéregyetemünk számvitel tanszékvezetője -, míg a Közgazdaságtudományi Kar részéről Dr. Lentner Csaba, a Pénzügytan-Számvitel Intézet vezetője a felelős.

Az együttműködési megállapodás szellemében módunk nyílik számviteli konferenciákon részt venni, pályázatokon közösen fellépni; valamint reményeink szerint az oktatási tevékenység is összehangolhatóvá válik. Ez kiemelkedő jelentőségű a számvitel iránt érdeklődők további fejlődése szempontjából.

A magyar számviteli rendszer átalakulóban van. Változnak a számviteli szabályok, és ezzel párhuzamosan a könyvvizsgálati standardok is.

Megállapodásunk értelmében karunk rendszeresen tájékozódhat a nemzeti standardrendszer változásairól, ugyanakkor lehetőség nyílik arra is, hogy hallgatóink kutatásai alapján időszerű szakmai kérdésekben állást foglaljunk.

Ígéretet kaptunk, hogy számviteli-könyvvizsgálói témakörben írt szakdolgozatokhoz segítséget nyújt a kamara a hallgatók könyvvizsgáló cégekhez való kiközvetítésével, a Pénzügytan-Számvitel Intézet tanárai pedig a kamara által véleményezendő törvényjavaslatok konzultációjába kapcsolódnak be.

Polyák Imre PhD. hallgató
Pénzügytan-Számvitel Intézet

RENDSZERVÁLTÁS ÉS PÉNZÜGYPOLITIKA

Új könyvvel gyarapodott a hazai közgazdasági szakirodalom. Az Akadémiai Kiadó 2005. év elején jelentette meg Lentner Csaba: Rendszerváltás és pénzügypolitika című könyvét. A Közgazdaságtudományi Kar oktatójával a könyv kapcsán beszélgettünk.

Dr. Lentner Csaba egyetemi docens, gazdasági és igazgatási dékánhelyettes

-Miről szól ez a könyv?

-Alapvetően a magyarországi rendszerváltásról, az európai uniós környezetbe ágyazott piacgazdasági átmenetről. Az elmúlt másfél évtized gazdasági értelemben vett történéseiről. Arról, hogy a magyar gazdaság, a magyar társadalom számára a tervgazdasági rendszerből a piacgazdasági rendszerre való átállás milyen következményekkel járt. Arról, hogy az állami pénzügypolitika a költségvetésen, az adópolitikán, és a monetáris politikán keresztül milyen módon, milyen eszközökkel szabályozta a gazdasági szereplők tevékenységét, ennek következtében a társadalom közérzetét.

-Személyes kötődések is nyilván vannak ebben a 2005-ben kiadott könyvben, hiszen Ön 1989-ben, a rendszerváltás évében fejezte be tanulmányait a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen.

-A könyv arról szól, hogy a rendszerváltozás évében végző fiatal közgazdász, a fiatal, gyermekcipőben járó piacgazdasági átmenetet, annak folyamatosan formálódó pénzügypolitikáját hogyan értelmezi, hogyan viszonyul hozzá, és amikor teheti - a közélet tagjaként - hogyan igyekszik azon formálni.

-Sikeres volt-e a piacgazdasági átmenet?

-Alapvetően igen. Egy hatékonyabb magántulajdonosi rendszer jött létre. A jegybanki szabályozásunk, kereskedelmi bankjaink működése, vállalataink termelékenysége, az ott alkalmazott pénzügyi, számviteli szabályok, stratégiák a legkorszerűbb piacgazdasági elvárásoknak is megfelelnek. De sajnos vannak válságágazatok. Az egészségügy, a mezőgazdaság, a hazai vállalkozások sajnos a mindennapi túlélésért küzdenek. Kétarcú a magyar gazdaság, és kétarcú a magyar társadalom is. A könyvben ezt elemzem, ezt írom le. Egyúttal a jobbításra keresem a megoldást.

-A könyvében visszatérő elem a költségvetési politika, a privatizációs folyamatok elemzése. A közéleti szerepei késztették arra, hogy ennyire tág teret szenteljen az állami pénzügyek elemzésére?

-Az országgyűlési képviselőség nekem egy szakmai feltöltődés volt, amelyet az oktatásban tudtam és tudok hasznosítani. Végül is az állami pénzügypolitikával, költségvetési folyamatok rejtelmeivel hol máshol tudtam volna megismerkedni? Most a pénzügyes szakmát tanítom. Államháztartási pénzügyeket, pénzügypolitikát, adópolitikát. Rengeteg TDK-zó hallgatóm van. Őket is érdekli az adó- és pénzügypolitika. Hál' Isten nagy a vonzereje a pénzügytan tanszéknek.

-Nem hiányzik az Országgyűlés?

-Nagyon jó kapcsolatokat alakítottam ki az elmúlt években a hazai pénzügyi élet vezető személyiségeivel. Kiváló kapcsolatunk van a tőzsdével, a jegybankkal, nagyobb kereskedelmi bankokkal, biztosító intézetekkel. Ennek az alapjai kétségtelenül a korábbi években teremtődtek meg. A közéleti munkám igazi színtere azonban három éve már a tudományos közélet. A Gazdálkodási és Tudományos Társaságok Szövetsége Tudományos Tanácsának, illetve a Nyugat-Dunántúl lefedő Regionális Igazságügyi Szakértői Kamarának egyaránt az elnökségi tagja vagyok. A tavaly az Ukrán Közgazdasági Akadémia külső tagjává választottak. Ezek fontos szakmai feladatok és kihívások is egyben.

-Ön a kutató, a könyvet író közgazdász részese egy közgazdasági műhelynek.

-A "Közgázon" 1991-ben avattak egyetemi doktorrá, 1995-ben lettem a közgazdaságtudomány kandidátusa. 2003-ban már a soproni Közgazdaságtudományi Karon habilitáltam pénzügytanból. Ezek a tudományos fokozatok kötelezik az embert. Becsülettel helyt kell állni. Az oktatásunk színvonalát folyamatosan karban kell tartani. Nagy a verseny a közgazdasági képzést folytató egyetemek között.

-Van rangja a soproni közgazdasági képzésnek?

-Van. Néhány hete az Országos Pénzügyi Esettanulmányi Versenyen a soproni pénzügyesek elsők lettek. Mint felkészítő tanár büszke vagyok az eredményre. Az Országos Tudományos

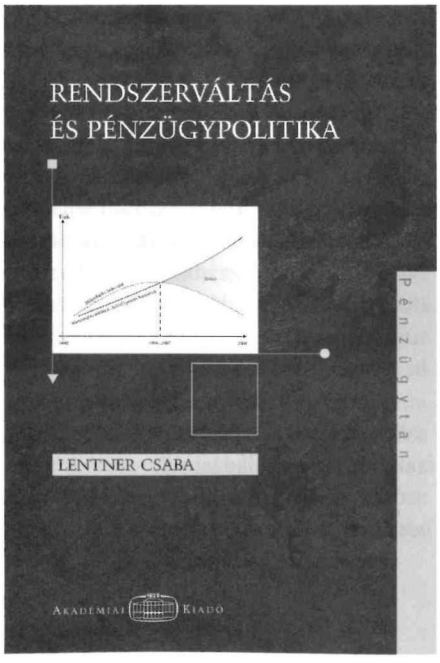

Diákköri Konferenciát 2005-ben a mi Karunk rendezi. Végül is ezek az eredmények tartást adnak. Kivívtuk a rangunkat. Életemnek az elmúlt tíz évét úgy kezelem, a munkámat úgy értelmezem, hogy egy tudományos őrhelyen szolgálok. Sopronban. És én tagja vagyok a soproni közgazdasági műhelynek.

-Az oktatáson és a kutatáson túl Önnek más funkciói is vannak a Karon.

-Alapító vezetője vagyok a Pénzügytan Tanszéknek, majd a belőle kinövő Pénzügytan-Számvitel Intézetnek. Az egykori "Közgázos" tanáraim voltak a segítőim az intézet felállításában. Többen itt tanítanak Sopronban. Ők, a "nagy öregek" adják az intézetünk igazi tudományos kataszterét. És a sors érdeme, vagy maga a sors, hogy az elmúlt években végzett tanítványa-im, pedig már az intézetünk új generációját jelentik. Ők ma már tanársegédek, adjunktusok, PhD hallgatók. Zajlik az élet. És egy így van rendjén. Tovább kell, hogy adjuk a tapasztalatainkat. A közgazdász szakma oktatása során, mi nem csak a profitot tanítjuk meg kiszámolni, hanem a hallgatóinkat a közgazdász pálya társadalmi felelősségére is oktatjuk, mint ahogy engemet is oktattak tizenöt évvel ezelőtt a "Közgázon".

-Tíz éves a soproni közgazdászképzés, öt éves a Kar. Önnek milyen tervei vannak az elkövetkező öt vagy akár tíz évre?

-Az alapvető munkát elvégeztük. Gidai Erzsébet dékán Asszony vezetésével egy stabil tudományos hátterű közgazdászképzés jött létre Sopronban. Könyveink, egyetemi jegyzeteink vannak. A tanszékeink elhelyezése a hét egyetemi kar közül talán a legjobb. A legkorszerűbb oktatási infrastruktúrával rendelkezünk. Én úgy gondolom, hogy a dékán Asszonynak ez a fő életműve. Maradandót alkotott. Sok a munka, sokszor este 10-11 óráig is dolgozunk, megbeszélések vannak. Nincsenek igazán nagy egyetemi előadótermeink. Gazdasági dékán-helyettesként most ezek megoldásának pénzügyi hátterével foglalkozunk. A hét hét napjából 4-5-öt Sopronban vagyok. Gondolkodom, hogy végérvényesen Sopronba költözzek, elvégre soproni közgazdász-tanár vagyok...

b

ORSZÁGOS ELSŐ A KTK CSAPATA!

A III. Országos Pénzügyi Esettanulmányi Versenyen első helyezést ért el a Közgazdaságtudományi Kar csapata. Ez az eredmény megkoronázta a 10 éves jubileumát ünneplő soproni közgazdasági képzést.

Győrben immár harmadik alkalommal került megrendezésre az Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny. A 2005. február 18-20. között lebonyolított rangos megmérettetésen - hagyományához hűen - a NyME KTK csapata is részt vett és javított tavalyi eredményén. 2004-ben ugyanis második helyezettként állhatott intézményünk csapata a dobogóra, idén pedig minden riválist magunk mögé utasítva az élen végeztünk. A Kart Kun Bernadett, Kovács Gergely, Liska Szilárd és Papp Zoltán képviselte.

Az ünnepélyes megnyitó után három óra állt rendelkezésünkre, hogy megismerkedjünk az esettanulmánnyal.

A feladat összetett volt. A versenyen Petz Aladár Megyei Oktatókórház pénzügyi problémáira kellett megoldást keresni. Az első részben a 2002-s, és 2003-s mérleg alapján feladatunk volt kitalálni, hogy milyen intézkedéseket hozott a kórház 2004-ben, majd pedig az egészségügy nehéz helyzetének javítására tettünk javaslatot.

A szombati napon két beadandóval kellett megküzdenünk. Egyrészt egy maximum 10 oldalas írott összefoglalásban vázoltuk az elképzeléseinket, valamint egy 20 perces prezentációt állítottunk össze.

Az országos verseny teljes anonimitásban zajlott. A zsűri nem tudta, hogy melyik csapat melyik felsőoktatási intézményt képviseli. A feladatok megoldása alatt, hogy nem kommunikálhattunk külső "szakértőkkel". Csapatunkat felkészült, széles látókörű marketinges, non-profitos és pénzügyes hallgatók alkották. Ez segített minket, hogy toronymagasan nyerjük a versenyt.

Előnyünk már az írásbeli rész értékelése után megmutatkozott, a prezentációnk csak megerősítette a pozíciónkat.

A zsűri elnöke Bod Péter Ákos, egykori jegybankelnök, a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdaságpolitika Tanszék vezetője volt. A döntéshozatalban részt vettek az észak - dunántúli gazdasági régió csúcsvezetői is. A kórházat Benkő József gazdasági igazgató képviselte, aki kiválóra minősítette csapatunk teljesítményét. Értékes könyvjutalomban részesített minket, valamint nyári szakmai gyakorlati helyet biztosított számunkra.

Dr. Lentner Csaba, a csapat felkészítő tanára értékelése szerint ez az eredmény megkoronázta a Nyugat- Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar tíz éves fennállásának évfordulóját és az egész ország számára bebizonyította, hogy Sopronban színvonalas és minőségi közgazdasági oktatás folyik, ami versenyképes tudást nyújt az itt tanuló hallgatóknak.

Dr. Gidai Erzsébet dékán is örült az eredménynek és elismerésének kifejezéseképpen a tanévzáró ünnepségen dékáni dicséretben részesíti csapatunk tagjait.

Papp Zoltán a. Kandidátus
V. évfolyamos közgazdász hallgató

KÖZGAZDÁSZ KLUB, JÓKEDV, POGÁCSA

- tudósítás a NYME-KTK Közgazdász Klubja megnyitójáról -

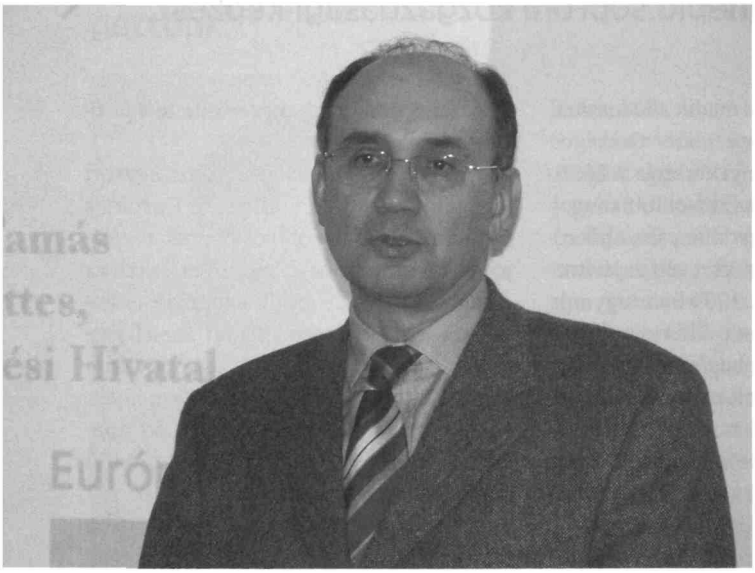

Dr. Halm Tamás

A soproni közgazdászképzés 10 éves fennállása alkalmából szervezett ünnepi eseménysorozat részeként került sor 2005. március 29-én a Közgazdász Klub nyilvános megnyitójára. A Közgazdász Campus tanácstermében fél ötre minden szék és pótszék gazdára talált: meghívott vendégek, tanárok, diákok több mint ötven fős csoportja volt jelen a bő két órás programon.

Az est háziasszonya, Karner Tamásné adjunktus asszony, gondoskodott a barátságos légkörről mindenki megelégedésre. Természetesen a Klub tiszteletbeli elnöke és elindítója, Dr. Simon Péterné főtanácsos asszony is részt vett az eseményen.

Dr. Gidai Erzsébet dékán asszony nyitóbeszédében elmondta, hogy a jövőben havi rendszerességgel szervezik a Közgazdász Klub üléseit, melyek teret adnak szakmai előadásoknak és vitáknak, meghívott gazdasági szakemberek révén, illetve fórumul szolgálnak a Kar oktatói számára, hogy bemutathassák kutatási eredményeiket.

A nyitó ülés vendégelőadója Dr. Halm Tamás, a Magyar Közgazdasági Társaság főtitkára, a Nemzeti Fejlesztési Hivatal elnökhelyettese, a Corvinus Egyetem Világgazdaságtan Tanszéke oktatója, szemléletes előadásában a II. Nemzeti Fejlesztési Tervről beszélt. Felvázolta a tervezés ütemezését, bemutatta a stratégiai célokat, valamint a 3 pilléren nyugvó jövőképet. Kiemelte, hogy a 2007-2013 közötti időszakra szóló Terv fontos jellemzője az, hogy fókuszba helyezi a regionális sajátosságokat azáltal, hogy a régiók egyenrangú partnerként vesznek részt a tervezésben. Elhangzott az is, hogy az ország stratégiai fontosságú nagyvárosai között egyfajta szerepfelosztás megy majd végbe, így például Győr a térség logisztikai irányítója, Miskolc technopolisz lehet. Halm úrnak, mint a Hivatal társadalmi kapcsolatokért felelős elnökhelyettesének, feladata a partnerségi folyamatok lebonyolítása, a társadalmi egyeztetés koordinálása.

Az előadást követően adott volt a lehetőség kérdezésre, amit a jelenlevők ki is használtak, miáltal mindenki még számos új információval, valamint az építő jellegű szakmai vita élményével gazdagodhatott.

Az est azonban tartogatott még meglepetést. A Dékán asszony és az Elnökhelyettes úr közös javaslatára ugyanis az ülés résztvevői egyöntetűen megszavazták, hogy megalapítják az idén 111 éves patinás Magyar Közgazdasági Társaság (MKT) soproni szervezetét.

Az MKT kiemelten közhasznú társaság, a magyar közgazdák legrégebbi, legjelentősebb szervezete, amely a közgazdasági ismeretek terjesztését, a szakmai közélet fejlesztését, a közgazdászok általános érdekeinek képviseletét vállalta feladatául. A társaság tevékenységéről további információk megtalálhatóak a www.mtk.hu weboldalon.

A Közgazdász Klub következő ülésére májusban kerül sor, ahol Walter Dezső, Sopron város polgármestere beszél a város és az egyetem jövőjéről.

A szervezők mindenkit szeretettel várnak!

Mészáros Ágnes IV.KGH
Belinszky Gabriella II.KGH
Ramecz Ádám II.KGH

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kara megrendezi az

V.KÖZGAZDÁSZ BÁLT

a BW.Pannónia Med Hotelben 2005.április 29.-én 19.30-03.00 között
(9400.Sopron Várkerület 75.)
Játszik a JUICE EGYÜTTES
Tánc, tombola, szépségkirálynő-választás
Jegyek korlátozott számban kaphatóak a Dékáni Hivatalban Sopron, Erzsébet u.9. tel.:518-257

"RENDSZERVÁLTÁS" A KISPADRÓL

Recenzió Nagy Pongrác A gazdasági rendszerváltás a kispadról című könyvéhez

A rendszerváltást követő gazdaságpolitika - és döntéseinek hazánkra gyakorolt hatása - a témája Nagy Pongrác A gazdasági rendszerváltás a kispadról címmel a közelmúltban az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelent könyvének. A piacgazdaságot jól ismerő közgazdász negyvenhárom Nyugaton töltött év után tért haza a nyolcvanas évek végén, hogy Magyarország kommunista parancsgazdaságról történő átállását külföldön szerzett tapasztalataival és ismereteivel segítse. Nagy reményekkel látott munkához. Rövidesen a legfontosabb teendőket tartalmazó összefoglaló programot dolgozott ki, azonban rögtön szembesülnie is kellett azzal, hogy az akkori kormány nem tart igényt a szolgálataira. Elképzelések nélkül, a piacgazdaságot nem ismerő "szakemberek" segítségével lát hozzá a gazdaság átszervezéséhez és irányításához.

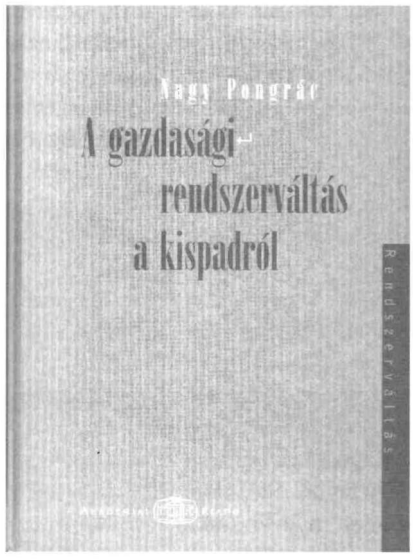

Így a szerző kénytelen a "kispadról" végignézni az átállást, és az azt jellemző hibás intézkedések sorozatát. Könyvében visszatekint ezen időszak jelentősebb gazdasági eseményeire, megnevezve a politikai élet közreműködő főszereplőit. Tényekkel támasztja alá a közszereplők hozzá nem értését. Érveit a hamis állításokkal, csúsztatásokkal teli nyilatkozatok elemzésével szemlélteti. Amellett, hogy kritikával illeti a kilencvenes évek gazdaságpolitikáját, nem mulasztja el megemlíteni akkori és jelenlegi álláspontját és elképzeléseit. Megtudhatjuk, milyen következményei voltak a példátlan kapkodással végrehajtott privatizációnak, és annak, hogy hazánk az eladósodott országok közül szinte egyedüliként nem kért adósságcsökkentést. Az elhibázott lépéseket a szerző elsősorban a piacgazdaság működését nem értők döntéseire vezeti vissza, de rámutat sajátos "magyar tulajdonságokra" melyeket a szocializmus örökségének tart. Ide sorolja, hogy a rendszerváltást követő politikát a "tettek helyett beszéd" módszere jellemzi. Ha sürget az idő, és mégis tettekre kerül a sor, akkor tipikus magyar módra történik: "egyhónapnyi semmittevés, aztán hajrá munka reggel hatig".

A könyv bemutatja, hogy gazdaságunk irányítói alapvetően három, a Nemzetközi Valutaalap és a Világbank által terjesztett dogmát követtek a rendszerváltás után. Ezek: a monetarizmus, a neoliberalizmus és a globalizáció - figyelmen kívül hagyva a magyar gazdaság állapotát és adottságait. A '90-es évek eleje óta gazdasági visszaesés, romlás figyelhető meg hazánkban, valamennyi mennyiségi és minőségi mutató alakulása az elhibázott lépések negatív hatásairól tanúskodik.

Mindemellett megismerkedhetünk hazánk külkapcsolatainak alakulásával is. A Nyugat "majmolása" a kormányok változásától függetlenül napirenden maradt. Ezt előbb a NATO-hoz, majd az EU-hoz való csatlakozásunkkal bizonyítjuk. A szerző érdemé, hogy bemutatja az Unióhoz való csatlakozásunk előnyeit és hátrányait is, főként ez utóbbira koncentrálva. Teszi ezt azért, mert ez jószerivel kimaradt. Mindent összevető úgynevezett "költség-haszon felmérést" nem készített mai napig senki, és a sajtóban megjelenő hírek egyértelműen csak az Unióhoz tartozás érveit szajkózzák.

Ugyanakkor felhívja a figyelmet a határon túl élő magyarokra, akik sorsát szívünkön kell viselnünk. Sajnálatos, e téren csatlakozásunk hátrányt jelent, hiszen megszűnik egy "tizenkét és félmilliós magyar nemzet" és helyette "csak tízmillió magyar állampolgár" marad.

A szerző egy kitérő fejezetben az egészségbiztosítás megreformálási lehetőségeivel is foglalkozik. Három általa tapasztalatból ismert rendszerrel veti össze a hazai egészségszolgálatot, mindegyikből kiragadva azt, ami követendő példaként ajánl hazánk számára. Végül megjegyzi, hogy a magyar rendszer minden fogyatékossága ellenére még mindig az egyik legjobb a világon. A cél így tehát nem ennek felszámolása, hanem, hogy "a világ legjobban működő rendszerévé" fejlesszük.

A könyv záró gondolataiban az író saját pártszimpátiája is kifejeződik. Értetlenül szemléli a 2002-es választások eredményeit, melyre nehéz magyarázatot találni. Végül a reménysugár felcsillan benne, egy londoni napilapban megjelent cikkéből kiindulva végre itthon is "felfedezik".

Hazánk gazdaságának alakulását napjainkig követve, Nagy Pongrác párhuzamosan bemutatja a saját "tudományos" próbálkozásait. Azért is nevezem így, hiszen számos tanulmányát a nem kellően tudományos megfogalmazás, a szakzsargon kihagyása miatt dobták vissza a kiadók, és hevert hónapokig - évekig, porosodva az asztalon. Számomra a könyv közérthető nyelvezete és az események magával ragadó módon történő elmesélése jelentette a legnagyobb kincset. Ajánlom a kötet olvasását mindenkinek, függetlenül attól, hogy rendelkezik-e bármilyen gazdasági ismerettel.

Hajdu Emese

INVITATIO
OTDK ELŐZETES

A Közgazdaságtudományi Kar Erzsébet utcai épületében gondos előkészületek folynak reggeltől estig. A földszinten berendezett irodában pedáns rendben sorakoznak a különféle iratok. Az ajtóra függesztett beosztás jelzi, hogy folyamatos az ügyelet az OTDK főhadiszállásán. Tanárok és hallgatók mintegy 20 fős csoportja készíti elő szoros együttműködésben a XXVII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia (OTDK) Közgazdaságtudományi Szekcióját.

A Közgazdaságtudományi Kar Erzsébet utcai épületében gondos előkészületek folynak reggeltől estig. A földszinten berendezett irodában pedáns rendben sorakoznak a különféle iratok. Az ajtóra függesztett beosztás jelzi, hogy folyamatos az ügyelet az OTDK főhadiszállásán. Tanárok és hallgatók mintegy 20 fős csoportja készíti elő szoros együttműködésben a XXVII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia (OTDK) Közgazdaságtudományi Szekcióját.

Április 27-29 között negyven gazdálkodási jellegű képzést nyújtó felsőoktatási intézmény hallgatói látogatnak majd Sopronba, hogy kutatásaikat és tudományos eredményeiket a szakmai zsűri és az érdeklődők elé tárják. A megmérettetésen résztvevő 375 magyarországi diák közül 33-an képviselik a hazai (NYME-KTK) színeket. Az esemény jelentőségét növeli, hogy a határon túlról (Felvidék, Kárpátalja, Erdély, Vajdaság) is várnak 25-30 fiatalt. A konferencián 17 - a gazdaság minden területét felölelő - tagozatban 31 bizottság ül össze, hogy értékelje az előadásokat, és tagozatonként jutalmazza a legszínvonalasabb munkákat. Minden bizottság négy tagból álló, akik közül három meghívott szakember. Az ülések nyilvánosak. Minden érdeklődőt szeretettel várnak! Az egyes prezentációkat követően a közönség is felteheti kérdéseit, hiszen a zsűri értékelése során fontos szempont az előadó vitakészsége.

A rendezvény különlegessége, hogy versenyen kívül, önálló szekcióban a PhD-hallgatók is teret kapnak, ami egyúttal lektorált publikációs lehetőség is számukra. A tervek szerint ugyanis a 70 bemutatkozó doktorandusz előadása cikkgyűjtemény formájában jelenik majd meg az Akadémiai Kiadó gondozásában. A hallgatói munkákról 2 összefoglaló kötetet kívánnak kiadni magyar, illetve angol nyelven.

A 3 napos tudományos pezsgés az április 27. (szerda) délután ötórai megnyitó üléssel, és az azt követő állófogadással indul útjára a Liszt Ferenc Konferenciaközpontban. A nyitó előadásokat Dr. Faragó Sándor rektor úr köszöntő szavai után Dr. Kolber István tárca nélküli miniszter és Dr. Auth Henrik a Magyar Nemzeti Bank alelnöke tartják. Április 28-án (csütörtök) az Erzsébet utcai épület előadóiban zajlanak majd az ülések. A nap fáradalmait a Kormorán együttes koncertjén pihenhetik ki a résztvevők. Sopron város támogatásával, és a Hallgatói Önkormányzat közreműködésével a Széchenyi tér diák-kerületté alakul át, ahol teakülönlegességek, ínycsiklandó sütemények, könyv- és kézműves kirakodóvásár várja a kikapcsolódni vágyókat. Április 29-én (péntek) délre a meghallgatások befejeződnek, és 14 órakor az eredményhirdetésekkel lezárul a konferencia. A programok azonban nem érnek véget, mivel este kerül megrendezésre a hagyományos, immáron V. Közgazdász Bál a Pannónia Med Hotelben.

A Kar hallgatóinak nevében kívánok jó munkát a szervezőknek és eredményes szereplést az indulóknak!

Találkozzunk április 27-én!

Mészáros Ágnes
IV. évfolyam
NYME-KTK

Részletes információk találhatók a www.ecotdk.hu címen.

Tagozatok:
Ágazati gazdaságtanok (ipar, mezőgazdaság, kereskedelem)
Emberi erőforrás-menedzsment, munkaerőpiac
Gazdaságelmélet
Gazdasági informatika
Gazdaságtörténet
Integráció, globalizáció, világgazdaság
Kommunikáció
Kontrolling
Környezetgazdaságtan és menedzsment
Közszolgálat
Marketing
Módszertan
Regionális gazdaságtan, régiófejlesztés
Számvitel
Társadalompolitika, gazdaságpolitika, pénzügypolitika
Termelésmenedzsment, operációmenedzsment, logisztika
Tőke- és pénzpiac, vállalatfinanszírozás
Turizmus, idegenforgalom
Vezetés és szervezés, stratégiai menedzsment

A Szervező Bizottság tagjai:

Prof. Dr. Gidai Erzsébet, dékán, a XXVII. OTDK KTSZ ügyvezető elnöke

Dr. habil. Andrássy Adél, dékánhelyettes, a XXVII. OTDK KTSZ ügyvezető titkára

Dr. Juhász Lajos, egyetemi docens, a XXVII. OTDK KTSZ ügyvezető titkára

Nagy Szabolcs, a XXVII. OTDK KTSZ hallgatói képviselője

BPFK HÍREK

A BPFK hallgatója, Sarang Judit I. évfolyamos óvodapedagógus hallgató a Soproni-Horváth József Zeneiskola zongora szakos növendékeinek Bach-versenyén Arany Fokozatot - s mivel valamennyi zsűritagtól maximális pontot kapott - Nívódíjat ért el.

Felkészítő tanára: Ferencz Éva, tanárnő.

Judit a Zeneóvoda és Zenei Általános Iskola elvégzésével 13 éve készül a zongoraművész hivatásra, s úgy tervezi, hogy az óvodapedagógusi diploma megszerzése után, levelező vagy nappali tagozaton zongoratanári képesítést is szerez.

A versenyben kötelező Bach d-moll szvit mellett kedvenc zeneszerzőjétől, Chopin-től az Esz-dúr noktürnt játszotta. A napi kötelező 3 óra gyakorlás mellett, ha teheti rengeteg zongoramuzsikát hallgat szabadidejében, leginkább Chopint. Nem meglepő így, hogy a közelmúltban sikerrel szerepelt a Liszt Ferenc Zeneiskola által szervezett VI. Chopin Zongoraversenyen is, Győrben.

A gyakorlati képzésre szánt szakképzési hozzájárulás címén nyújtott támogatást a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Rt. kiemelten 800 ezer Ft-ot, a Sopron Bank Rt. és a Kereskedelmi és Hitelbank Rt. 200-200 ezer Ft.-ot a Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Karnak.

Az 1.2 millió forintból informatikai eszközöket (monitor, winchester, memória) és oktatástechnikai eszközöket vásárolt az (2 db projektor, 4 db vetítővászon, hangosítás, dvd és video lejátszók) az Informatikai Csoport. A beszerzés elsőként az április 6-8-ig rendezendő OTDK technikai minőségének javítását szolgálja.

A VII. Országos József Attila Vers-, Énekelt vers-, és Prózamondó Verseny Regionális döntőjében, Győrben, I. helyezést ért el énekelt vers kategóriában Fülöp Judit és Tóth András, a BPFK hallgatója, illetve munkatársa, s így a tatabányai országos döntőben képviselik az intézményt. A Költészet Napján, József Attila születésének 100. évfordulóján a kar fiatal versmondóival, zenészeivel és táncosaival együtt GYÉMÁNTTTENGELY című irodalmi esten emlékeznek a legnagyobb magyar költőre a jubileumi év alkalmából.

"Mikor születtem,
a kezemben kés volt -
azt mondják, ez költemény.
Biz tollat fogtam,
mert a kés kevés volt:
embernek születtem én."

A NYME-BPFK Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszéke idén is megrendezte a pedagógusjelöltek Nagy J. Béla helyesírási verseny helyi döntőjét. A Molnár Csilla, főiskolai tanársegéd szervezte március 8-i megmérettetés I. helyezettje Molnár Bernadett I. évfolyamos szociálpedagógus hallgató lett. Ő fogja képviselni intézményünket az április 29-30-án Egerben megrendezendő országos döntőn.

MAGÁNALAPÍTVÁNY A HALLGATÓK IDEGENNYELVI KÉPZÉSÉNEK TÁMOGATÁSÁRA

Rövid hír a KISALFÖLD 2005. március 8.-i számában: ALAPÍTVÁNY: Saját vagyonából 10 millió forinttal emelte meg dr. Markovszky György egykori gazdászhallgató az általa létrehozott alapítvány alaptőkéjét. A megállapodást az egyetem mezőgazdasági karának tanácsülésén írta alá az alapító és dr. Ördög Vince dékán. Az alapítvány az óvári gazdászhallgatók és doktoranduszok külföldi nyelvtanulási lehetőségeit segíti.

Ebből az alkalomból beszélgettem Dr. Markovszky Györggyel, a CSOPAK Holding Vagyonkezelő Részvénytársaság vezérigazgatójával, a MÉK címzetes egyetemi docensével eddigi tevékenységéről és jövőbeni terveiről.

Dr. Markovszky György és dr. Ördög Vince dékán

-AZ 1969-BEN INDULÓ PÁLYÁD ÁLLOMÁSAI: BAKONYSZENTKIRÁLY, CSOPAK, VESZPRÉM. EBBŐL TÖBB, MINT KÉT ÉVTIZED TERMELŐSZÖVETKEZETBEN. HOGYAN EMLÉKEZEL ERRE AZ IDŐSZAKODRA?

-A pályakezdő évek a Bakonyszentkirály-Csesznek Váralja MgTsz-ben a Szövetkezet mérete és a fogadó főmezőgazdász - Gubicza Ferenc - személyisége lehetővé tették, hogy a gazdálkodás vállalati szintű folyamatait is megismerhessem. Az első évek a növénytermesztés irányító folyamataiba való bekapcsolódást, a harmadik év már a teljes növénytermesztés irányítását jelentette.

Megízleltem annak örömét, hogy amit tanultam és tudok, azt módom van megvalósítani. Az akkori szövetkezeti keretek nagyon jó légkört teremtettek az alkotó munkához. Ezért választottam azt, az Egyetem által kínált megoldást, hogy maradok a gyakorlatban, de tudományos érdeklődésem és ambícióm kielégítése érdekében megírom a doktori értekezést.

Összegezve: igen szép időszak volt nem csak az én életemben, de az egész hazai agrárágazat történetében is.

-MI VOLT A TITKA AZ AKKORI SIKEREITEKNEK?

-Az előző kérdéshez kapcsolódóan kifejtetteken túl, egyrészt az az időszak az agrárértelmiség alkotó rétege számára lehetővé tette a külföldi tanulmányokat, én magam is többször jártam az USA-ban, Japánban és Nyugat-Európában szakmai tanulmányúton, ahol eltérő adottságú, lehetőségű országok agrárgazdaságait megismerhettük, majd teljesítményeiket objektíven összevethettük. Másrészt itthon gyakoriak voltak a szakmai bemutatók, tapasztalatcserék, ahol a nyitott, érdeklődő személyiségek szakmai fejlődése biztosított volt. Ugyanilyen lehetőséget nyújtottak a Szakmai Képző Intézetek a volt hallgatók visszafogadására postgraduális képzésekre.

-HOGYAN FÉR MEG EGYMÁSSAL A GYAKORLAT ÉS AZ ELMÉLET (A TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG)?

-A gyakorlat és elmélet egysége a valamikori mezőgazdasági magángazdaságokban természetes volt. Amit tanult a "gazda" vagy családjából valaki, netán leszármazottja, azt az új ismeretet szinte azonnal alkalmazta.

Intézményi szinten az erős specializáció szétválasztotta az elméleti oktató és tudományos szférát az alkalmazó, a napi gyakorlat szintjén tevékenykedő körtől.

Ma is úgy érzem, az igazi siker akkor születik, amikor a két szféra egymásra talál, vagy ha egyes személyek bejáratosak mindkét világba és képesek eggyé forrasztani az elmélet és gyakorlat ismereteit, és azokat együttes teljesítményként felmutatni.

-JELENLEG A CSOPAK HOLDING VAGYONKEZELŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG VEZÉRIGAZGATÓJAKÉNT EGY ÉVI 10 MILLIÁRD FORINT FORGALMÚ CÉGET VEZETSZ. MIVEL FOGLALKOZIK A RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOTOK?

-A CSOPAK Holding Rt. a rendszerváltozást követően egy országos szintű mezőgazdasági termelőszövetkezet, a Balatonfüred-Csopak Tája MgTsz és annak 910 tagja, mint magánszemély alapítók által létrehozott Társaság, megvalósította az Alapítók céljait, Tőzsdére került, kiépítette sütőipari üzletágát.

Ma a Ceres Sütőipari Kft. Győrben az ország piacvezető sütőipari vállalkozása, árbevétele meghaladja az 5,5 milliárd forintot, piaci részesedése a tartós szeletelt kenyerek körében 70% feletti. Ez a vállalkozás egyben a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mosonmagyaróvári Karának mintaüzeme is.

-AMIKOR 15 ÉVVEL EZELŐTT (1990-BEN) 1 MILLIÓ FORINTTAL LÉTREHOZTAD A "MARKOVSZKY ALAPÍTVÁNY"-T, MILYEN CÉLOK LEBEGTEK A SZEMED ELŐTT?

-A "Markovszky Alapítvány"-nyal azt a

célt kívántam szolgálni, hogy az Egyetem, a Kar hallgatói közül mind többen szerezhessenek közvetlen nyelvi környezetben magabiztos nyelvtudást. Én a magam bőrén érezhetem, hogy a kitáruló, globalizálódó világban, főként az értelmiségi szakmákban nélkülözhetetlen a többnyelvűség.

Ezért kívántam a hallgatókat külföldi útjaikhoz elnyerhető ösztöndíjakkal segíteni.

-PÁR HÓNAPPAL EZELŐTT 1 MILLIÓ FORINTOT AJÁNLOTTÁL FEL INTÉZMÉNYÜNK ELSŐ IGAZGATÓJÁNAK, WITTMANN ANTAL SZOBRÁNAK A FELÁLLÍTÁSÁRA, MOST PEDIG 10 MILLIÓ FORINTTAL MEGEMELTED AZ 1990-BEN LÉTREHOZOTT ALAPÍTVÁNYOD TÖRZSTŐKÉJÉT. MIÉRT EZ - AZ ANYAGIAKBAN IS MEGNYILVÁNULÓ - KÖTŐDÉS AZ ALMA MATER-HEZ?

-Az ALMA MATER ma tőlem abból kap vissza valamit, amit Tőle én kaptam hajdanában a nappali, majd posztgraduális képzéseken, és azokon túl azzal a folyamatosan megújuló kapcsolatrendszerrel, ami tevékenységem és munkásságom során az Egyetem számos professzorával, oktatójával összeköt.

Úgy gondolom, hogy egy pálya, így az én pályám is folyamatos megújulás bizonyos alapokon. Ezeket az alapokat adta az ALMA MATER talán akkor is, amikor hallgatóként erre alig gondoltunk, csak szívtuk magunkba a nagy mezőgazdasági szaktekintélyek itteni tevékenységéből áradó szellemet. Példát adtak tanáraink, követhető szellemiséget, utat jelöltek ki, amit követhettünk.

Talán mindezek csekély viszonzása, amit én tehetek.

-MILYEN SZEREPE LESZ (LEHET) A JÖVŐBEN A TUDÁSNAK, A SZAKMAI FELKÉSZÜLTSÉGNEK? ÉS AZ IDEGENNYELV TUDÁSNAK?

-Az eddig elmondottak alapján úgy hiszem látszik, hogy hiszek a tudás erejében, szakmai felkészültség és - ma már - nyelvismeret nélkül nem lehet megélni. Az Európai Uniós tagság még fokozottabban követeli a kellő egységét.

Arra biztatom a mai hallgatókat, használják ki lehetőségeiket, járják meg a külföldi egyetemeket legalább egy-egy szemeszter erejéig. Akkor is tanulnak, "látnak", amikor erre nem is gondolnak.

-A KÖZELMÚLTBAN A NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM TÁRSADALMI TANÁCSÁNAK TAGJA LETTÉL, AHOL - MÁSOKKAL EGYÜTT - NEM KISEBB SZEMÉLYISÉGEKKEL DOLGOZTOK MAJD, MINT SOLYMOS REZSŐ AKADÉMIKUS, VAGY CSÁNYI SÁNDOR, AZ OTP BANK RT ELNÖK-VEZÉRIGAZGATÓJA. MI LEHET EGY ILYEN TESTÜLET SZEREPE ÉS FELADATA?

-Az Egyetem Társadalmi Tanácsa reményeim szerint elsősorban az intézmény gazdasági kapcsolatrendszerét javíthatja. A Tanácsba bekerülő és a gazdasági életet képviselő tagok, így én is abban segíthetek, hogy a képzés iránya, a Bolognai folyamattal összhangban gyakorlatorientáltabb legyen, a szerzett tudás piacképes, a munkaerőpiacon érvényesíthető értéket képviseljen.

Ugyanakkor számomra nagy megtiszteltetés is egy ilyen grémium tagjává válni abban az intézményben, ahova ezer szállal kötődöm.

-KÖZEL A HATVANHOZ (1947-BEN SZÜLETTÉL) MILYEN TERVEK FOGLALKOZTATNAK AZ ELKÖVETKEZŐ ÉVEKBEN, ÉVTIZEDEKBEN?

-Szinte észrevétlenül telnek az évek, egy-egy ilyen "figyelmeztetés" arra jó, hogy összeszedjem gondolataimat és számot is adjak magamnak, vajon mennyire futja még erőmből.

Elsősorban nem képzelem magam pár év múlva békés és tétlen nyugdíjasnak. Szeretném a CSOPAK Rt-ben felépített struktúrákat olyan pályára terelni, ahol további működésük személyes közreműködésem nélkül is biztosított.

Ugyanakkor valószínűleg olyan befektető és tanácsadó céget hozok létre a következő években, ami már családi jellegű, kis létszámú, magasan képzett társsal működik a piacon.

Az Egyetemmel fenntartott kapcsolatom remélem még erősödik, és talán több idő lesz előadásokra és szakmai publikációkra az engem igen érdeklő termékpálya-kapcsolatok, termékpálya-veszteségek témakörben. De ez már egy másik, önálló beszélgetés lehetne...

-AMIKOR MEGKÖSZÖNÖM EZT A BESZÉLGETÉST, A VIVAT ACADEMIA SZERKESZTŐ BIZOTTSÁGA ÉS A MAGAM NEVÉBEN GRATULÁLOK EDDIGI ÉLETPÁLYÁDHOZ ÉS KÖSZÖNETET MONDOK AZÉRT A GÁLÁNS ANYAGI ÉS ERKÖLCSI TÁMOGATÁSÉRT, AMIT ALMA MATEREDNEK BIZTOSÍTOTTÁL. ŐSZINTÉN REMÉLJÜK, HOGY EZ A GYÜMÖLCSÖZŐ KAPCSOLAT MÉG NAGYON SOKÁIG FENNMARADHAT ÉS PÉLDÁT MUTAT AZ UTÁNUNK JÖVŐ GENERÁCIÓK SZÁMÁRA IS!

Tenk Antal

OTDK KONFERENCIA - FAIPARI MÉRNÖKI KAR

A kétévenként megrendezésre kerülő OTDK a legkiválóbb egyetemisták és főiskolások tudományos eredményeinek bemutatási lehetősége, elismert szakemberekből, professzorokból, akadémikusokból álló bíráló bizottságok által hitelesített értékelési fórum. Az országos konferencia döntő, ez a második forduló, amelyet első fordulóként intézményi konferenciákon való válogatás előz meg, vagyis az országos rendezvényen való bemutatási lehetőség csak intézményi jelölés, továbbá az ezt követő pozitív bírálói javaslat alapján valósulhat meg.

Az OTDK-kon való részvétel elsősorban erkölcsi elismerés, olyan lehetőség, amely alkalmat ad a szakmai zsűri és hallgatóság előtti érvelésre, vitára, véleménycserére, tapasztalatgyűjtésre, felkészít a szakterület hazai és külföldi konferenciáin való szereplésre, a saját és mások munkájának, előadásának értékelése révén pedig megerősítést, további ösztönzést adhat a sokszor nem kis áldozatokat követelő kutatómunkához. Emellett a "felnőtt" tudósok, oktatók és kutatók hasznos találkozója, jelentős fóruma is a konferencia. Az igényes, jól szervezett szabadidős programok pedig élményt, kikapcsolódást, jó hangulatot biztosítanak a résztvevőknek.

A tudományos diákköri munka folyamatosságát jelképezi, hogy 2005 tavaszán már a XXVII. OTDK kerül megrendezésre 16 szekcióban.

A faipari mérnökhallgatók is szép számban képviselik majd a Kart. A faiparosok az Agrártudományi Szekcióban, a Tessedik Sámuel Főiskola Mezőgazdasági Víz-és Környezetgazdálkodási Főiskolai Karán, Szarvason vendégeskedhetnek majd, mely 2005. március 31-április 2-ig kerül megrendezésre. A megmérettetések mellett a szervezők még számos meglepetéssel és érdekes programokkal várják a tudásukat összemérni vágyókat.

Jó szerencsét, és jó munkát mindenkinek!

Németh Viktória

A RURALPRO ÉS EUREKA PROJEKTEK ÚJABB FORDULÓJA MOSONMAGYARÓVÁRON

A Vivat Academia 2005/1 számban beszámoltunk arról, hogy a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Agrárgazdaságtani és Marketing Tanszéke, valamint az Európai Uniós Oktatási Központ több nemzetközi oktatási projekt kidolgozásában és megvalósításában vesz részt évek óta.

Workshop Mosonmagyaróváron

2004. szeptemberében Hollandiában, novemberben pedig Finnországban került sor a holland, lengyel, finn, osztrák és magyar együttműködők közös megbeszélésére. Ennek folytatásaként 2005. március 15-20-a között a Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar látta vendégül a partnereket, köztük neves professzorokat, főiskolai tanárokat, vidékfejlesztési szakértőket és lelkes PhD. hallgatókat is. Az előző workshopokon a Kart Kalmárné Dr. Hollósi Erika egyetemi adjunktus, Dr. Nagy Frigyes c. egyetemi tanár, Dr. Goda Mátyás egyetemi adjunktus és jómagam képviselték. Itt Óváron Németh Anett tanszéki mérnök és Földes Fruzsina PhD. hallgató most először kapcsolódtak be a munkába. A mostani összejövetelen két külön projekt: a RURALpro vidékfejlesztési oktatási modul, valamint az EUREKA három hónapos angol nyelvű képzés részletei kerültek kidolgozásra.

A két projekttel kapcsolatban kérdeztem Nina Holopainen asszonyt, aki a finn Nothkarelia Polytechnik (Kitee, Puhos) vidékfejlesztéssel foglakozó tanára, és egyben a RURALpro projekt menedzsere, fő koordinátora is.

-Tudjuk, hogy az Európai Unióban a vidékfejlesztés igen nagy jelentőséggel bír, és számos olyan EU-s költségvetési forrás áll rendelkezésre, melyek a vidék felzárkóztatását, a vidéki lakosság életkörülményeinek javítását, a jólétet támogatja. Miről is szól tulajdonképpen ez a RURALpro oktatási projekt?

-A RURALpro egy rövidítés, tulajdonképpen egy betűszó. Lényegét tekintve egy : európai továbbképzési tanfolyam a jövő regionális és vidékfejlesztési tanárai számára. Öt ország, Ausztria (IRUB/RALI/BOKU), Hollandia (HAS den Bosch), Lengyelország (Varsói Egyetem Mezőgazdaságtudományi Kara, valamint Magyarország (a csornai Csukás Zoltán Mezőgazdasági Szakközépiskola, valamint a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kara) vesz részt. A fő koordinátor intézmény pedig mi vagyunk a North Karelia Polytechnik.

-Hogyan kezdődött az együttműködés?

-Körülbelül öt év telt el azóta, hogy ezek az intézmények, legalábbis néhányuk között szorosabb együttműködés alakult ki. Korábban már volt egy felnőttképzési oktatási projektünk együtt. Körülbelül két éve fogalmazódott meg bennünk, hogy szükség lenne egy olyan tanfolyam szervezésére, mely a vidékfejlesztést oktató tanárok továbbképzését szolgálja. A szakmai továbbképzés mellett módszertani és egyéb területekre is kiterjed a kurzus tematikája. A tanfolyam erősségeként értékelhető, hogy a résztvevők megismerhetik más országok vidékfejlesztési tevékenységét, különféle esettanulmányok révén megvitathatják a különbözőségeket és remélhetőleg új élményekkel, tapasztalatokkal gazdagodva térhetnek vissza munkájukhoz.

-Milyen források állnak rendelkezésre a kezdeményezéshez?

-Mivel egy felnőttképzési projektről van szó, az Európai Unió Grundtvig programjából nyertünk el támogatást, amely kiegészül a partnerek önrészével.

-Mikortól indul be a képzés? Mesélne a tervezett tanfolyamról?

-A tanfolyamot idén ősszel Ausztriában fogjuk tesztelni. A hat napos program három fő részre osztható. Az első rész tulajdonképpen a kulturális különbségeken alapuló ismerkedésre, tapasztalatcserére helyezi a hangsúlyt, míg a második részben a tulajdonképpeni tréning valósul meg. A harmadik részben, számunkra talán a legfontosabban a kiértékelésre kerül a sor, melynek eredménye nagyban befolyásolja majd a projekt jövőbeni változásait.

-Március közepén itt Mosonmagyaróváron folyt a projekt megbeszélése. Az összes résztvevő intézmény képviseltette magát. Mi volt a feladat a partnerek számára?

-A RURALpro programmal kapcsolatban most került véglegesítésre a Finnországban, 2004. novemberében elkezdett Mintatanterv, valamint a "pilot" kurzus részleteinek kidolgozása. Ezen felül már minden partner tudja, hogy mit mikor fog oktatni a tanfolyamon. A szakmai részen kívül azonban fontosnak tartjuk, hogy a tanfolyam résztvevői, mivel egy

nemzetközi csapatról lesz szó, megismerjék egymás szokásait, tradícióit, valamint a fogadó ország kultúráját is. Ezért a tanfolyam részét képezi a kötetlen formában tervezett "ősz esti beszélgetések", amelyek helyi közösségek képviselőinek, szakértőinek bevonásával kerülnek lebonyolításra.

-Szintén ez év őszén kerül sor a már harmadik alkalommal megvalósuló EUREKA angol nyelvű oktatási modulra. Miben különbözik ez a projekt az előbbitől?

-Mondhatni teljesen más jellegű a Ruralpro-hoz képest. Itt a célcsoportot az egyetemi és főiskolai hallgatók jelentik. A tervek szerint 2005. szeptemberében az óvári Karra holland, osztrák és finn hallgatók látogatnak el, és magyar társaikkal együtt angol nyelven tanulnak a vidékfejlesztési folyamatokról, az Európai Unióról, illetve az EU-s pályázatkészítés rejtelmeiről. Nemcsak egy hagyományos oktatásról van szó. Célunk az volt már a kezdet kezdetén, hogy a hallgatók ne csak passzívan vegyenek részt a képzésen, hanem általuk kiválasztott vidékfejlesztési témájú projektek kidolgozásával a gyakorlatban is tesztelhetik a tanultakat.

-Mint a két projekt részvevője, kívánok sok szerencsét és kitartást a projekt menedzseri feladatokhoz. Bízom abban, hogy az előző évekhez hasonlóan, továbbra is hatékony partnerei tudunk lenni a moduloknak. Köszönöm a beszélgetést.

Amennyiben a fentebb említett képzések, kurzusok felkeltették a Tisztelt Olvasó érdeklődését, kérjük, bővebb információért forduljon a projektek itteni intézeti koordinátorihoz, akik készséggel állnak rendelkezésükre! (Pusztainé Káldi Judit kaldij@mtk.nyme.hu; Dr. Goda Mátyás godam@mtk.nyme.hu)

Pusztainé Káldi Judit
tanszéki mérnök, PhD. hallgató

HEURÉKA, LEVIZSGÁZTUNK! 2.

A VIVAT ACADEMIA előző számában két hallgató (Németh Orsolya és Réder Katalin) már beszámolt első féléves "vizsgaélményeiről", most újabb két hallgató (Földes Fruzsina és Kemes Szabolcs) teszik ugyanezt.

Földes Fruzsina
I. évf. PhD hallgató

2004. szeptember 1-től a Nyugat-Magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Állattenyésztési Doktori Iskolájának első éves nappali tagozatos PhD hallgatója vagyok. Kutatási témám az ökológiai gazdálkodáson belül az állattartás lehetőségeinek vizsgálatára terjed ki.

Mint PhD hallgató az Agrárgazdaságtani és Marketing Tanszék oktatási és kutatási feladataiban egyaránt részt veszek és kutatásaimhoz a Tanszék teljes mértékben biztosítja a szükséges feltételeket. Az elmúlt pár hónap alatt már eddig is számos lehetőségem nyílt szakmai kapcsolatok kialakítására, hiszen olyan oktató, kutató és gyakorlati szakembereket ismertem meg, akikre a későbbiekben is támaszkodhatok kutatásom során. Nem volt könnyű számomra, hogy átkerültem a katedra hallgatói oldaláról az oktatók oldalára, hiszen valahol még én is diák vagyok. Az oktatási feladatokat tekintve az előző félévben Agrármarketing és Agrárgazdaságtan tantárgyakból tartottam gyakorlatokat, míg ebben a félévben Marketing gyakorlatokat tartok.

Nagyon örülök annak, hogy bekapcsolódhattam a Tanszék RURALpro elnevezésű nemzetközi oktatási programjába is, amelynek célja a közép- és felsőfokú oktatási intézmények tanárainak, oktatóinak és szakértőinek folyamatos felkészítése a vidékfejlesztés kihívásaira. Az oktatási feladatok szeptembertől várhatóan még tovább bővülnek, hiszen a Tanszék és az Európai Uniós Oktatási Központ egy három hónapos angol nyelvű oktatási programot szervez, melynek szervezői és oktatói munkájához én is hozzájárulok.

Mindent összevetve elmondhatom, hogy a sok tennivaló, az oktatási és kutatási feladatok, a nyelvtanulás eléggé igénybe veszik a PhD hallgatókat, így én is életemnek ezt a szakaszát elég intenzíven élem meg.

Kemes Szabolcs
AAM. V. évf. hallgató

Az Általános Agrármérnöki Szak V. évfolyamos hallgatója vagyok. Úgy gondolom, hogy az Egyetem még egy ötödéves számára is tartogat meglepetéseket. Idén is, mint eddig minden szemeszter végén, egy nehéz, de sikeres vizsgaidőszakon vagyok túl. Azt hiszem a kor előrehaladtával egyre rutinosabbak leszünk és nem a tengernyi tanulnivalóval vagyunk elfoglalva, hanem az anyag leegyszerűsítésével.

A kreditrendszerű képzés nem nyerte el a tetszésemet. Három éve, amikor bevezették boldogok voltunk és nem éreztük sem előnyét, sem pedig hátrányát. Mára azonban mindkét oldal hozzáállása (tanári-hallgatói) megváltozott. A hallgatók kevesebbet tanulnak, a tanárok pedig könnyebb "szívvel" adnak elégtelent. Ezt fényesen bizonyítja a most befejezett vizsgaidőszakom, ami 4 UV-jegyet és 3,7-es átlagot hozott. Egyetlen szívfájdalmunk (közel ötvenünknek), hogy az Állategészségtan című tantárgyból nem tudtunk levizsgázni, így ez a következő - és egyben az utolsó - vizsgaidőszakra marad.

Kicsit örülök, hogy már lassan véget érnek a "megpróbáltatásaim". Természetesen a régi barátok, a szórakozások és megannyi óvári emlék hiányozni fog.

Együttvéve mégis nagyon sajnálom, hogy az idei tanév végén mi leszünk az az évfolyam, akik elhagyjuk az Egyetemet. Ahogyan a Gazdászhimnusz mondja: "szép idő volt, jó idő volt, kár, hogy elmúlt, jaj de kár!"

MIÉRT SZÉP?

Gondolatok a szépről, a szépségről, József Attila születésének centenáriumán

1905. április 11-én született Budapesten a 20. századi magyar líra egyik legkiemelkedőbb alakja. Élete mindvégig útkeresés, a megértő és szerető közösség igénye hajtja magánéletében és közéleti politikai tevékenységében. 1936-ban Ignótus Pállal megalapították a "Szép Szó" c. folyóiratot. 17 éves korában jelent meg első verseskötete, a "Szépség koldusa", melynek előszavában Juhász Gyula "istenáldotta" tehetségű költőnek nevezte. 32 éves korában öngyilkos lett.

Amikor kimondjuk a szót: szép, vajon tudatában vagyunk e a szó tartalmának, igazi jelentésének? Ha megkérdeznék, hogy az adott tárgyat, színt, zenét, verset stb. miért tartjuk szépnek, vajon mit mondanánk erre a kérdésre? Igaz, gyakran spontánul, minden meggondolás nélkül mondjuk ki a megfellebbezhetetlen ítéletet: szép.

De hát mi is a szépség? Könnyű lenne Berkeley nyomán elintézni annyival (ahogy ezt sokan meg is teszik), hogy "szép az, ami érdek nélkül tetszik". Ez a válasz - úgy, ahogy - elmegy egy drága ékszer, egy pazar villa, vagy egy csodálatos ruhaköltemény esetében, de hogy állunk egy szimfónia, egy vers vagy - mondjuk - egy női szempár esetében?

Azt, hogy milyen összetett kérdésről van szó, jól mutatja a Larousse Lexikonnak a "szép" szó fogalmához készült magyarázata, amelyben e szónak csak mint melléknévnek 16-féle értelmét (jelentését) mutatja be. Ez a szó azonban gyakran fordul elő főnévként és határozóként is, beszédben és írott formában egyaránt.

Az könnyen belátható, hogy szinte a lehetetlenre vállalkozna, aki a szépnek, a szépségnek valamennyi formájával, jelentésével foglalkozni kívánna. Erre azonban nincs is szükség, hiszen ennek az írásnak az apropóját József Attila születésének száz éves évfordulója és az Ő nevéhez kapcsolódó Magyar Költészet Napja adta. Ezért azután a következőkben a versről, mint esztétikai szépségről (szépélményről) lesz szó. Viszonylag könnyű lesz magyarázatot adni arra a kérdésre, hogy miért éppen a József Attila évforduló kapcsán beszélünk minderről: a költő verseinek ismeretében nyugodtan állítható, hogy kevesen írtak annyit a szépről, mint éppen Ő. Nem véletlen az sem, hogy első verseskötetének címéül a "Szépség koldusa" címet adta. Ennek első versében, az "Ó zordon Szépség"-ben így ír: "Ó zordon Szépség, trónusodhoz jöttem, /Bús koldusod, ki elfáradt szegény./ (...) Ó hívd életre ápoló szavakkal, / Illesd meg homlokát meleg ajakkal! / Ó Szépség, nézz rá: olyan fiatal." Vagy ugyanebben a kötetben a "Koldus" c. versében: "Örökre látlak szépség-verte szemmel / - Ó bús szemem, ki szépket szeretsz! - / Rád bámul hű szemem vak értelemmel, / Mindig Reád és bárhová mehetsz, / (...)

József Attila költészetében se szeri, se száma a "szép" legváltozatosabb (és legváratlanabb) megjelenésének. A "Ne légy szeles" c. versében például a munkáról így ír: "Dolgozni csak pontosan, szépen / ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes." A vers születésének időszakában oly nagy vihart kavart "Hazám" c. versében "Az erőszak bűvöletében mit bánja sok törvényhozó, / hogy mint pusztul el szép fajunk!" Ha ez még fokozható, akkor ezt a fokozást az "Ime, hát megleltem hazámat..." c. versében megtaláljuk:

"Szép a tavasz és szép a nyár is,
de szebb az ősz, s legszebb a tél,
annak, ki tűzhelyet, családot,
már végképp másoknak remél"

A végtelenségig lehetne folytatni a példákat, de talán még egyet, abból a versből, aminek hangulata talán legjobban magával ragad, akárhányszor olvassam, vagy halljam is újra. Ez a vers "A Dunánál", s benne a két sor:

"Anyám szájából édes volt az étel,
apám szájából szép volt az igaz"

Bár József Attilát az átlagosnál erősebben-, de természetesen nem csak őt érintette meg a szép, a szépség "mítosza". Márai Sándor így ír a szépségről egyik kisregényében: "Mi a Szépség? Honnan jön, mit találunk rajta? Szép egy kéz? Egy nézés? Egy mozdulat? (...) Szép csak az lehet, gondoltam ma, aki jóban van a világgal." Ugyancsak Márai írja a Naplójában: "Különös dolog egy vers (...) Semmi nem tud úgy megmozgatni emberi indulatokat, mint a vers és a zene". Kertész Imre a "Gályanapló"-jában komorabb húrokat penget a szépségről: "A szépség a vágy beteljesíthetetlen álma. A szépséggel szemközti emberi állapot legtisztább formája ezért mindig a fájdalom."

Az már az eddig elmondottakból is látható, hogy az esztétikai szépség-fogalom két legjellemzőbb "képviselője" a vers és a muzsika. Továbbra is a versnél, a költészetnél maradva, Heideggernél olvastam, hogy "...minden költészet alapja a mértékvétel az égről." Nagy szavak? Meglehet, de egy szép vers valóban égi muzsikának tűnik. Legalábbis a romantikus lelkeknek. Ezért azután az sem véletlen, hogy a nagy romantikusok - Shelley és Keats - versei egyben a szép költészetnek a példaképei. A két angol romantikus hatása hosszú évekre meghatározta nemcsak Angliában, hanem a többi országban (így Magyarországon is) a versek "hangulatát". Az "Óda egy görög vázához" (Keats) és az "Óda a nyugati szélhez" (Shelley) tipikus példái a szép verseknek.

Mindkét "ódát" a szépség, a szép utáni vágyakozás hatja át. Shelley-ét, melyet Tóth Árpád fordított magyarra, Babits a "legszebb magyar versnek" nevezte. Szerb Antal még ennél is nagyobb elragadtatással szól róla: "Itt az egész természet szózenévé lesz, az egész nagy ősz énekel ebben a versben, minden hangjával; költő sem azelőtt, sem azóta nem volt ennyire hangszer a Mindenség kezében."

"Valami szépség kell az élethez, valami áhítat, művészet kell az élethez, valamiben hinni kell... Valami kincs is kell az élethez!" - írja Márai, és ennél bölcsebb tanácsot mi sem adhatunk embertársainknak ebben a rohanó, zaklatott világunkban: próbálják megtalálni a maguk szépségét. József Attila és a többi költő versei jó szolgálatot tehetnek ebben. Ha közben Charles Aznavour dalát, a "Folyton nevess, mindig szeress, minden szép a tied lehet"-et dúdoljuk, az még csak segíthet a dolgon.

Tenk Antal

VILÁGOKAT IGAZGATOTT...

"Drága barátaim, kik gondoltok még a bolonddal
nektek írok most, innen a tűzhely oldala mellől,
ahova húzódtam melegedni s emlékezni reátok.
Mert hitem összevegyült a novemberi est hidegével
bennem a lassúdan és alig oldódó szomorúság.
Emlékezzetek ott ti is, és ne csupán hahotázva
rám, aki köztetek éltem s
akit ti szerettetek egykor."

Ezeket a sorokat egyik kedves költőm vetette papírra... Most lenne 100 éves. Születésnapját évek óta megünnepeljük, azt a napot ugyanis a KÖLTÉSZETNEK ajándékoztuk, szép nevet is kapott tőlünk: költészet napja. De mit adtunk mi az 1905. április 11-én született költőnek?

Gyermekkorában váratlan nehézségeket, lelki traumákat, különös fordulatokat kapott az élettől: Hároméves korában elhagyja őt apja, egyedül marad nagy szegénységben a Mamával, Jolánnal és Etával, két lánytestvérével.
"Világot igazgatok:
üveggolyókkal játszom.
Nem szeretnek a gazdagok:
árva gyermeknek látszom."

14 éves, amikor hirtelen az imádott Mama is elhagyja, de ő véglegesen: meghal.
"De szeretnék gazdag lenni,
Egyszer libasültet enni,
Jó ruhába járni, kelni,
S öt forintért kuglert venni.

Míg a cukrot szopogatnám,
Új ruhámat mutogatnám,
Dicsekednék fűnek fának,
Mi jó dolga van Attilának."

Hát nem volt jó dolga Attilának... A makói gimnáziumot ugyan a szegedi majd a bécsi, párizsi egyetemi évek követik, de szenvedéseit nem tudja feledni. "csodagyereknek tartottak, pedig csak árva voltam!" - koppannak szavai. Verseivel nagy viharokat kavar maga körül.

"Nincsen apám, se anyám, / se istenem, se hazám" - vallja híres-hírhedt versében. Ezekért a sorokért nagy árat fizet: eltanácsolják a tanári pályáról. Megint nem értették meg, megint elvettek tőle valamit.

"Ön, amíg szóból értek én, / nem lesz tanár e féltekén" - hangzottak feje fölött a vészjósló szavak. Magánéletében is sikertelen: Vágó Mártával tervezett házassága meghiúsul, Szántó Judit társával pedig mérhetetlen szegénységben élnek. Mindezek kikészítik egészségét:
"Én testem végül megbetegedett,
mert férfi vagyok és nem tudja senki,
még magam sem, hogy mennyit szenvedek."

Újra meg újra visszatérnek kínzó emlékei a gyermekkorból, amikor még állami gondozásba is került rövid időre, s itt jelentették ki, hogy "Attila név nincs is!" Hát még ezt is el akarták venni tőle? Összeroppan a súlyok alatt. Még két szerelem vár rá, de reménytelenek ezek is.
"Nem ér szerencse, nem árt balsiker sem,
szavam szerelem kérte.
Bocsássatok meg, hogyha jó a versem
és szeressetek érte."

Kozmutza Flóra, a pszichológusa, később a nagy költő-vetélytárs, Illyés Gyula felesége lesz. Micsoda igazságtalanság ez a sorstól? Ő sem lehetett az övé.
"Szeretném felverni lelkem dalával
a szomorúk szívét, a világot.
Most megbocsátok annak is,
aki bántott...

Szeretném, hogyha lassabban forogna
és végre megállna a nagy kerék,
de a legjobban szeretném,
ha szeretnék." (Mámor)

Már érzi az elkerülhetetlent... Szanatóriumba kerül, gyógyítani próbálják.
"A semmi ágán ül szivem,
kis teste hangtalan vacog,
köréje gyűlnek szeliden
s nézik, nézik a csillagok." (Reménytelenül)

Testvérei Balatonszárszón, családi körben féltve ápolgatták. 1937. december 3-án utolsó útjára indult, soha nem tér haza... egy tehervonat halálra gázolta. Döbbenten néztek a csillagok...

Éjjeli szekrényén ezt a verset találták. Búcsúvers?
"Íme, hát megleltem hazámat,
a földet, ahol nevemethibátlanul írják fölébem,
ha eltemet, ki eltemet."

Hát, eltemettük, s fölébe írtuk: JÓZSEF ATTILA. Most a Kerepesi úti temetőben nyugszik az imádott Mamával közös sírban.
"Édesanyám, egyetlen drága,
te szüzesség kinyílt virága,
önnön fájdalmad boldogsága.
Istent alkotok (szívem szenved)
hogy élhess, hogy teremtsen mennyet,
hogy jó legyek s utánad menjek."

Drága Barátom, József Attila!

Te ma is köztünk élsz, ma is szeretünk. Amit elvettek tőled életedben, haló poraidban fogadd megbocsátva: a 2005-ös esztendő a TIÉD, a VERS ÉVE lett, s születésnapod a költészet napja. Én pedig azzal köszöntelek, hogy igazad van:
"Én egész népemet fogom,
nem középiskolás fokon
taní-
tani!"

Én meg fogom, tanítom, mondom a verset, mert tanár vagyok, mert versmondó vagyok, mert ember vagyok.

"Én költő vagyok, de nem kell dicsőség,
ne ünnepelje bennem senki hősét,
ily ünneplést én Istenre hagyok.
Ő az, hogy nincs nagy, kinél nincs nagyobb.
Versem azé, ki szivem versbe kérte
és nékem elég a barátság érte."

Bodó Vera Radnóti-díjas versmondó, gyakorlóiskolai tanár, Győr

SZÉLJEGYZET

"...mennyi mondandónk lenne egymásnak, nem a falak repedéseiről, égi jelekről, hanem az emberekről, akiknek a könnyebbség nem jut, csakis az ördög műve lehet, hogy a lábuk alá nézni sincs idejük, elbúcsúztak a járkálástól, látom, rohannak, futnak, mint én Dánielhez, millió mostanság az epés meg a haragos, káromló, nőkórságos, a mélabús meg a mindig irigy, kevesebb a türelmes, az állhatatos..."

Elszalad mellettem a táj: Pécs tornyai, ázott legelők, alagutak sötétje, kopasz fák, nyűgös falvak. Mintha filmkockák peregnének, ahogy kinézek az ablakon, és már nem is tudom, hová zakatol velem a vonat. A kerekek monoton ringása közepette egyszer csak feltűnik Angyalmajor. Aztán elébem áll sorra Donnababa, Hegyi Mihály, Kicsijózsef, Simon Máté... Borbála meséli őket. Pataki Borbála, aki kézen fog és megmutatja a kertet, ahol szívélyesen köszönt a fakómuhar, a rozmaring, a hérics, a kutyakapor, a hagymaszagú kányazsombor, a vakulófű, az indiai szegfű, a szeretők füve. A Múlt.

Zökken az idő, a majorból vagon lesz újra, Borbála helyett a kalauz szólongat. Gépiesen nyújtom a jegyet, aztán előkerül a táskából a Szamárcsipke. Sárgás fedelű, nem túl vastag könyv ez. A borítóról mélyen barázdált arc figyel a dédszülők mindent látó tekintetével. A hátlap tanúsága szerint írójának ez a nyolcadik önálló könyve. Verskötetek és karikatúra-összeállítások után tehát Joó József megírta Borbála történetét. Három nap nyűttem ezt a könyvet. Azt hittem, egy délutánra, ha kitart, mert gyorsan olvasok, de bizony megkínlódtunk egymással. A hosszúra font körmondatok majdnem elüldöztek, de lassan összecsiszolódtam a mesével.

Valahol félúton rájöttem, hogy a történet folyama olyan, mint mikor nagymama beszél a régi időkről: egyik eseménysorból szövődik egy másik, egy szál megszakad, egy másikat elejt a nagyi, aztán később újra felveszi, és mindez egy titokzatos, soha véget érni nem akaró tarka szövetté alakul, amit majd egyszer, ha rám kerül a sor, én is tovább szőhetek. Előtör bennem a bűntudat, hogy hányszor, de hányszor vágtam, vágok a szavába, mert nekem sietnem kell, mert nekem most nincs időm, mert rohan az egész világ.

De ha nem figyelek, ki fogja belesütni a régi titkokat a sztaranyicába, ha ő már nem lesz? A százréti pogácsába hogyan csempészem bele a generációkat összefűző szeretetet?

Azt hiszem, minden anekdotát ezerszer hallottam már, mégsem tudnám elutasítani, hogyan mostak az asszonyok a baránál, mint zajlott a három napos gyalogos zarándokjárás Máriagyűdre, mi módon kellett fényesíteni a padlót a gróféknál.

Aprónép koromban folyvást a konyhában téblábóltam nagyi mellett. Tanított, hogyan nyújtsam a tésztát; addig verjem a habot, míg meg nem áll benne a habverő. Én akartam szelni a metéltet a vasárnapi húslevesbe, lett is belőle fonál, nem cérna. Megtanított hímezni; jártam vele a szőlőbe, és lestem a fondorlatokat... és a mama sugárzó jókedvvel, kifogyhatatlan türelemmel tanítgatott az élet dolgaira.

Most, jaj, mennyi kérdésem van és nem teszem fel őket. Kérdeznék szerelemről, halálról is, de nem merek.

Sötétedik már, nemsoká a fővárosba ér a vonat, és összekuszálódik bennem Angyalmajor világa a saját életemmel. Végighallgattam Borbála történetét, a keserédes emlékeket. Pataki Borbála egyedül maradt végül. Elment körötte mindenki, Angyalmajort is csak fakult fotográfiák őrzik, ahogy Borbála nyomát a Szamárcsipke.

Úgy hiszem, ideje újra lehuppanni odahaza a kis sámlira a konyhában, és szorgos méh módjára összegyűjteni az otthoni meséket.

Mészáros Ágnes KTK

Ahhoz, hogy egy vers megszülethessen érzékeny lélek, a szép iránti fogékonyság kell. Takács János a KTK gépkocsivezetője rendelkezik ezekkel a tulajdonságokkal. Ránk bízta a verseit, amelyekből az alábbi, leginkább aktuálisat választottuk ki. (főszerk.)

TAVASZVÁRÓ

A tél nyomai látszanak még a mezőkön,
metsző hideg szél fú át a tetőkön.

Lassan, lassan tavaszodik, erdőn, réten a hó már olvadozik.

Gépek szunnyadnak a garázsban állva,
ugrásra készek
a tavaszi munkára.

A nap is próbálkozik a látóhatár alatt,
kidugja orcáját,
s az ég felé halad.

Délre eléri égi trónját,
és ontja tavaszi sugarát.

Megélénkül a határ,
Traktor, ember mind dolgozik már.

Gondol egyet a napsugár, indul pihenni,
és lassan alászáll.
Alkonyodik, feltámad a szél, erdő, mező szunnyad, de holnap újra kél..

Takács János

KARRIER KEKSZ 8.

Egy kis rágcsálásra invitálom a Tisztelt Olvasót, melynek során akár egy csésze tea vagy kávé mellett megízleljük a pályaválasztás, álláskeresés, önmenedzselés, karriermenedzsment és munkaerőpiac sós, édes, mogyorós, csokoládés, krémes és sokszor citromos világát.

Fejvadászat, networking és egyéb álláskeresési módok

Napjaink egyik divatos kifejezésévé vált, mégis a **fejvadász** szó hallatán valószínűleg többen gondolnak Ridley Scott Szárnyas fejvadászára, mint a munkaerőpiac e szegmensére. A fejvadász cég valójában közép és felsővezetők kiválasztásával foglalkozik. Speciális módszerekkel, magasan kvalifikált, több nyelven beszélő, vezetői pozíció betöltésére alkalmas személyek felkutatását, "elcsábítását" végzi. A betöltendő munkakör pontos ismeretében célcsoportos keresést folytat és stratégiai megoldásokat kínál. Mindig vállalatoknak és sosem magánszemélyeknek dolgozik. 2-4 hónap alatt sorakoztat fel olyan jelölteket, akire 6-12 hónapos garanciát vállal és akik közül majd a megrendelő választ. A pénzügyi költségek a pozíció komolyságához mérhetőek. Az adatbankba való bejelentkezés mindenkinek ingyenes, ugyan friss diplomásokkal és pályakezdőkkel egy fejvadász cég sem foglalkozik, a későbbiekre nézve nem lehet haszontalan a velük való kapcsolatfelvétel.

A **személyzeti tanácsadócégek** a fejvadász cégekhez hasonló mechanizmussal működnek, azonban tevékenységük kevésbé specializált. Képzett, alsó és középvezetői pozíció betöltésére keresnek alkalmas jelölteket, jellemző módszereik az álláshirdetések és az adatbankos keresés. Adatbankjukba érdemes bejelentkezni, minden beszélt nyelven írott önéletrajzzal, névjegykártyával, előre egyeztetett időpontban érkezni.

Néhány tanácsadó cég is foglalkozik vele, de több **munkaerő-kölcsönző** cég jött létre vagy nyitotta meg kapuit Magyarországon az utóbbi 15 évben. A munkaerő-kölcsönzés folyamán a munkáltató a kölcsönző céggel áll kapcsolatban, amely állandó alkalmazásba veszi a dolgozókat, elintézi az adminisztrációt, a munkaügyi folyamat gyakorlati teendőit és jellemzően a munkacsúcsok idején kölcsönadja a megrendelőnek. A kölcsönzéskor legjellemzőbb munkakörök a titkárnői illetve fizikai munkák.

A **Megyei Munkaügyi Központok** állami finanszírozásból működnek, feladatuk elsősorban a munkanélküliség enyhítése. Ingyenes szolgáltatásokat nyújtanak, foglalkoznak munkáltatók regisztrálásával, állásajánlatok közzétételével, munkavállalók közötti kereséssel, képzésekkel, pályázatok kezelésével, tanácsadással, munkaerő-piaci információkat szolgáltatnak, álláskereső klubot működtetnek.

Az **álláshirdetések** az álláskeresés legáltalánosabb formái, napilapok, hetilapok és szakfolyóiratok sokszor egész rovatot szentelnek neki. Előnyük, hogy egyszerre nagy példányszámban, sok érintetthez jutnak el és a hirdető konkrétan megfogalmazott kritériumrendszert közöl általuk. A vonzó hirdetésekre akár több száz jelentkező is érkezhet. A munkavállaló is adhat fel hirdetést, amelyben megfogalmazza, hogy milyen munka- vagy tevékenységkört keres. De inkább speciális ismeretek meglétekor ajánlják az "állást kínál" típusú hirdetések feladását.

Ugyanakkor érdekes információ, ami bizonyára nem mindenki számára ismert, hogy az állások csupán 15-20%-át hirdetik meg. A többi munkahely a rejtett álláspiacon kel el. 75-80%-ra tehető az ismeretségeken, kapcsolati tőkén, vagyis baráti, rokoni, tanári, haveri, szomszédi információk, esetleg "beleszületés" vagy házasság révén megszerzett pozíciók aránya. A szakirodalom **networking** névvel illeti a kapcsolatépítés és kapcsolatápolás azon vetületeit, amelyek bizonyítottan a munkaerő-piaci jelenlét nagy hányadát is képezik.

A networkingre is jó alkalmat adnak, de aktív álláskeresésre, tájékozódásra, információgyűjtésre is nagyszerű lehetőséget nyújtanak az egyetemi **állásbörzék**. A zömmel Budapesten a Corvinus Egyetem (volt BKÁE) és a Műegyetem szervezésében rendezett állásbörzék integráltak, tehát bármely felsőfokú végzettségű, fiatal vagy friss diplomások számára kínálnak munkalehetőségeket, akár az egyetem mellett, akár diplomásként végezhető formában. Érdemes bejelentkezni itt is a vállalatok adatbázisába, hiszen a legtöbb cég érdeklődni és jelentkezőket gyűjteni érkezik, de nem biztos, hogy azonnal készül nagyobb felvételre, valószínű, hogy néhány hónapra előre tervez. Ugyanakkor ma már naponta 4000 látogató jelenik meg az állásbörzéken, ahol hatalmas túlkínálat a jellemző. Mindenesetre érdemes önéletrajzot vinni, a honlapot és a katalógust végigböngészni és az ingyenes szolgáltatásokból tapasztalatot meríteni.

A tervek szerint 2005 őszén Veszprémben kerül megrendezésre az első Észak-Nyugat Magyarországi Regionális Állásbörze, amelynek Egyetemünk is aktív résztvevője lesz.

Következő számunkban az online álláskeresés kekszeiből ropogtatunk.

Kérdéseiteket és kommentárjaitokat a karier@nyme.hu-n várom.

Bősze Viktória

VALAMENNYIEN TESTVÉREK VAGYUNK: MÁJUS 8. A VÖRÖSKERESZT VILÁGNAPJA

1859. június 24-én az Osztrák Monarchia és a francia-szárd szövetség hadseregei tizenhat órán át tartó csatát vívtak Solferinó észak-olaszországi falunál. A gyilkos küzdelemben 40 ezer ember vesztette életét, illetve sebesült meg. Abban az időben különböző nemzetek csatáinál nem volt biztosított a sebesültek ellátása. Henry Dunant svájci üzletember a sok szenvedést látva felfogadta a környék lakosságát és a sérültek megsegítésére sietett. Jelszava: "valamennyien testvérek vagyunk", volt. Mentőcsapatok békés időszakban való felkészítését, azok védőjelzéssel való ellátását, a sérültek ellátásához szükséges eszközök békeidőben való beszerzését javasolta.

1863. október 23-án 16 állam 31 küldötte elfogadta Dunant javaslatait. Így jött létre a Vöröskereszt. Semleges jelzésként a svájci nemzeti zászló fordítottját, a fehér alapon vörös keresztet választották.

1864-ben 16 állam tárgyalta az első Genfi Egyezményt, 12 ország írta alá. Ez a dokumentum mérföldkövet jelentett az emberiség történetében. Szavatolja a semlegességet a mentőkocsik, kórházak, egészségügyi személyzet és segítőtársak részére, valamint az érintett országok azon állampolgárainak számára, akik segítséget nyújtanak az ellenség sebesült katonáinak.

Ma is a Vöröskereszt a világ legjobban szervezett karitatív szervezete, 184 országban működik. Alapelvei semlegesek, vallási, jogi nemzetiségi etnikai hovatartozás nélkül mozgósítanak az emberek megsegítésére.

A Magyar Vöröskeresztet 1881-ben alapították. 1998 óta kiemelten közhasznú társaság, fővédnöke 1992 óta a mindenkori államfő. A szervezet célja az elesettek megsegítése, átfogó programjaival súlyos társadalmi problémák enyhítésére törekszik. Leginkább közismert tevékenysége a véradásszervezés, de ezen kívül számos módon próbál megelőző, illetve mentő munkát végezni - így például oktatások, képzések szervezésével, kereső- illetve menekült- szolgáltatásokkal, katasztrófa-segélyezéssel és mentéssel valamint egyéb szociális tevékenységekkel.

A ma 330 ezer tagot számláló Magyar Vöröskereszt Szervezet budapesti központi és húsz vidéki területi irodája kis híján 30 ezer önkéntes jótékonysági munkáját koordinálja, több mint 110 éve részt vesz a Nemzetközi Vöröskereszt humanitárius munkájában is. 2004. december 4-én, Magyar Vöröskereszt XI. Kongresszusán Habsburg Györgyöt választották a szervezet elnökévé.

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Vöröskereszt Alapszervezete évente két véradást szervez, melyen mindkét alkalommal nagyon szép létszámmal veszünk részt.

Május 8. Henry Dunant születésnapja, a Vöröskereszt világnapja és a Magyar Vöröskereszt fennállásának 124. évfordulója, amely valamennyiünket arra figyelmeztet, hogy a mindennapi élet rászorultjainak megsegítése nemes feladat.

Molnárné Kiss Irén a Nyugat-Magyarországi Egyetem Vöröskereszt Alapszervezetének titkára

A NAGY KÖNYV

Hogy ne csak hallgatók legyetek...

Sok szeretettel ajánlom figyelmetekbe az mtv által nemrégiben indított programot, mely egyfajta "anti-szappanoperaista", illetve anti-valóságshowista" vonalat céloz meg. A lényegét így fogalmazták meg: Mi is az, s miért lesz ez jó nekünk?

A NAGY KÖNYV alapötlete a Nagy-Britanniából származik, ahol 2003-ban a BBC útjára indította olvasást népszerűsítő műsorát The Big Read címmel. A csatornának nem titkoltan két fő célja volt a műsorral: egyrészt fel kívánta venni a harcot az akkoriban tomboló Big Brother lázzal, másrészt népszerűsíteni kívánta az olvasást. Itthon legalábbis egyelőre úgy fest, véget ért a villák és házak viadala, ám az olvasással bizony kissé hadilábon állunk. De idéntől máshogy lesz, mert olvasni fogunk és szavazni, és még a híres emberek kedvenc könyveit is megismerhetjük.

A magyarországi program három intézmény, a Magyar Televízió a Nemzeti Kulturális Alapprogram és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma együttműködésében valósul meg, ebből adódóan a programhoz kapcsolódó tévéműsorokat az M1-es csatornán láthatják a nézők.

De mire is fogunk szavazni? A játék lényege, hogy mindenki szavazhat kedvenc magyar és külföldi regényére. Ám ha hirtelenjében nincs ötlete, akkor se adja fel: március elsejétől megnézheti az M1 egyperces minifilmjeit, amelyekben népszerű sztárok árulják el, melyik regény a kedvencük és miért. A szavazatok alapján 2005. április 23-ára megszületik a TOP 100-as lista, amely ötven magyar és ötven külföldi regényből áll majd össze. Előre szólunk, hogy aznap este 9 órakor a százas listát a televízióban is láthatjuk.

A verseny onnantól kezdve pedig tovább élesedik, újból szavazhatunk, de most már a százas lista szereplőire, akik közül június 11-re kikerül a TOP 12 regény, amelyikből már bármelyik esélyes az első helyre. Nyáron sem megyünk szabadságra: mindegyik könyvhöz kisfilm készül, melyek október 25-e és december 3-a között vetít az M1, mi pedig eldönthetjük, hogy melyik tetszett a legjobban. A végső összecsapásra azonban december 17-ig várnunk kell, de ezen a napon kiderül, melyik a győztes regény, ami nemcsak a könyvnek, hanem a hozzákapcsolódó film alkotógárdájának is dicsőséget hoz.

Szavazhatunk az interneten, postai levelezőlapon, telefonon és sms-ben, és akár már gondolkodhatunk is azon, hogy mivel vesszük rá rokonainkat, barátainkat, hogy arra a regényre szavazzanak, amelyet mi látnánk az első helyen. A legjobb talán kölcsönadni nekik a könyvet, hadd olvassák el ők is!

(Bővebb információhoz és a szavazáshoz látogassatok el a www.anagykonyv.hu oldalra!)

Bízom benne, hogy sikerült felkelteni az érdeklődéseteket, és csatlakoztok az OLVASÓK népes táborához.

Én magam is szeretnék ajánlani egy könyvet segítvén az elindulásban, s ez nem ás, mint John Steinbeck: ÉDENTŐL KELETRE című remekműve, mely Káin és Ábel története modern változatban. A könyv az emberi választás jogát és felelősségét kutatja a jó és gonosz harcában, és arra a meggyőződésre jut, hogy az Édenből kiűzött ember helyzete nem reménytelen, küzdhet és győzhet a külvilág és lelke sötét hatalmain.

Üdvözlettel: Pjotr

AMIKOR ÉN MÉG KIS SRÁC VOLTAM ...

Verő "Józsika" és unokahúga

Prof. Dr. Verő József akadémikus úrról már hírül adtuk hogy Széchenyi díjat kapott, köszöntöttük 70. születésnapján, beszámoltunk a Soproni Tudós Társaság elnökévé választásáról, de hogy egyszer majd arról írunk, hogy a kis Verő Józsikának ki volt a szeretett óvó nénije,talán senki sem gondolt, még mi magunk sem. Aztán történt, hogy nevet választott rektor úr kérésére mindkét gyakorló óvodánk...

A 2-es számú, vagy ahogy a soproniak nevezik a "Zsilip ovi" hivatalos, ünnepélyes névfelvételi ceremóniájára február 21-én került sor. Kozák Tamásné óvodavezető meleg szavakkal indokolta a névválasztást. Elmondta, hogy a névadó Lewinszky Anna, a 19-20. század fordulóján Sopron egyik közismert és elismert pedagógusa volt, aki nemcsak óvta-fejlesztette a kisdedeket, hanem szociális körülményeikre is figyelt, kapcsolatot tartott a családokkal, s neveltjeit egész életében figyelemmel kísérte. Szellemi öröksége jelenti az ünneplő óvoda számára az utat , melyen haladni kíván , s egyben a feladatokat is : szeretetre, emberségre, hazaszeretetre, tiszta erkölcsre nevelni a rájuk bízott gyerekeket.

Prof. Dr. Faragó Sándor rektor üdvözlő beszédében - miután bepárásodott szemüveggel nézte végig a legkisebbek csodálatos műsorát/ köszönet Busáné Menyhárt Ildikó gyakorlatvezető óvónőnek/ - megköszönte a névadó szellemiségének átvételét, mely méltó az utókor tiszteletére, s arra hogy a város egyik legjobb óvodája a nevét viselje. Dr. habil. Szála Erzsébet, mint az óvoda szakmai irányítását végző kar főigazgatója nem kevésbé meghatottan emlékezett vissza köszöntő beszédében a korabeli Sopron nevelés-és művelődéstörténetére, s anyósa személyes kötődésére a névadóhoz.

Lewinszky Anna igaz meséjét Koloszár Gyuláné Erzsi óvó néni lebilincselő tolmácsolásában ismerhették meg a jelenlévők. Az utódok, a főiskolai kar néhány óvodapedagógus hallgatója szép és ízléses zenei műsorral színesítette a nagyon színvonalas, tartalmas, bensőséges ünnepet.

A legmeghatóbb, s talán legemlékezetesebb momentum Anna néni egykori, első óvodásainak visszaemlékezése volt, amikor is Verő professzor úr és unokahúga Eta néni felidézte a névadóhoz fűződő emlékeit. Megtudtuk többek között, hogy "Józsika" és a kis Eti gyakran volt együtt Anna nénivel az óvodán kívül is. Etikét megtanította úszni, elkísérte a táncestekre, Józsika pedig az Ő vezényszavára állt vigyázban nagymamája ebédlő asztala mellett az 1936-os berlini olimpián felcsendülő magyar himnusz alatt.

A köszöntések sorát Palotai György zárta a polgármester képviseletében, s mint az Oktatási Iroda vezetője, aki jó ismerője és segítője a város óvodáinak.

A kitüntetés sem maradhatott el, méghozzá a névadás tiszteletére alapított elismerés, a "Lewinszky Anna gyakorló óvoda kiváló pedagógusa" melyet először Dr. Gimesi Szabolcsné gyakorlatvezető óvónő, hosszú évekig óvodavezető-helyettes vehetett át, illetve

a "Lewinszky Anna gyakorló óvoda kiváló dolgozója" címmel Szakály Lászlóné daduska büszkélkedhet elsőként.

A meghívottak, s a háziak - a régi és új "tantestület- családtagok" - az óvodások áldásával fejezhették be az ünneplést, majd a szakmailag és érzelmileg egyaránt feltöltődést biztosító óvodatörténeti kiállítást követően igazi házias vendéglátásban részesültek.

Sok sikert kívánunk a Lewinszky Anna Gyakorló Óvoda aprajának-nagyjának, s izgatottan várjuk az Aranykapu /1. számú/ gyakorló intézményünk névadó ünnepségét.

T.M.

EGY KIÁLLÍTÁS KÉPEI

2005. február 19-én beragyogta a természet a Festőtermet. Gáspárdy Tibor festőművész, egyetemünk soproni pedagógiai karának oktatója 46 akvarelljét állította ki, melyek kivétel nélkül természeti képek.

A kiállítást a Fodor Gábor fuvolaművész által varázsolt természet vezette be - zongorán Halmos Erika tanárnő kísérte - , mely Marais Pan szonátájából ragyogott ránk a madarak csicsergésével.

Mint mindig , most is Szokolay Sándor zeneszerző nyitotta meg a tárlatot mély érzelmi töltéssel . Tőle idézünk néhány gondolatot, amelyek a leginkább kifejezik azt a hangulatot, mely Gáspárdy Tibor képeinek láttán úrrá lehet rajtunk. "Minden kép örömet jelent, szeretni kell őket nem bírálni... Elmélyült művész, minden képe egy költemény, amolyan "aranyjánosi" csendes danászás, őszinte tisztulási vágy eredménye... szemérmes, a természeten keresztül mondja el magát."

A zord télben megmelegítette szívünket Gáspárdy Tibor a természetről szóló igaz meséjével, melynek "hallgatása" közben az jutott eszembe, hogy minden zöldellő erdő mögött ott rejtezik a természet teremtő akarata, amelyet még egy nagyszerű asszony is segít.

Tóth Mariann

A LÁTHATÓ MATEMATIKA

A jelen dolgozat egyik célja, hogy gratuláljak ifjú kollégánknak, "A láthatatlan univerzum (1), (2)" (VIVAT ACADEMIA, 2004. 4.(8-9), 5.(34-35)) szerzőjének remek dolgozatáért. Még a szőrös szívű matematikus is csak néhány apró megjegyzést tudna tenni. Úgy vélem néha játszani is lehet, még a matematikán belül is. Talán, ha az iskolában több játékos feladatot vinnénk be a matematika oktatásába, a matematika sem tartozna a nehéz, "nem szeretem" tárgyak közé.

A következőkben a matematika különböző területéről mutatok be néhány feladatot, nem egyet közülük még a "10 éves gyerek" is megérti, de ha valaki nem ismeri a megoldást, néha egy rövid ideig még gondolkodnia is kell.

1. Feladat. Vegyünk egy 3 jegyű számot, amelyben az első és harmadik jegy különbsége legalább 2. Írjuk fel a számot fordított sorrendben, majd a nagyobbikból vonjuk ki a kisebbiket. Az így kapott számot írjuk fordított sorrendbe és adjuk össze a két számot. Pl.

532	297
235	792
297	1089]

A végeredmény mindig 1089. Miért?

2. Feladat Írjunk fel egy tetszőleges (legalább háromjegyű) számot, melynek jegyei nem mind azonosak. Ugyanezen számjegyekkel írjunk fel egy másik számot és a nagyobbikból vonjuk ki a kisebbiket. Pl.

522231
215232
306999

A különbségből húzzunk át egy 0-tól különböző számjegyet (pl. 3-t). A maradék számjegyek összegéből megállapítható a kihúzott számjegy. Miért? (A maradék számjegyek összege 33, a kihúzott számjegy 3.)

3. Feladat Egy tetszőleges háromjegyű számot írjunk le kétszer egymásmellé (561561). Az így kapott hatjegyű számban maradék nélkül megvan a 7, 11 és 13. Miért? (Milyen művelettel tudnánk kifejezni azt, hogy kétszer leírjuk a háromjegyű számot?) Hogyan készíthetünk további feladatokat?

4. Feladat Egy játék. Az asztallapon 50 szál gyufa van. Két játékos (A és B) felváltva vesznek el a gyufaszálak közül legalább 1-et és legfeljebb 5-öt. Az nyer, aki utoljára tud elvenni az asztalról gyufaszálakat vagy gyufaszálat. Igaz-e az, hogy mindig a kezdő nyer, ha jól játszik! (A válasz igen, miért?) Mit tudunk mondani ugyanilyen játékszabály mellett a nyerés lehetőségéről, ha a gyufaszálak száma 96?

5. Feladat Egy másik játék. Adott egy téglalap vagy kör alakú asztal, amely nem lyukas. Két játékos (A és B) felváltva tesz az asztallapra egy-egy 20 forintost azzal a feltétellel, hogy a 20 forintosok teljes terjedelmükben az asztallapon vannak és legfeljebb érintkezhetnek (egymásra még részben sem rakhatók). Az nyer, aki utoljára tud az asztallapra 20 forintost lerakni. Állítás: Mindig a kezdő nyer, ha jól játszik.

6. Feladat Egy furcsa végeredmény. Legyen

$$b = \frac{3}{2}a \qquad /.\,4$$
$$4b = 6a$$
$$(14-10)b = (21-15)a$$

A szorzást elvégezve és átrendezve

$$15a-10b = 21a-14b \qquad /:(3a-2b)$$
$$5(3a-2b) = 7(3a-2b)$$
$$5 = 7$$

Ez talán mégsem igaz. Hol a hiba?

A következő feladathoz már a középiskola 3. (ma 11.) osztályában tanultak szükségesek.

7. Feladat Adott egy tetszőleges ABC háromszög. Hosszabbítsuk meg AC-t és mérjük fel a BC = a oldalt. (l. ábra) Ugyanezt végezzük el BC oldallal is. Az ábráról leolvasható a szögek nagysága is. Az ABD háromszögre felírjuk a sinus tételt.

Az ABE háromszögre is felírjuk a sinus tételt

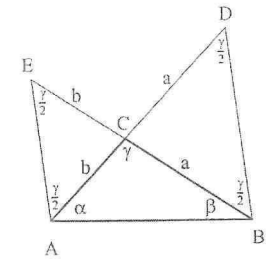

$$\frac{a+b}{c} = \frac{\sin\left(\beta+\frac{\gamma}{2}\right)}{\sin\frac{\gamma}{2}}$$

$$\frac{a+b}{c} = \frac{\sin\left(\alpha+\frac{\gamma}{2}\right)}{\sin\frac{\gamma}{2}},$$

A két egyenlőségből látható, hogy

$$\sin\left(\alpha+\frac{\gamma}{2}\right) = \sin\left(\beta+\frac{\gamma}{2}\right).$$

azaz

$$\alpha+\frac{\gamma}{2} = \beta+\frac{\gamma}{2}.$$

Ebből

$$\alpha = \beta,$$

$\alpha = \gamma$,

tehát minden háromszög egyenlő szárú.
Ugyanezt megismételve pl. az a és c oldalakra kapjuk, hogy, azaz minden háromszög egyenlő oldalú. Ez talán még sem igaz. Hol a hiba?

8	37	62	43	56	35	60	41	50
7	44	55	36	61	42	49	34	59
6	63	38	53	46	57	40	51	48
5	54	45	64	39	52	47	58	33
4	1	26	15	20	7	32	13	22
3	16	19	8	25	14	21	6	31
2	27	2	17	10	29	4	23	12
1	18	9	28	3	24	11	30	5
	a	b	c	d	e	f	g	h

Sok érdekes, egyszerű nehéz feladat van a sakktáblával kapcsolatban is.

Igaz az, hogy lólépéssel bejárható a sakktábla úgy, hogy minden mezőre pontosan egyszer lépünk. A mellékelt ábrán az a4-ről elindulva jártuk be a sakktáblát. Először az alsó mezőket, majd a felsőt. Eljutottunk a c5-ös mezőbe (64-es mező). Ebből viszont visszajuthatunk az 1-es mezőbe. Ebből következik az is, hogy bármely mezőből indulhatunk. Pl. a 10-es mezőről indulva elmegyünk 64-ig, majd 1-re átlépve egészen a 9-es mezőig elmehetünk. Megjegyzem a feladatnak nem csak ez az egy megoldása lehetséges.

8. **Feladat** Eljuthatunk-e az a1-es mezőről a h8-as mezőre lólépésben úgy, hogy a sakktábla minden mezejére pontosan egyszer lépünk? (A válasz: nem. Miért?) Igaz-e a feladat állítása abban az esetben, ha a1-ről akarunk lólépésben h2-re jutni? Mely esetekben állíthatjuk azt, hogy a fenti feltételekkel nem juthatunk egyik mezőről a másikra lólépésekkel?

9. **Feladat** Igaz-e, hogy bármely (kis) papírlapon vágható ollóval akkora lyuk, hogy egy kamion át tud bújni ezen a lyukon? (A válasz igen.) Hogyan?

Természetesen lehetne folytatni az írást tovább sok-sok feladattal, de indításként talán ennyi is elég. Jó szórakozást kívánok a feladatokhoz. Közben az asztalra tehetünk sört, bort, becherovkát, stb., kinek mi tetszik.

Remélem, hogy ifjú mamák és papák szórakoztatják ezekkel vagy más játékos feladatokkal gyermekeiket, és ugyanezt teszik a "még ifjabb" nagymamák és nagypapák az unokáikkal.

Horváth Jenő

RENDHAGYÓ TERVBEMUTATÓT TARTOTTAK AZ AMI VÉGZŐS HALLGATÓI

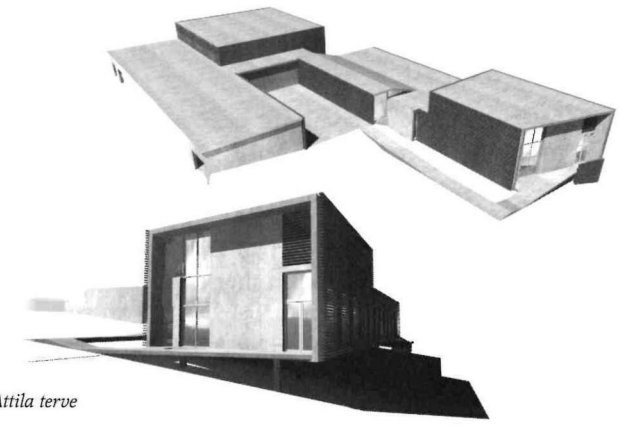

Fodor Attila terve

Egy jó, tájbaillő borászatot megtervezni majdnem olyan nehéz, mint egy borásznak csúcs bort előállítani.

Építészeti szempontból melyek ennek a mozgatórugói? A technológia, a bemutatásra szolgáló terek, útvonalak és nem utolsó sorban az épület tájhoz, környezethez való viszonya.

A diákok szabadon választhattak négy különböző borászat tervezése közül, amihez pontos programot és követelményrendszert kaptak. A négy téma a következő volt:

80 000 p/éves borászat,
300 000 p/éves borászat egy konkrét helyszínre,
pince-falu tervezése egy adott helyre,
a Lővér Pince rekonstrukciója

Szándékos volt olyan tervezési területek kiválasztása, ahová a szabályzók nem engednek épületet tenni. Mi pont azt akartuk megvizsgálni, hogy mit bír el a terület, és erre született néhány szép megoldás.

A tervezési feladathoz a táj és az épület kölcsönhatása révén közelítettünk. Mindenki érezte, hogy a Fertő-tó környéki természeti adottságok alapos elemzést és nem utolsó sorban alázatot igényelnek.

Csillag Katalin

JÓ BOR, JÓ EGÉSZSÉG...

Idén is: Nyugat-Magyarországi Egyetem bora

Az idei borversenyen 17 soproni kékfrankos közül választott a szakmai zsűri őt jófajta nedűt, hogy belőlük a legjobbat ki tudja választani a karok által delegált "borszakértő tanács", azaz a társadalmi zsűri, melyben nem kisebb vörösbor-specialisták foglaltak helyet, mint Winkler András professzor úr, a fások voksolója. A fehérváriak és a "közgáz" hallgatóval képviseltette magát, az előbbi kar a valéta elnököt, az utóbbi az első számú "hökfőnököt" küldte, tehát garantáltan hozzáértő, avatott szakembereket. A MÉK Tenk professzor úr, a BPFK Dárdai maestro, az ATFK egy ifjú oktató, Nagy Róbert jóvoltából jól győzte a mustrát. Az erdészek vitték a prímet, az elnök képviselte őket, aki nem más, mint a rektor úr volt.

Hosszas, komoly vizsgálódást követően - gyertyafény, borharapás, ízlelgetés, stb - megszületett a döntés, Iváncsics Zoltán 2003-as kékfrankosa vitte el a pálmát. Ha tehetik, kóstolják meg a Nyugat-Magyarországi Egyetem 2005. évi borát.

Egészségükre!

Tóth Mariann

270 ÉVES AZ ALMA MATER: MIKOVINY SÁMUEL

270 éve, hogy Selmecbányán megalapították a Bányatiszt-képző Iskolát, Egyetemünk első jogelődjét. Alma Materünk történelme Mikoviny Sámuelnek, a nagy polihisztornak nevével indult, az alapításkor őt nevezték ki az iskola élére. Maradandót elsősorban a bányászat, a csillagászat, a térképezés terén alkotott, de foglalkozott a matematika gyakorlati kérdéseivel, így pld. a kör négyszögesítésével is.

Mikoviny Sámuel ősi magyar nemesi család sarjaként 1700-ban született a Nógrád-megyei Abelfalván és mint udvari kamarai mérnök és építész, a berlini Királyi Tudós Társaság tagja, alig 50 évesen 1750-ben hunyt el. A család 1652-ben III. Ferdinánd által megerősített címerének képe a fiait saját vérével tápláló pelikánt ábrázol. Későbbi, nyomtatásban megjelent munkáiban "Magyar nemesnek" nevezte magát. Családnevét többféleképpen, latin

Bél Mátyás 1723. évi Prodromusában megjelent Mikoviny rézmetszet feltehetőleg 23 éves önmagát ábrázolja

nyelvű munká-iban i-vel, egyébként i-nek ejtett y-nal írta.

Mikoviny Sámuel 1714-ig családjában nevelkedett, majd Besztercebányán, a Bél Mátyás vezette híres Líceumban tanult tovább. 1721-ben beiratkozott az altdorfi egyetemre. A matematikát az a Johann Heinrich Müller szerettette meg vele, aki 1711-13 között csillagászati megfigyelőt is építtetett.

1722-ben 6 hónapig rézkarc-művészetet tanult. Ezen ismereteit hamar hasznosította, ifj. Buchholtz György rajza alapján Nürnbergben elkészítette a Deményfalvi barlang keresztmetszeti ábrázolását. Szklenófürdő és Vihnyefürdő általa készített helyszínrajzain a tájolást - akkor meglehetősen szokatlan módon - szélrózsával fejezte ki. 1723-ban Nürnbergben, mint rézmetsző művész, három metszetsorozattal mutatkozott be. Az Altdorf akkor éppen 100 esztendős egyeteméről készített prospektusban 1723-ban megjelent 12 metszet és a hozzájuk tartozó rövid szöveges ismertetés is - talán teljes egészében - saját munkája. A képek és a leírások elevenen tanúskodnak Mikoviny tanulmányainak színhelyeiről.

Ugyanebben az évben beiratkozott a jénai egyetemre, majd - 2 év után - 1725-ben Pozsony megyében vármegyei álláshoz jutott.

Az 1735-ben Selmecbányán alapított Bányatisztképző Iskola első tanára volt. Az iskola szabályzata, az "Instruktio", előírta, hogy az első évben - a 18. században valójában még gyűjtőfogalomként értelmezett "Mathematica" cím alatt számtannal, mértannal, mérési, gépészeti, mechanikai, építészeti, bányászati tudományokkal és rajzzal kell foglalkozni. Az akkori oktatáshoz használt könyvek egy részét ma a soproni Műemlékkönyvtárban őrzik.

A MONITIO (magyarul intelem, figyelmeztetés) I. Irányelvek a térképkészítéshez c. munkájának bevezető sorai az alábbiak:

"A tisztes mesterségek gyümölcseinek a szükséges mértékben való népszerűsítését sok és súlyos akadály nehezíti. Ártalmasabbat azonban aligha tudnál mondani, mint amilyen a nyerészkedés szennyes vágya, mely a mesterségek szaporodásával együtt módfelett elburjánzott. Míg ugyanis a becsületes és lelkiismeretes férfiaknak a tudományból és művészetből nincs más hasznuk, mint maga a tudomány és művészet, az átlagembert - aki anyagias vágyakkal született, mégha tanult is -, hajlamai az ellenkező irányba ragadják, és nem a köz, hanem a saját hasznát helyezi előtérbe, ezért aztán míg a tudományokkal és a művészetekkel foglalkozik, vagy csak a népszerűséget, vagy pedig önös anyagi érdekeit hajszolja.

Azt hiszem, a saját tudományterületén mindenki ismer ilyen embereket. Még a matematika sem mentes ezektől a silányságoktól, melynek pedig igazán isteni tudományai az okok kutatása és a bennük rejlő igazságok kibontása által felülmúlják az egyéb humán tudományokat.

... a közönséges földrajzi térképeknek azok a készítői, akiket inkább a haszon, mintsem a mesterség szeretete vonzott a pályára, a geográfus nevet annyira kisajátították maguknak, hogy amit kiérdemelni nem tudtak, azt hivatalos tekintéllyel követelik maguknak.

Ennek következtében a matematikusok (ez idő tájt matematikuson inkább mérnököt értettek - a szerzők) már vonakodnak a kezüket mozdítani, hogy geográfiai munkát végezzenek, mivel attól tartanak, hogy a tudatlan emberek azokkal egy szintre helyezik, és esetleg azonos mesterséghez tartozóknak vélik őket."

Mikoviny Bél Mátyáshoz írt levelében az alábbiak állnak:

"Jóllehet annyira megszerettem a matematikai stúdiumok kimeríthetetlen világát, hogy először semmi mást nem akartam és semmi nem volt számomra fontosabb, mint annak egyes részeivel közelebbi ismeretséget kötni, és megfelelő mértékig elsajátítani őket, a nemes tanulmányoknak mégis elsősorban az a része lett a szívügyem, mely a vidékek helyzetének rögzítésével foglalkozik. Ezt az elhatározásomat megerősítette a geográfusok felfoghatatlan restsége avagy tudatlansága, mely által egyrészt idegen országokat, másrészt ezt a mindkettőnk számára oly drága hazát

eltorzították..."

Mikoviny Sámuelnek, a polihisztornak e fenti "ars poeticája" igazolja, hogy minden más mellett mi volt számára a legfontosabb.

Mikoviny Sámuel szinte mindenütt maradandót alkotott, de jelentőségét, nagyságát a természettudományok és a technika történetében még ma sem látjuk teljesen tisztán, s nem értékeljük kellő mélységében. Latin és a tájnyelvi elemeket is tartalmazó német nyelvű tanulmányai és jelentései esetenként nehezen fejthetők meg. A bányászat és kohászat történetének ismerői jól látják Mikoviny nagyságát a maguk szakterületén, s Mikoviny emlékét elsősorban a selmecbányai Bányatisztképző tanintézet első vezető tanáraként ápolják.

Az ország határait túllépő hírnévre azonban - talán a fenti "ars poeticájának" is köszönhetően - a térképészet területén tett szert. A tudós világ figyelmét nem is annyira kész térképeivel keltette fel, hanem a térképkészítés alapelveit kristálytisztán megfogalmazó írásaival és az alapelveket a gyakorlatban következetesen alkalmazó módszerével. Azért is választotta 1732-1733 táján tagjai közé a Porosz Királyi Tudós Társaság, mert "elméletileg is foglalkozott a kartográfiával; az asztronómiai helymeghatározások és háromszögelés hazai úttörője volt ..., elsőnek határozott meg hazánkban térképezési célokra meridiánt." Ez volt a híres pozsonyi bázismeridián. Mikoviny 1732-ben megjelent "Epistola" c. munkájában elsőnek fogalmazta meg a korszerű felmérés alapelveit és komplex módszerét. Magyarországon először vetette fel a topográfiai térképek készítésének eszméjét. A legtöbb geográfussal szemben a térképezendő területet pontos szögmérésekkel alátámasztott háromszögek hálózatába illesztette.

A Mikoviny-család címere

Mikoviny a matematika és asztronómia tudományában jártas, a sok nehézséggel járó terepi munkát is vállaló asztronómus és geometra volt egy személyben. Geometrának maga Mikoviny nevezte önmagát. Ez az elnevezés a "geometria" szóból származik, amely szó szerinti fordításban "földmérést" jelent. Napjainkban a földmérés már sokkal fejlettebb ismereteket jelent, de Mikovinyt még jó lelkiismerettel nevezhetjük geometrának.

Rengeteg mérési eredménye közül Pozsony, Érsekújvár, Nagykároly, Jászberény, Kecskemét, Szeged, Buda és Pest, Bátorkeszi és Rácszentmiklós földrajzi szélességei, valamint Pozsony, Selmecbánya, Buda és Pest földrajzi szélessége és hosszúsága maradtak ránk, mintegy szemléltetésül, hiszen - mint azt Mikoviny maga mondja - hasonló mérési adatokkal egész köteteket tudott volna megtölteni.

A ma geodéziájának vázát - felvértezve a tudomány és technika legújabb eszközeivel - ma is a Mikoviny által megfogalmazott elvek alapozzák meg. Az, hogy ma hallgatóinknak úgy és azt oktathatunk, ahogy azt ma tesszük itt Magyarországon, jelentős részben Mikoviny Sámuelnek is köszönhetjük. Csak remélhetjük, hogy ez a jövőben is így lesz.

F. Nagy Györgyi, Bácsatyai László

SZOBOR AZ INTÉZET ELSŐ IGAZGATÓJÁNAK

2004 tavaszán az Óvári Gazdászok Szövetsége az óvári Vár bejárati kapujánál felállíttatta az alapító Albert Kázmér mellszobrát. Egyidejűleg a bejárat jobb oldalán elkészült a mű párjának alapozása. A második szobor Wittmann Antalt, az Intézet első kurátor-igazgatóját fogja ábrázolni.

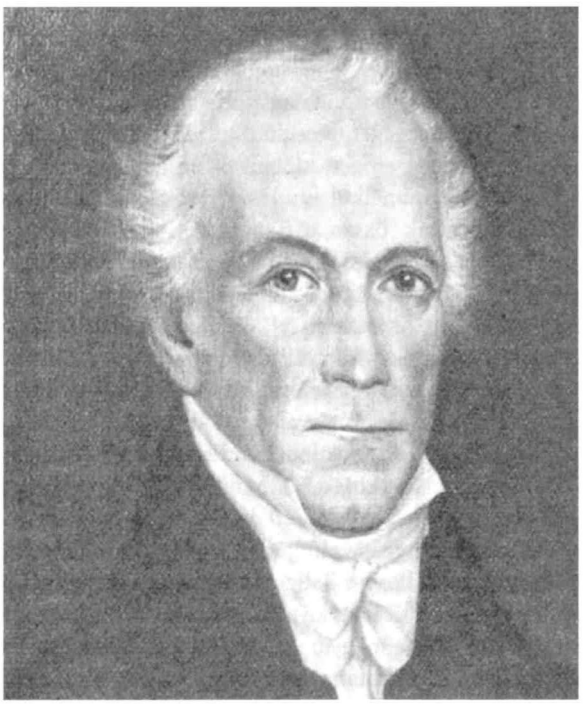

Wittmann Antal (1770-1842)

Vajon ki volt Ő, és mivel érdemelte ki a megbecsülést, mellyel régóta tartozik neki az utókor?

Wittmann Antal 1770-ben született Alsó Ausztriában, St.-Bernhardban. Jogot végzett, és mint ügyvéd praktizált. 1800-ban kisebb birtokot bérelt, és gazdálkodni is kezdett. Egy év múlva már a zsebében volt egy Braun nevű báró tíz éves szerződése, amely szerint megbízást kapott cseh-morvaországi, valamint szilézíai birtokok vezetésére. Itt mélyítette el természettudományi, közgazdasági és műszaki ismereteit, amelyek a korszerű gazdálkodáshoz nélkülözhetetlenek voltak. Egyre gyakrabban jelentek meg szakmai publikációi. Ezek közül nevezetes egy öntözéssel kapcsolatos tanulmánya. Az írás 1810-ben német nyelven készült "Tanítás a rétek és földek öntözéséről lombardiai módra" címmel. Ebben az időszakban írt a burgonya kerti, és nagybani termesztéséről, valamint ismertetett egy öntöző és vízelvezető gépet is. Albert Kázmér -

ekkor már birtokaival behatóan foglalkozó, sokat olvasó ember lévén - erre figyelhetett fel.

Jószágkormányzói munkája mellett mindent elkövetett azért, hogy megfelelő szakember gárda álljon rendelkezésére, ebben egyetértett gazdájával. Három évig fáradozott a Tanintézet létrehozásán. A főherceg ugyan biztosította a hátteret, de a műhelymunka rá maradt. Az első tervezetet is Wittmann készítette el "Planum Fundationale Magyar-Ovarini 1816" címmel. Elképzelésük szerint a helyi kegyesrendi gimnáziummal karöltve, annak felügyelete alatt működött volna a Tanintézet, de nem találtak partnerre a rendházban. Terveik mellett ennek ellenére kitartottak, és önerőből, a birtok saját erejére támaszkodva kívánták létrehozni a Tanintézetet. Wittmann 1817-ben egyenesen a császárhoz fordult a kérelemmel, és 1818 júniusában már Moson Vármegye közgyűlése előtt jelenthették be a kedvező eredményt.

Az oktatás 1818. október 25-én kezdődött. Az intézet fő rendeltetése kezdetben csak a hercegi uradalmi gazdatisztek képzése volt, de mivel mások is látogathatták, hallgatói mind többen és többen lettek, és mind nagyobb körből gyűltek egybe.

A tanévnyitó ünnepségen mondott beszédében Wittmann a gazda erkölcsi tartását emelte ki, mivel "ez határozza meg a gazda igazi értékét, ami nélkül a tudás holt tőke marad". Ennek szellemében állították össze a Tanintézet szabályzatát is. Ekkoriban a teljes oktatási idő 70-75 %-át a gyakorlatok képezték. A téli félévnek több mint fele, a nyári szemeszter teljes egésze gyakorlati oktatással telt. Nem meglepő, hogy az elméleti tudás mellett gyakorlati ismeretekből is kiválóan képzett gazdászok kerültek ki a Tanintézetből. A diákok önkormányzattal bírtak, "inspektort" választottak maguk közül, aki szervező munkájáért 800 tömésre elegendő pipadohányt kapott diáktársaitól, és akinek "az nemes szőlő és árpa levét megfelelő mennyiségben jól kellett bírnia." (Ez tekinthető a Hallgatói Önkormányzat elődjének.) Wittmann haladó szellemiségét tükrözi, hogy a hallgatók bárminemű megkülönböztetése tilos volt. Az oktatás nyelve a latin után a német lett, bár a hallgatók többsége magyar és szláv anyanyelvű volt.

Munkája során Wittmann Antal bejáratos volt felsőbb körökbe is az államigazgatás területén, ahol a szükséges támogatásokat el kellett nyernie. 1822-ben a császár a denglázi előnév használati jogával nemesi címet adományozott számára, melyet szívesen tüntetett fel neve mellett. Címerében fontos szerepet kapott a méhkaptár, mint a mezei szorgalom jelképe. Nem sokkal később Moson Megye táblabírája lett.

Wittmann rokonszenvezett Széchenyi nézeteivel. Számos kötetet kitevő szakirodalmi munkásságából nyomon követhető. Széchenyi Hitel című, 1830-ban megjelent könyve mély hatást gyakorolt rá, hiszen saját bőrén érezte azokat a feudális kötöttségeket, amelyek gátolták a nagybirtokok korszerűsítését. Kiállt a jobbágyfelszabadítás mellett, mivel azt tapasztalta, hogy a jobbágymunka nem elég hatékony. Ugyanakkor rámutatott, hogy a felszabadított jobbágyság termelési eszközök és hitelek nélkül életképes gazdálkodásra nem vállalkozhat, írja az általa kiadott "Mezőgazdasági füzetek" kilencedik kötetében. (Úgy tűnik, hogy ez az üzenet ma is időszerű.)

Széchenyi kezdeményezésére 1835-ben jött létre a Magyar Gazdasági Egyesület. Ebben a haladó szellemű, a reformok fontosságát hirdető földbirtokosok mellett az alapítók névsorában találjuk Wittmann nevét is. Kapcsolatban állt Kölcsey Ferenccel, aki 1836-ban látogatást tett Magyaróváron, és részletes tanulmányt írt a Tanintézet és a birtok kapcsolatáról.

29 évi szolgálat után Wittmann megvált Magyaróvártól. Albert Kázmér 1820-ban vásárolta a Brünn (Brno) környékén található selowitzi birtokát, amelynek irányítása természetesen szintén Wittmannra hárult. Húsz év múlva az akkori tulajdonos Károly Lajos főherceg egy szemlén virágzó birtokot tekinthetett meg. Erről a birtokról szól Wittmann utolsó könyve, amelynek címe magyarra fordítva: "Adalékok arra a kérdésre, hogyan kell a birtok igazgatását és mezőgazdasági kultúrájának változását elbírálni?" Tiszteletére a tulajdonos a magyaróvári birtok egyik majorságot Wittmannhofnak nevezte el.

Magyaróvárt továbbra sem feledte el, magyarországi szakmai kapcsolatait fenntartotta. A Magyar Gazdasági Egyesület például kikérte véleményét az agrár-felsőoktatás korszerűsítéséről.

1842-ben befejezte áldásos tevékenységét. Végakarata szerint magyaróvári földben kívánt nyugodni, ezért holttestét a Lajta parti városba szállították, és ott helyezték örök nyugalomra.

Wittmann a nagy egyéniségeknek kijáró búcsúztatásban részesült. A Magyar Gazdasági Egylet nekrológjában mint a "honi ipar, okszerű gazdálkodás, s gazdatiszti értelem" nagy alakját méltatták. Az egyik búcsúztató írásban olvasható: "Nagy veszteség, melyet a jelenkor szenved, főképp azokra nézve, akik szerencsések voltak közelebb állni hozzá: és sok ideig fog ő még élni... saját tapasztalataival bebizonyított igazságokat foglaló irataival az osztrák birodalom minden gazdája emlékében, sőt a birodalom határain túl is... Ritka nemes férfiú volt".

Személyében a magyar reformkor egyik kiemelkedő egyéniségére emlékezünk. Mosonmagyaróvár város utcát nevezett el neves polgáráról. Nem túlzás azt állítani, hogy korszakalkotó munkásságot hagyott maga után. Az elmúlt 187 évben egyetlen gazdász sem végzett az óvári Alma Máterben, akinek e szellemi örökségéből ne jutott volna. Az agrártudomány és gyakorlat területén hatása európai léptékű. Időszerűvé vált a már említett szobor felállítása is.

Dr. Nagy Frigyes

MÁJUS 10 : MADARAK ÉS FÁK NAPJA

Az 1800-as évek végétől szemlátomást pusztul erdő, mező. Az európai államok 1902. március 19-én egyezményt kötöttek a mezőgazdaságban hasznos madarak védelme érdekében. Chernel István ornitológus már ebben az évben megszervezte a madarak és fák napját.

Hivatalos bevezetésére Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet adott ki, amely szerint e napon eper- vagy más gyümölcsfákat kellett ültetni, illetve öntözni és meg kellett emlékezni a hasznos madarakról. Az állatvédő egyesület és a Magyar Ornitológiai Központ - Hermann Ottó irányításával - jelentősen támogatta ezt a nemes mozgalmat. A 20. század első felében minden májusban sor is került erre a programra. A második világháború után sokat vesztett népszerűségéből, de a kilencvenes években ismét egyre többen ünnepelték meg. 1996 óta kormányrendelet alapján a Madarak és Fák napját május 10-én ünnepli az ország.

Seneca szerint "A természet makacs, nem lehet legyőzni, követeli a magáét." Könnyű volt Senecának 2000 évvel ezelőtt ilyeneket mondani, mert ő még nem ismerte a mai társadalom tagjainak viszonyát a környezetükhöz, a természethez. Még nem láthatta, hogy a 20. század végére az emberiség mint teszi tönkre sokhelyütt a természet szépségeit; vágja ki az erdőket, szennyezi be a folyók és tengerek vizét és pusztítja az élővilág minden rendű és rangú tagjait (beleértve saját magát is).

Még úgy ötven évvel ezelőtt sem látszott ilyen végzetesnek a pusztítás és csak a 20. század 70-es, 80-as évei táján kezdett eszmélni az emberiség jobbik fele, hogy álljt kell(ene) parancsolni ennek az ámokfutásnak. Ezért is meglepő és tiszteletre méltó, hogy Magyarországon már a múlt század elején volt egy ember, aki felemelte a szavát a madarak és a fák védelmében. Chernel István ornitológus 1902-ben azt indítványozta, hogy az évnek legyen egy napja, amelyik a madaraké és a fáké lehet. Akkor még nem sejthette, hogy 100 év múlva (mostanra) milyen aktuális lesz az akkori kezdeményezése.

Megkérdezhetnénk, hogy miért a madarak és a fák? Saját szavaink helyett álljon itt egy kis dal, amit ugyancsak a múlt század elején - közepén az óvódások és elemi iskolások énekeltek, például amikor erdei sétára vitték őket:

"Ne szedj fészket, nem jó lesz
Ha madár nincs, hernyó lesz
Ha hernyó lesz, nincs gyümölcs
Jó kismadár te csak költs."

Az sem véletlen, hogy az óvodásokkal, meg a kisiskolásokkal énekeltettek (meg szavaltattak) ilyen dalokat, illetve verseket. Részint, mert ők voltak erre a legfogékonyabbak, másrészt ha abban a korban elmulasztották az érzelmi nevelést, azt később már aligha lehetett volna pótolni.

Az erdő, a fa szeretete szerencsére a felnőttkorba is elkíséri a jóérzésű embert. Jó példa erre Márai, aki így ír az erdőről egyik könyvében: "Most végre itt álltam megint közöttük, a fenyők között. Olyan csend volt a fenyők között, mintha az idő érvénye megszűnt volna. Némán lélegzett az erdő, azzal az áhítatos önfeledtséggel, mint mikor valaki hosszú távollét után hazatér, megáll az otthon küszöbén, s nem tud szólani." Ugye gyönyörű és egyben megható ez a ragaszkodás? De ugyanilyen meghatóak és tanulságosak Wass Albertnek az "Üzenet haza" című versében írott sorai:

"Üzenem az erdőnek: ne féljen,
ha csattog is a baltások hada.
Mert erősebb a baltánál a fa
S a vérző csonkból virradó tavaszra
Új erdő sarjad győzedelmesen."

Mi sem természetesebb, mint hogy az óvódákban és az iskolákban a pedagógusok ma is a madarak és a fák szeretetére, védelmére intik, tanítják a gyermekeket. Mégis később, felnőtt korban egyre többen lesznek, akik a jövőre (a saját jövőjükre is) fittyet hányva, a pillanatnyi haszontól vezérelve kárt tesznek bennük.

Az, hogy a magától kínálkozó alkalmat (is) megragadva ezen a helyen megemlékezünk a madarak és fák napjáról, bizonyára nem szorul magyarázatra. Egy olyan intézményben, mint a miénk, ahol erdő-, környezet és agrármérnököket képezünk, ott szinte kötelező a jövő értelmiségét hivatásszerűen a környezet, a természet tiszteletével és szeretetével felvértezni. De nemcsak náluk, hanem a jövendő óvónők és tanítók esetében legalább ennyire fontos az, hogy milyen lelki és szellemi töltéssel, attitűdökkel állnak majd óvódásaik, tanítványaik elé. Mert akiből hiányzik ez a töltés, attól hiába várjuk azt, hogy mások előtt meggyőző, hiteles példaként álljon. Ezért fontos, hogy az Intézmény - felelőssége tudatában - minden lehetséges eszközzel és formában segítse az "ügyet", valamennyiünk közös ügyét. Ha valahol, akkor ebben igazán helyénvalóak Nazim Hikmet gondolatai: "Ha én nem égek, ha te nem égsz, ha mi nem égünk, akkor ki viszi el a sötétséget?"

Tenk Antal

CINEGE-KÖSZÖNTŐ

Cinke madár, cinke madár, szeretettel vártunk
Cinke madár, cinke madár, maradj itt minálunk
Megetetünk, megitatunk, gondodat viseljük
Mert mi a kis madárkákat szívünkből szeretjük.

Építettünk mi tenéked egy kicsike házat
Magocskát is adunk enni, ha akarod százat
Sok kisgyerek vigyáz reád nagy-nagy szeretettel
Visszajövünk ide hozzád minden egyes reggel.

Cserébe csak annyit kérünk, hogy itt fészket rakjál
És ezután mindörökké minálunk maradjál
Most hideg van, de lesz tavasz, lesz igazi nyár
Jó sorod lesz itt minálunk kedves CINKEMADÁR!

T. A.

EGY KIS TÖRTÉNET

Egyik kedvenc mondásom "Szív bőségéből szól száj", és ezzel most is így vagyok! Úgy érzem el kell mesélnem ezt a kis történetet, ami az elmúlt napokban zajlott le, akkor tán még inkább rádöbbenünk mennyire nagy ereje van a selmeczi szellemnek, kollegalitásnak!

Nemrégiben megtudtam, hogy egy 92 éves erdész bácsi él ugyanabban a háztömbben, ahol én lakom, s rögtön felcsillant a szemem, s kerestem az alkalmat, mikor látogassam meg. Sajnos csak nemrégiben került rá sor, mert minden nap későn értem haza és nem akartam zavarni a kései órákban. Poénkodva mondtam is Firma társaimnak, most már tényleg fel kell mennem valamikor, mert a végén még meghal! Mosolyogtunk rajta, mert olyan vicces kijelentésnek tűnt...

Nap, mint nap eszembe jutott az erdész bácsika, mígnem úgy alakult, hogy egy délután összecsomagoltam egy kis finomságot és felmentem Brúnó bácsihoz! Izgatott voltam, hogy miként fog fogadni, ha odamegyek azzal, hogy én Miskolcon végeztem bányászként és szeretném megismerni. Bíztam benne, hogy nem fogok csalódni hiszen sok embert ismertem már meg a hovatartozásunk révén.

Becsengettem és vártam! Lassan nyílt az ajtó! Csodálkozva nézett, de csak egy pillanatig (ő is tudta, hogy lakik itt egy bányász leányzó), annyit mondtam csak én vagyok aki... és már jött is válasz: Akkor Jó szerencsét! Nagy erő kellett, hogy ne sírjam el magam, s könnybe lábadt szemekkel léptem be félhomályos szobába. Leültünk, s mint akik világéletükben ismerték egymást belekezdtünk egy nagy beszélgetésbe.

Az édesapja Selmeczbányán végzett bányász volt és igazi magyar (nem győzte Brúnó bácsi ismételni, "az édesapám igazi magyar volt" S. Ferenc a. Sas-nak hívták az öreg bányászt és a németes vezetéknevét magyarosította későbbiekre Sas-ra, így lett Brúnó bácsi neve Sas Barna a. Brúnó)

Pár perc elteltével, Barna bácsi rám nézett, majd így szólt: Hát, de én téged tegezhetlek, mert te a balekom vagy! - természetesen Brúnó bácsi - mondtam. Kicsit később a mesélést ismételten félbeszakította, és ezt mondta: De te is tegezzél engem! Különös érzés volt egy 92 éves embert letegezni, mégis sikerült, hisz a tiszteletet nem csak magázással adja meg az ember. Hihetetlen, de úgy társalogtunk, mint a barátok, együtt emlékeztünk vissza, mintha én is átéltem volna azt a hosszú életutat. Ismerte Ruzsinszkyt, Somogyvárit, Jacky bácsit, a professzorokat, akikről mi már csak a balektudnivalóiban olvashatunk.

Rengeteg nehézséget élt át, hisz csak a történelemre kell visszatekintenünk. A hite, az emberszeretete, a hovatartozása éltette és így 92 évesen is megmaradt a humorérzéke, a kedvessége, az emlékei és köztük mennyire elevenen éltek a diákélet csínytevései, a diákdalok... még el is dudorászott egy nótát... persze néha ki kellett segíteni egy-két szóban, s ilyenkor rám nézett és csak ennyit mondott, mély, szeretetteli hangon: Jól van balekom! Tudjátok milyen, szépen tud ez hangzani?

Még sokáig emlékeztünk, megmutattam a grubenem, felolvastam a Jó volna újra Selmeczbányán lenni című verset, átnéztünk néhány könyvet...csodálatos érzés volt, de már későre járt az idő, láttam hogy Brúnó bácsi is elfáradt, lassabban jönnek a szavak és elköszöntem. Megkérdezte adhat-e két puszit. Persze. Megsimogattam a vállát és elváltunk egymástól.

Eltelt két hét és nem tudtam meglátogatni. Aztán gondoltam nem megyek matekot tanítani munka után, hanem gyorsan hazamegyek, főzök valami finomságot, felszaladok, viszek Brúnó bácsinak is, és utána tudok tanulni. Így is történt. Gyorsan kotyvasztottam egy kis borsófőzeléket, hozzá egy kis pörköltet. Tettem egy edénybe és irány Brúnó bácsi! Álltam az ajtó előtt és nyomtam volna a csengőt, de nem működött. Gondoltam beragadt! Kopogtattam, de semmi hang. Rossz előérzetem támadt. Valahol éreztem mi történt. Becsengettem a szomszéd lakásba, egy idős bácsi nyitott ajtót. kérdeztem Brúnó bácsiról, tudnak e valamit. Meghalt... Álltam és potyogtak a könnyeim... a bácsi behívott, kérdezte ki vagyok, de csak annyit bírtam mondani, én vagyok az a bányász lány... Antal bácsi rögtön rámismert...majd mondta, hogy ő meg az a kohász, aki Sopronban végzett 46-ban. Bemutatta a feleségét, leültünk és emlékeztünk.

Valami mély, szertettel teli, szomorkás hangulat töltötte be az egész szobát. Antal bácsi már nagyon meg akart ismerni, mert Brúnó bácsi sokat mesélt rólam. Brúnó bácsi tervezte, hogy majd hármasban beszélgetünk egyszer...sajnos most már csak az emlékeinkben él tovább, de hálás vagyok a jó Istennek, hogy elvezetett hozzá. Antal bácsival és Ducival (a felesége) sokáig beszélgettünk még, ugyancsak a hagyományokról, az életről, a jelenről, mindenről (Antal bácsi mondta is: milyen furcsa, hogy az első pillanattól kezdve tudunk beszélgetni). Én is tudtam Antal bácsiról, hogy valahol a házban lakik, de nem gondoltam, hogy Brúnó bácsi szomszédja, pedig mondta Brúnó bácsi mosolyogva: A szomszédomban meg itt lakik a kohász balekom! És milyen kicsi a világ: Antal bácsi egy kedves kohász barátném nagypapájának egyik legjobb barátja!

Biztos sokszor fogok még mesélni Brúnó bácsiról és Antal bácsiról. A lényeg, őrizzük és ápoljuk a hagyományokat nagy szertettel és szeretetben! Nekünk már nem kell elköltöztetni az egyetemet, nem kell átélnünk a háborúkat, 56-ot. Becsülettel, hittel, tisztelettel kell élnünk, és átadni balekjainknak emlékeinket! Múlt nélkül nincs jelen és nekünk milyen nagy múltunk van! És lehet mi is megélhetjük, hogy majd 90 évesen egy balek kopogtat az ajtónkon és utoljára még visszaemlékezünk a vidám diákéletünkre!

Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!
Szeretettel: sissy

RÉGI IDŐK ÜZENETE - 1. RÉSZ

Mottó: A Selmeci hagyomány nem egy olyan szobor, melyet időnként tisztogatnunk kell - ezt a szobrot mi faragjuk...

A Selmeci diákhagyomány-rendszer túlélt egy szabadságharcot, két világháborút, az őt "reakciósnak" ítélő kommunista rendszert, és még ki tudja mennyi mindent...

Hagyományaink eszmeisége mit sem változott, alapvetően ma sem gondolkozunk másképpen, mint az akkori diákok. Mégis fontosnak érzi a Selmeci Társaság, hogy az egykori diákéletet és emlékeket, régi írások és dokumentumok nyomán idézze fel, ezzel is élesztgetve egy pezsgő hallgatói közélet csíráit. Ideje végre, hogy a soproni hallgatóság valóban birtokba vegye hagyományait s a formákat tartalommal töltsék ki. Ezt próbáljuk szolgálni rovatunkkal is, melynek címe: Régi idők üzenete.

Első alkalommal egy olyan írást választottunk, ami talán mindenki számára értékkel bírhat. Hiszen ROTH GYULA is írta "A selmeci diák, mind, ma is még egészen más szemmel nézi azt, aki ugyanazt az alma matert járta, mint más embertársát, és ha bárhol a világon két volt selmeci diák találkozik, ha soha sem látták egymást azelőtt, egymás keblére borulnak, mintha régi jó barátok, vagy testvérek volnának...". Ezen sorok után mindenkinek csak jó olvasást kívánhatunk MÓK FERENCNÉ bájosan romantikus elbeszéléséhez.

Selmeci Társaság

Így ismerem a "Selmeczi Diákot"
Írta: Mók Ferencné

Szóval és írásban mindig azt állítottam, hogy a selmeczi diák az Istentől ajándékul kapott sajátos adottságaival, természetes kedvességével és jómodorával: típusa a "magyar úr" fogalmának. Ez a fogalom ugyan a magyar közjogban nincsen kodifikálva, de a valóságban mégis létezik és gerincességet, nobilitást, kiválóságot, gavallériát jelent. A selmeczi diákot ezek a tulajdonságai - aki elhagyja az Akadémia AlmaMaterét, a Lyceumot, a főgimnázium kapuját, - salvus conductus-ként kísérik az életében és hozzásegítik a társadalomban az érvényesüléshez. Mikor a selmeczi diákról állítom, hogy a szó legszebb értelmében "magyar úr", akkor mellette látom a hitvest, aki a sorstól azt a kegyet nyerte, hogy selmeczi férfi asszonya lehet. Nem látja ugyan az urában a Grál-lovagot, vagy Minnesängert és troubadourt, hanem a dolgozó, küzdő, nagyrahivatott férfit, akinek szívén pihen simogató, bíztató, bátorító asszonykeze s életprogramja, hogy férje alkotószellemének szent lángja sohase lobbanjon ki, hanem nemes tűzben mindig magasabban égjen.

A francia szellemesség szállóigévé tette ezt a mondóst: "keresd az asszonyt". A magyar szókimondás már bővebben formulázta ezt a gondolatot: "a férfi sorsa a nő". Sándor cárról az a bon-mot járta, hogy egy bécsi udvari bálon a ragyogó vendégseregben, egy magyar asszonyokból álló csoportra utalva azt mondta a nagykövetünknek: "a magyar nők csupa királynőkből álló társaság". Lehet, hogy csak vigaszkép mondta a muszka nagyúr ezt az udvariasságot, mert ezer esztendő nem adott a magyar trónra született magyar királynőt. A gáláns egyeduralkodó szavait így módosíthatjuk: minden magyar nő királynő az ura szívében s vállaira a szeretet, a hűség bíborköpenye simul. Szívkirálynőnek lenni kötelességeket is jelent s fokozott kötelességeket ró: a természet rejtelmeit kutató, a természet erőit kereső, a természet látható- és láthatatlan ellenségeivel küzdő férjjel szemben, aki, mint mérnők, bányász, erdész, orvos, tisztviselő stb. az élet harcában avant-gárdista. Különösen nehéz sorsa van a bányászhitvesnek. Mert, mikor a bányász a naptól csókolt földfelületről a mélységbe ereszkedik le, hogy kutasson a fekete gyémánt és nemes ércek után, sohasem tudhatja, hogy a bánya szívverése, nem válik-e lélekharangjává. És fokozott szeretetre, megértésre van szüksége asszonya részére, hogy szemrebbenés nélkül, acélos kedvvel, nap-nap mellett szembenézzen az ezer veszedelemmel, a halállal.

A selmeczi diák minden időben és mindenütt díszévé vált annak a társadalmi körnek, melybe tudása, szorgalma, tehetsége, megnyerő modora, bajtársi érzése, hagyományos, bensőséges baráti hűsége vezette. Ismert a selmeczi diák jellembeli nobilitása abból a szempontból is, hogy szerelmesének adott hűségszavát soha, semmi körülmények között sem szegte meg. Többnyire diák, akadémikus korában választotta ki Selmeczbánya virágos kertjéből az ő legszebb virágszálát. Ha elhagyta a fenyveskoszorúzta ősi bányavárost, hogy a nagyvilágban megtalálja érvényesülését és alapot szerezzen a fészekrakásra,- ha közben hosszú évek is elteltek: a selmeczi leány áhítatos, bízó hittel, megható hűséggel várta vissza választott párját és a selmeczi diák életútja mindig visszavezetett Selmeczbányára, hogy a jegyesnek adott hűségszavát beváltsa és őt elvigye otthonába. Ez az otthon sokszor idegen állam, idegen földrész is volt, de mindig meleg családi fészek, melyben ápolják a selmeczi szellemet, és tiszteletben tartják a tradíciót.

Sok földet bejártam, sok népet ismertem meg, magam bár a fenyvesek országában születtem s ott szőttem ifjúságom első álmait a selmecziek között, a bányász-vaskohász-világban, később a magyar puszta nádasainak suttogását hallgattam, végül a milliós lakosú hideg kővárosba sodort sorsom, de lelkemben mindig a legszebb női típusnak ismerem a selmeczi leányt, a későbbi nagyasszonyt, aki sajátos selmeczi egyéniség, aki dísze a társadalomnak és mindenkor a leghűségesebb barátja s nemcsak hitvestársa az urának, az egykori selmeczi diáknak. Asszonya szeretetének, inspiráló képességének, acélos s egyben lágy lelkének ezer nemes tulajdonságai azok a nagy erők, melyek az egykori selmeczi diáknak, a vidám bursch-nak életében döntő befolyásúak, egyengetik küzdelmeinek útját, segítik az érvényesülésben, s asszonyának szívnemessége, véghetetlen jósága mindig újabb és újabb lelkierőt ad neki.

Nem vagyok selmeczi leány, élettársam nem volt selmeczi diák, azért írhatom objektív lelkesedéssel és őszinte átérzéssel, hogy lelkem mélyén külön, parádés helyen áll a selmeczi férfi- és leány típus és elismerően vallom, hogy selmeczbányainak lenni: a jó Isten különös kegye.

FAJÁTÉKOK

Az otthon szívesen barkácsolóknak ajánljuk figyelmében fajátékok területen a következő könyveket:

A Cser Kiadó gondozásában egy magyar nyelvű "Fajátékok" című sorozat indult, melynek utolsó 3 könyvecskéjét szeretnénk bemutatni.

A "Babajátékok" az egészen kicsi csecsemőkorú gyermekek számára mutat be ágy fölé akasztható játékokat, rágókákat, csörgőket, kelj fel Jancsit és hasonló bébi játékokat, melyeknek alkatrészrajzát, anyagszükségletét is megtalálhatjuk a könyvben. A 12 bemutatott játékon kívül még további 45 bébijáték színes képében is gyönyörködhet az olvasó. Az ügyesebbek a képek alapján is el tudják készíteni a játékokat, mert többségük a kereskedelemben kapható termékekből (fagolyókból, rudakból és függönykarikákból) elkészíthető.

Az "Építőidomok" már óvodáskorú gyermekek számára ismertet 12 különböző alakzatú építőjátékot az egészen egyszerű mértani alakzatoktól pl. derékszögek, keretek, háromszögek, körívek, a bonyolultabb elemekig pl. csúcsos alakzatok, piramis elemek, cellák. Az alkatrészrajz és anyagszükséglet mellett építési mintákon mutat be néhány lehetőséget a számos összerakási variációból.

A "Guruló játékok" már egy éves kortól ajánlható iskolás korig, amelyben megtalálhatóak a húzható játékok közül az egyszerű mozgást végző bájos állatkák, de a bonyolultabb kígyózó vagy hullámzó mozgást végző állatok is. A bemutatott tolható figurákkal összetettebb mozgásokat lehet előidézni, viszonylag egyszerű szerkezettel. A színes képek, az alkatrészrajzok és az elkészítés menetének részletes leírása alapján nem is olyan ördöngös dolog elkészíteni ezeket. Láthatunk még a bemutatott 12 játékon kívül további 18 ötletet, amelyek szintén elkészíthetők képek alapján.

A külföldi szakirodalomból azt a 3 könyvet emeltük ki, amelyekben a barkácsolni vágyók szintén találhatnak alkatrészrajzokat és elkészítési útmutatót.

"Spiele und Spielzeug aus Holz" című könyvben 24 fából készült játékszer került bemutatásra, melyek elkészítéséhez ismertetik a szükséges anyagokat, az eszközöket és a munka lépéseit, valamint alternatív megoldásokat is. A játékok több, mint fele táblajáték, de látható benne verseny-, nosztalgia- és teherautó, többféle logikai játék, puzzle és sakk. A bemutatott játékszerek mind nagyon dekoratívak és különleges kialakításuak.

"Lebendiges Holzspielzeug" című könyvben olyan bonyolultabb szerkezetű mozgó állatok és járművek találhatók, melyeknek az elkészítése már komolyabb szaktudást és műhely felszereltséget igényel. Nagyon jól hasznosíthatók az általános tanácsok a fa megmunkálásával, az anyagok és eszközök kiválasztásával kapcsolatban. A bemutatott 25 játékszer mind valamilyen mozgást végez húzás vagy tolás közben ezáltal válnak elevenné. A mozgást túlnyomórészt állatok (őslények) és járművek végzik, de találunk perpetum mobile.t is az elkészített játékok között.

"American folk toys" című könyvben a történeti áttekintés után olyan amerikai népi játékokat és azok elkészítését látjuk, amelyek közül néhányat megtalálunk a hazai népi játékok között is. Ismert fizikai törvényszerűségek alkalmazásával egyszerű, de mégis ötletes játékszereket kapunk, melyek igen kedveltek a gyerekek körében. Az egyensúlyozó figurák, legördülő vízcseppek, és a különböző hangot adó eszközök mellett, láthatunk különböző jojo-kat, fűzős, pörgő és forgó játékokat.

E könyvek bemutatásával szeretnénk hozzájárulni ahhoz, hogy a fa újra tért hódítson gyermekeink játékai között, magunk is tudjunk igényes szép ötletes fajátékokat készíteni. Bátran fogjanak hozzá megvalósításukhoz. Próbálják meg! Jó szórakozást és sok örömet kívánunk hozzá.

HÓFÖDTE LEJTŐK ÉS EGÉSZSÉGES SPORTOLÁS VYSNE RUSBACHY-BAN

Több évtizedes hagyományokat követve, idén is megrendezésre került a sítábor, ahol nappali és levelező tagozatos hallgatók egyaránt nagy lelkesedéssel vettek részt. A szervezésről, előzményekről és a tapasztalatokról kérdeztem Konczos Csaba tanár urat, a tábor szervezőjét.

-Mióta szervez az intézmény táborokat a hallgatóknak? Mit ad ez a részvevők számára?

A Testnevelési Tanszék évente két nagy rendezvénnyel kívánja a főiskola hallgatóságát aktív és egészséges időtöltésre bírni. Az egyik a nyári vizitábor, a másik pedig a cikk apropóját is jelentő sítábor. Oktatótársaimmal fontosnak tartjuk, hogy a fiatalok aktívan és egészségesen töltsék el szabadidejüket, ehhez kínálunk mi lehetőséget. Sokan el is fogadják segítségünket. Fontos, hogy a testnevelés műveltségi területen tanulóknak az alapképzés teljesítésének egyik kritériuma, hogy részt vegyenek a téli és a nyári programokban. Örömmel tapasztaljuk, hogy a jó hangulatnak és a pozitív élményeknek köszönhetően egyre többen jelentkeznek és már vannak ismert, visszatérő résztvevők is.

Az idei év már jól kezdődött, hiszen a 2005. február 7. és 12. között a szlovákiai Vysne Rusbachy-ban szervezett sítábor igazán sikeres volt.

-Hogyan alakult az idei sítábor szervezése, miként értékeli az eltöltött pár napot?

Vysne Rusbachy, Győrtől mintegy 430 km-re fekvő település, 2600 méteres magas hegyek lábánál, a Magas -Tátra vonulata után. Kristálytiszta levegő, kék ég, kiválóan síelhető pályák, ahová szívesen várják a hallgatói csoportjainkat. Személyes kapcsolatoknak köszönhetően már évek óta igazán színvonalas, ugyanakkor megfizethető ellátásban részesülünk. Szlovákia ezen része még kevéssé ismert a nagy tömegek előtt, ugyanakkor a technikai háttér és a turisták kiszolgálása felveszi a versenyt, a nyugati szomszédoknál tapasztalt viszonyokkal. A táborok szervezésénél fontos alakító tényező a hallgatók összetétele, síeléssel kapcsolatos előismeretük.

Visszatekintve a kint eltöltött napokra, talán az eddigi évek egyik legsikeresebb táborában lehettem Szabó Zsolt egykori oktatótársammal és a hallgatókkal. A sízés nem csak egyszerűen egy sport, hanem életstílus és kihívás. A hófödte hegyen olyan egyedi földrajzi és természeti jelenségeket él át az ember, amit nehezen adnak vissza a leírt szavak. Amikor a friss levegőt harapni lehet és a sílécnek támaszkodva a mínusz húsz fokban napozunk a lejtőn, ezek azok az élmények, amiket csak az érthet, aki eljött és átélte személyesen.

-Mi volt a sítábor programja?

A viszonylag hosszú út után, a pihenőt és a szálláson való elhelyezkedést követően a legfontosabb lépések elsajátításával kezdődött a tábor. Vízszintes terepen megtanulhatták a hallgatók a léckezelést, a kötés helyes használatát, a fordulatokat, majd pedig ezt követően egy ellenlejtős területen már a csúszás élményét is gyakorolhatták. Itt figyelhető meg igazán a kitartás szerepe, hiszen még csak szemmel kóstolgathatják a domboldalt, amíg a megállással és a helyes tartással problémák vannak, addig nem engedjük a társaságot a felvonókhoz és komolyabb lejtőkre.

Örömmel tapasztaltam, hogy az idei csoport, akik között az első napon 90% körül voltak a kezdők, a nap végére már igazán ügyesen bántak léceikkel. A második napon a csapat kiváló teljesítményének köszönhetően már a felvonókat is használták és oktatói segédlettel, vezetéssel kígyóztak le a lejtőkön. A harmadik napra már a kék színnel jelölt kezdő pályán és némelyek már a piros, haladó nehézségű pályán is lecsúszhattak. A hallgatók aktív és kitartó hozzáállását jól tükrözi, hogy még a pihenő időkben is kértek minket oktatókat, hogy vezessük őket legalább még egyszer le a pályán. Igazán pozitív élmény volt számomra, hogy a hallgatók többsége, elsősorban a levelezősök, igényelték a folyamatos oktatást és törődést. Fontos mindez, hiszen a helyes sízési technika elsajátítása elengedhetetlen. A negyedik és egyben zárónap, az előzmények ismeretében igazi örömsíelést hozott. A hallgatók többsége sikeresen megfelelt a nehéz akadálypálya követelményeinek, ami egyben a műveltségi területes hallgatók szintfelmérését is szolgálta.

Sokan, akiknek a lábán most volt első alkalommal léc, már jelezték, hogy a tavaszi szünet idején ismét a lejtők irányába tervezik az útjukat baráti társasággal. Ugyanakkor több példa bizonyítja, hogy aki egyszer megszerette ezt a sportot és ráérzett az ízére, annak már nem riasztó még a mínusz húsz fok közeli érték sem. A negyedik napon többeket megkérdeztem, hogy az első nap kezdetén gondolták-e, hogy ilyen önfeledt síelésben lesz részük a tábor végére. Egyhangúan nemmel válaszoltak, a síeléstől való tartózkodó viszonyuk pozitív irányba megváltozott.

Kínált programjainkon a Wesselényi pályázat révén hallgatóink az intézmény és a Hallgatói Önkormányzat segítségével kedvezőbb áron vehetnek részt.

Aki teheti próbálja ki téli (sí) vagy nyári (vizi) táborainkat, garantáltan nem fog csalódni. A néhány nap alatt rengeteg új ismerettel gyarapodik és mindezt egy baráti társaságban tölti el, ráadásul egészségesen.

Horváth Attila
sajtóreferens

(Színes fotóösszeállításunk lapunk 41. (hátsó, belső borító) oldalán található.)

VÉGSŐ BÚCSÚ DR. H.C.DR. SZENDREY ISTVÁN NY. EGYETEMI TANÁRTÓL

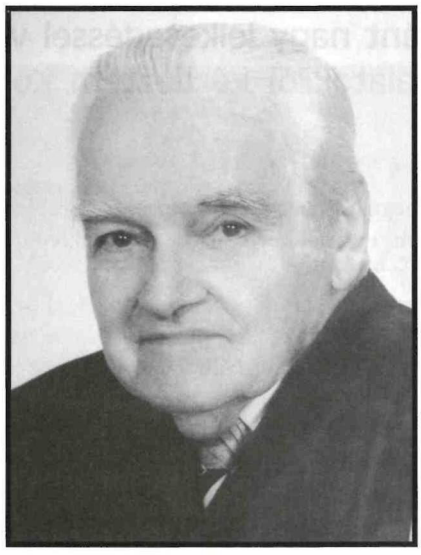

Dr.H.C.Dr. Szendrey István

Tisztelt Szendrey Professzor Úr! Kedves Gyászoló Család! Tisztelt Gyászolók!

Ismét gyászt fogant az Idő, a Sors ismét kőhöz vágott egy kupát, melyben erdő- és faiparimérnök nemzedékek oktatásának, nevelésének és a tudományos kutatásnak évtizedeken át érlelt nemes itala gyöngyözött.

2005. március 3-án elhunyt Dr. Szendrey István okleveles erdőmérnök, nyugalmazott egyetemi tanár, volt tanszékvezető, dékánhelyettes, dékán, a kémiai tudomány kandidátusa, a NYME tiszteletbeli egyetemi doktora. Gyászolunk. Gyászunk mély, csöndje másféle csönd mint az előadótermeké és a laboratóriumoké. Emlékezésre sarkall. A távolok azt üzenik, hogy emlékeznünk kell, és tisztelegve fejet kell hajtanunk!

SZENDREY ISTVÁN 1922-ben született Karcagon. Erdőmérnöki oklevelét 1948 - ban a József Nádor Műszaki Egyetem Erdőmérnöki Karán szerezte. 1948-1949 között az Erdőmérnöki Főiskola Termőhelyismerettani Tanszékén volt tanársegéd, majd adjunktus. 1950-55 között a Miskolc Nehézipari Műszaki Egyetemen adjunktusaként műszaki doktori címet szerzett. 1955-57 között az Erdészeti Tudományos Intézet tudományos munkatársa volt, részt vett az Izotóp Laboratórium szervezésében és kutatásaiban. 1957-től az Erdőmérnöki Főiskola Kémia Tanszékén dolgozott mint adjunktus, tanszékvezető docens, majd 1964-től 1988-ig mint tanszékvezető egyetemi tanár. 1975-tól 1976-ig az Üzemtani Tanszéket, 1981-től 1983-ig a Termőhelyismerettani Tanszéket vezette megbízottként. 1972-1975 között az Erdőmérnöki Kar dékánhelyettese, 1975-1978 között dékánja volt. 1960-ban vegyész-kandidátusi tudományos fokozatot szerzett, majd 1966-ban oklevelet az izotópok és izotópos műszerek alkalmazása területén. 1969-1970 között UNESCO ösztöndíjas tanulmányúton vett részt Bécsben.

A Kémiai Intézet dolgozóinak nevében búcsúzom.

Szendrey István professzor alakja kiemelkedik az Intézetünk értékteremtő és értékmegőrző oktatóinak sorából. Emberöltőnyi időn át oktatta az Erdőmérnöki és a Faipari Mérnöki Kar hallgatóit. Kiváló előadó, a tananyag számonkérésében igényes oktató volt, aki előadásaiba személyes élményeit is beleszőtte. Jelentősen bővítette a Kémia Tanszék által oktatott tárgyak körét, új tárgyakat vezetett be, mint pl. a Faipari Technológia I. és II. és a Biokémia. A bevezetett új tárgyakat Ő maga oktatta. Ezek a tárgyak - ha más néven is- máig szerepelnek a Kémiai Intézet tantárgy kínálatában. Minden általa oktatott tárgyhoz a kor követelményeinek megfelelő tantárgyi jegyzeteket írt. Megszerettette hallgatóival a kémiát. Okkal gyászolják hálás tanítványai, kik bőven aratták szellemi vetését.

Tanszékén megteremtette a kutatómunka feltételeit, beleértve az izotópos kutatást is. Bekapcsolta a tanszéket az erdészeti és faipari feladatokkal összefüggő kutatómunkába, kiépítette a faipari üzemekkel a kapcsolatot és az együttműködést. Szakmai, tudományos eredményeiről széleskörű szakirodalmi publikációs tevékenysége tanúskodik. A műszeres analitika, a radioizotópok erdészeti alkalmazása, az ipari fahulladékok hasznosítása, a műanyagok alkalmazása a faiparban és a gyorsnövésű fafajok biokémiája tudományterületeken alkotott maradandót. Részt vett a Nemzetközi Atomenergiai Ügynökség erdészeti jellegű nemzetközi munkájában, a lignin- és az elfásodás biokémiájának kutatásában, tanulmányozta a cellulózipar fejlesztésének lehetőségeit az erdei biomassza jobb hasznosításával kapcsolatban.

Több tudományos testület, az Országos Erdészeti Egyesület, a Magyar Kémikusok Egyesülete, a MTESZ választotta vezetői közé. Tagja volt a MÉM Tudományos Kutatási Főosztály Izotóp Alkalmazási Szakértő Bizottságának, az MTA Erdészeti Bizottságának és a VEAB Kémiai Szakbizottságának.

Bár 1988-ban nyugalomba vonult, haláláig élő kapcsolatot tartott a hallgatókkal, évről-évre aktívan részt vett a balekoktatásban. A Nyugat-Magyarországi Egyetem nagyra értékelte nyugdíjas professzorát, az Egyetemi Tanács 2003 szeptember havában életműve elismeréseként Tiszteletbeli Egyetemi Doktor címet adományozott neki.

Halálával a NYME kiváló kutató-oktatóját veszítette el. Vigaszt jelent, hogy szelleme itt marad közöttünk. Valljuk be, nagy szükségünk rá. Mert miközben gyakran magunkban hordozzuk a fáradt mának minden bánatát, és vágyakozva haladunk a lét értelmének öröme felé, van-e, lehet-e bátorítóbb példánk elődeink tudásra alapozott jövőképénél? Az elődeinket övező fény a táplálékunk a reményre. Ismerjük fel és ismerjük el, hogy tisztelgő főhajtás jár azoknak az elődöknek, akik gyarapították és fejlesztették a szellemi kincsestárat, amelyet végül ránk hagyományoztak.

Gyászolunk. Nagy és szent dolog átélni a gyászt. Méltó módja nem lehet más, mint az emlékezés és a szeretet. Helyezzünk lelkünk ravatalára egy-egy emlékképet, borítsa halottunkat emlékeinkből szőtt szemfedő!

Professzor Úr! Isten Veled! Nyugodj békében!

Albert Levente

VYSNE RUSBACHY - SÍTÁBOR - ATFK

TAVASZ MOSONMAGYARÓVÁRON

Albert Levente

NE SIESS

Végzős hallgatóimnak, 2005.

Várd ki a harangszó végét,
Ne siess!
Ne fércelj töredékekből
Kapkodva életet,
Hamis közelségek
Szakadékaiba szorulva
Engedd el a zsákmányt,
Keresd az embereket!

Várd ki a harangszó végét,
Ne siess!
Ne szemléld fal mellett osonva
Kívülről az életed,
Vállald fel, éld meg,
Tedd amit kell, amit lehet,
Ha nem, magad gyalázod meg
Az emlékedet.

Várd ki a harangszó végét,
Ne siess!
Ne csak értsed
Érezd is az életet,
Szíveddel legyen teljes
Minden pillanat,
Repülj, érezd hogy
Fény simogatja az arcodat.